

Digital annonce
Aabenraa Kommunes hjemmeside

**Kultur, Miljø & Erhverv
Miljø**

Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 73767676

Dato: 16-11-2015
Sagsnr.: 15/18724
Dok.løbenr.: 311419/15

Kontakt: Susanne Niman Jensen
Direkte tlf.: 73767480
E-mail: snj@aabenraa.dk

Meddelelse af miljøgodkendelse af økologisk ægproduktion på Flensborgvej 125, 6360 Tinglev

Aabenraa Kommunes Team Miljø & Team Natur meddeler miljøgodkendelse i henhold til § 11, stk. 2 i lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug til etablering af økologisk ægproduktion på Flensborgvej 125, 6360 Tinglev.

Ejendommen meddeles miljøgodkendelse til en årlig produktion på:

- 23.121 æglæggende økologiske høns og 24.000 hønepladser

Svarende til 136,01 DE.

Miljøgodkendelsen meddeles til nye og eksisterende anlæg samt øvrige faste konstruktioner med flg. ændringer:

- Etablering af en ny hønsestald med 24.000 hønepladser inklusiv mandsskabs- og pakkeafdeling på ca. 3.420 m²
- 3 fodersiloer hver på 40 m³ og en højde på maks. 12,5 m
- En opsamlingsbeholder til rengøringsvand på minimum 20 m³ og maks. 300 m³
- En forbeholder til opblanding af hønsegødning med vand, så det bliver til gylle på minimum 20 m³ og maks. 300 m³
- Rørføring fra forbeholder til eksisterende gyllebeholdere

Godkendelsen gælder samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Flensborgvej 125, 6360 Tinglev.

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren
- Enhver, der har en individuel væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen

- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, lovens § 87

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du skal klage via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt tirsdag 24. november 2015 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest tirsdag den 22. december 2015, der er dagen for klagefristens udløb.

Venlig hilsen
Susanne Niman Jensen
Miljøsagsbehandler
Team Miljø
Byg, Natur & Miljø
Dir.tlf. 73 76 74 80

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa
www.aabenraa.dk

Indholdsfortegnelse

Datablad	4
Del I – Resumé og vilkår	5
1 Resumé og samlet vurdering	6
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse.....	6
1.2 Ikke teknisk resumé	6
1.3 Offentlighed	10
1.4 Meddelelse af miljøgodkendelse.....	11
2 Vilkår	13
2.1 Generelle forhold	13
2.2 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	13
2.3 Husdyrhold, staldanlæg og drift.....	13
2.4 Gødningsproduktion og – håndtering.....	15
2.5 Forurening og gener fra husdyrbruget	16
2.6 Påvirkninger fra arealerne	17
2.7 Bedste tilgængelige teknik (BAT) /renere teknologi.....	18
2.8 Husdyrbrugets ophør	18
2.9 Egenkontrol og dokumentation	18
3 Generelle forhold	19
3.1 Beskrivelse af husdyrbruget.....	19
3.2 Meddelelsespligt	19
3.3 Gyldighed	20
3.4 Retsbeskyttelse	20
3.5 Revurdering af miljøgodkendelsen	20
4 Klagevejledning	21
Del II – Redegørelse og vurdering	23
5 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	24
5.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.....	24
5.2 Placering i landskabet	26
6 Husdyrhold, staldanlæg og drift	33
6.1 Husdyrhold og staldindretning	33
6.1.1 Generelt	33
6.1.2 BAT staldteknologi	34
6.1.3 BAT – emissionsgrænseværdi	35
6.2 Ventilation	36
6.3 Fodring	36
6.3.1 Generelt	36
6.3.2 BAT foder.....	37
6.4 Opbevaring og håndtering af foder og ensilage.....	38
6.5 Rengøring af stalde.....	38
6.6 Energi- og vandforbrug	38
6.6.1 Generelt	38
6.6.2 BAT energi- og vandforbrug	40
6.7 Spildevand samt tag- og overfladevand	40
6.8 Rengøringsmidler, olieprodukter og medicin.....	41
6.9 Affald	41
6.9.1 Generelt	41
6.9.2 BAT affald	43
6.10 Olie.....	44

6.11	Driftsforstyrrelser og uheld	44
6.11.1	Generelt	44
6.11.2	BAT driftsforstyrrelser og uheld.....	45
7	Gødningsproduktion og –håndtering.....	45
7.1	Gødningstyper og -mængder.....	45
7.2	Opbevaring af flydende husdyrgødning.....	46
7.2.1	Generelt	46
7.2.2	BAT opbevaring af husdyrgødning	47
7.3	Håndtering og udbringning af husdyrgødning	48
7.3.1	Generelt	48
7.3.2	BAT håndtering og udbringning af husdyrgødning	48
8	Forurening og gener fra husdyrbruget.....	50
8.1	Lugt.....	50
8.2	Fluer og skadedyr.....	52
8.3	Transport	52
8.4	Støj	53
8.5	Støv.....	54
8.6	Lys	55
8.7	Ammoniak – generel reduktion.....	55
8.8	Ammoniak – individuel reduktion.....	55
9	Påvirkninger fra arealerne	69
9.1	Udbringningsarealerne	69
9.1.1	Arealanvendelse	75
9.1.2	Aftalearealer.....	75
9.2	Beskyttet natur	75
9.3	Nitrat til grundvand	76
9.4	Nitrat til overfladevand – vandløb, søer og kystvande	77
9.5	Fosfor til overfladevand - vandløb, søer og kystvande	79
9.6	Natura 2000 kystvandområder	80
9.7	Påvirkninger af arter med særlig strenge beskyttelseskrav (bilag IV)	84
10	Oversigt over bedste tilgængelige teknik (BAT)/renere teknologi	88
11	Alternative muligheder	93
12	Husdyrbrugets ophør.....	95
13	Egenkontrol og dokumentation.....	96
14	Bilag	97

Datablad

Titel:	Miljøgodkendelse af økologisk ægproduktion på Flensborgvej 125, 6360 Tinglev. Miljøgodkendelse meddeles i medfør af § 11 stk. 2 i lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.
Godkendelsesdato:	16. november 2015
Ansøger:	Olaf Petersen, Dybbølgårdevej 5, 6360 Tinglev
Mobilnummer:	26 37 39 77
E-mail:	olafp@live.dk
Ejer af ejendommen:	Olaf Petersen, Dybbølgårdevej 5, 6360 Tinglev
Kontaktperson:	Olaf Petersen, Dybbølgårdevej 5, 6360 Tinglev
Ejendomsnr.:	5800012315
Matr.nr. og ejerlav:	63, Broderup, Tinglev
CVR nr.:	12802609
CVR/p nr.:	1000448082
CHR nr.:	Tildeles når produktionen startes op
Biaktiviteter:	Nej
Andre ejendomme:	Dybbølgårdevej 5, 6360 Tinglev
Miljørådgiver:	Kolding Herreds Landbrugsforening, Tine Bunk Schrøder, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding, tbs@khl.dk
Tilsynsmyndighed:	Aabenraa Kommune
Sagsbehandler, miljø:	Susanne Niman Jensen
Kvalitetssikring, miljø:	Morten Hansen
Sagsbehandler, natur:	Morten Hansen
Kvalitetssikring, natur:	Tine Hjørne
Sagsnr:	15/18724 dok. 90
Øvrige afgørelser efter husdyrbrugloven:	Ingen

Del I – Resumé og vilkår

1 Resumé og samlet vurdering

1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse

Olaf Petersen har ansøgt om miljøgodkendelse til etablering af økologisk ægproduktion på ejendommen beliggende Flensborgvej 125, 6360 Tinglev. Ansøgningen er indsendt til kommunen gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsystem. I ansøgningssystemet er der beregninger af bl.a. lugtgener, overholdelse af afstand og ammoniakbelastning, som hverken landmanden eller kommunen kan ændre.

Ansøgning er oprindeligt indsendt den 1. juli 2015, seneste revision af ansøgning er med skema nr. 78315 version 4 indsendt til og udskrevet af Aabenraa Kommune den 11. august 2015 fra www.husdyrgodkendelse.dk. Ansøgningen fremgår af bilag 1.

Ejendommen har ikke tidligere været miljøgodkendt. For år tilbage blev ejendommen drevet med malkekvæg; men de sidste mange år har den udelukkende været drevet med planteproduktion.

Ansøgningen vedrører etablering af produktionen af økologiske høns.

Dyreholdets størrelse i ansøgt drift er 23.121 æglæggende høner svarende til 136,01 dyreenheder og 24.000 stipladser.

Ansøger planlægger i forbindelse med udvidelsen at etablere:

- En ny hønsestald med 24.000 hønsepladser inklusiv mandsskabs- og pakkeafdeling på ca. 3.420 m²
- 3 fodersiloer hver på 40 m³ og en højde på maks. 12,5 m
- En opsamlingsbeholder til rengøringsvand på minimum 20 m³ og maks. 300 m³
- En forbeholder til opblanding af hønsegødning med vand, så det bliver til gylle på minimum 20 m³ og maks. 300 m³
- Rørføring fra forbeholder til eksisterende gyllebeholdere

Bygge- og anlægsarbejdet forventes at starte til foråret 2016 og afsluttes i efteråret 2016. Umiddelbart efter byggeriets afslutning indsættes der høns i stalden.

1.2 Ikke teknisk resumé

Produktion og arealer

Der er ingen husdyrproduktion på ejendommen Flensborgvej 125, 6360 Tinglev i dag. Der er søgt om en produktion af 23.121 økologiske årshøner (24.000 hønsepladser) svarende til 136,01 dyreenheder. Der hører 132,16 ha udbringningsareal til ejendommen.

I forbindelse med etablering af produktion af økologiske æg, planlægges det, at etablere en hønsestald, der inklusive mandsskabs- og pakkerum bliver på ca. 3.420 m². Stalden bliver etableret med etageanlæg. På begge sider af stalden er der udgang til hønsegårdene, der bliver på i alt ca. 13,9 ha. (der er et krav på 6 m²/høne). Der etableres desuden 3 fodersiloer, en opsamlingsbeholder til rengøringsvand, en forbeholder til opblanding af hønsemøg med vand, så det bliver til gylle og en rørføring fra forbeholder til eksisterende gyllebeholder.

Den nye stald etableres i det åbne land, ca. 135 m fra eksisterende bygninger, for at sikre plads til hønsegårdene, der skal placeres hele vejen rundt om den nye stald.

Etageanlægget, som indsættes i den nye æglæggestald, vil ved hyppig udmugning (3 gange pr. uge) reducere ammoniakfordampningen med 36 procent i forhold til det indtastede gulvsystem "Voliere med gødningsbånd". Da det elektroniske ansøgningsystem ikke kan håndtere ammoniakberegningen ved hyppig udmugning, er effekten derfor sat

ind som kemisk luftvasker. Det understreges, at der ikke er tale om kemisk luftvaskning, men effekten af hyppig udmugning.

Staldanlægget består af 8 adskilte rum med 3.000 høner i hver. Der skal være 8 adskilte hønsegårde, hver på 1,743 ha til rådighed. Det giver i alt et areal på 13,9 ha. Der er et ønske om at begrænse afstanden fra stald til yderste ende af hønsegården, for at få hønse til at bevæge sig ud til yderområderne.

Arealet med hønsegård skal udformes så det er tilgængeligt for dyrene. Hvis der er mange forhindringer vil hønerne ikke bruge arealet fuldt ud. Fagligt og dyrevelfærdsmæssig er det derfor vigtigt at hønsegården er frit tilgængelig og placeret så tæt på stalden som muligt.

Normtal (2014) for foderforbrug, protein- og fosforprocenter i foder samt ægproduktion og tilvækst pr. årshøne er indtastet i det elektroniske ansøgningssystem. Indtastningen er foretaget for at sikre korrekte beregninger i ansøgningssystemet, hvormed der ikke er foretaget projektilpasninger på hverken foder eller produktion.

Bedriftens ejede og forpagtede harmoniareal er på 132,16 ha, der anvendes til udbringning af 184,90 DE/planperiode med 20.951,46 kg N/planperiode og 6.194,79 kg P/planperiode fra Flensborgvej 125, 6360 Tinglev. Andelen af dybstrøelse er 33,97 DE. Der udbringes 1,40 DE/ha (harmonital, DE_{reel}).

Der er to forpagtningsaftaler. Derudover modtages der 49 DE svinegylle.

Beliggenhed og planmæssige forhold

Det nye anlæg placeres i det åbne land i landzone. Den nærmeste naboejendom uden landbrugspligt er Flensborgvej 131, der ligger ca. 830 m sydøst for den nye stald. Den nærmeste samlede bebyggelse er Bajstrup, der ligger ca. 1.400 m fra den nye stald. Den nærmeste byzone er Tinglev, der ligger ca. 3.400 m fra den nye stald. Den nye æglæggestald overholder husdyrgodkendelseslovens generelle afstandskrav.

Landskabelige værdier

Husdyrbrugets eksisterende anlæg og det nye anlæg til økologisk hønseproduktion ligger uden for fredninger, strand- klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer og uden for kirkebyggelinjer. Ejendommen er ikke beliggende i værdifuldt kulturmiljø, særligt bevaringsværdigt landskab eller i et område udpeget som uforstyrret landskab. Det nye anlæg ligger inden for skovbyggelinie, hvilket ikke er en forbudslinie, når det drejer sig om erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri. Stalden ligger inden for et skovrejsningsområde. Udpegningen er ikke en hindring for, at ansøger kan bygge i området.

Alle 8 hønsegårde på i alt 13,9 ha bliver beplantet med pil/poppel, hvorved det samlede anlægs visuelle indflydelse på det omkringliggende landskab mindskes.

Lugt, støv og støj

Den beregnede geneafstand for lugt fra staldens centrum er ca. 74 m til naboejendom uden landbrugspligt, 131 m til samlet bebyggelse og 233 m til byzone. De faktiske afstande er ca. 836 m til naboejendom uden landbrugspligt, 1.406 m til samlet bebyggelse og 3.481 m til byzone. Der ligger ingen sommerhusområder eller lokalplans udpegede boligområder inden for 1.000 m fra produktionen. Ifølge lugtberegningerne er geneafstandene således overholdt, hvorfor det er vurderet, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener.

Ved levering af foder kan der forekomme støv, men det vurderes, at det ikke giver gener uden for husdyrbruget.

Der kan forekomme støj i forbindelse med blanding af foder og ved indblæsning af foder i siloerne, samt ved transporter til og fra ejendommen. Desuden kommer der støj fra ven-

tilationen. På grund af afstandene vurderes det ikke at ville medføre væsentlige gener for omkringboende.

Transport til og fra ejendommen

Etablering af husdyrbruget vil bl.a. medføre, at antallet af transporter anslået bliver på 345 om året.

Idet transporterne ikke kommer til at gå gennem et tættere bebygget område vurderes det, at transporterne ikke vil give anledning til væsentlige gener.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Der er ingen særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter § 7 kat. 1 lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. inden for en afstand af 1.000 meter fra anlægget. Der ligger to moser, der er beskyttet efter kategori 2, ca. 225 meter nordøst for stalden og ca. 450 meter sydøst for stalden. Derudover ligger der et overdrev og en hede inden for 1.000 meter af ejendommen.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 1.040 meter nord for ejendommen. Området er Natura 2000 område H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magi-sterkogen.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvandet

Udbringningsarealerne ligger i opland til Lister Dyb, Vadehavet, hvor dyretrykket er steget siden 2007.

Hvad angår fosfor viser beregningerne, at kravene om fosforudvaskning er overholdt med 4,3 kg P.

Hvad angår nitratberegningerne til overfladevand viser beregningerne, at reduktionsprocenten er 100 %.

Beregning af det maksimale dyretryk og det reelle dyretryk for ansøgt drift:

DE_{max}: 1,40 DE/ha

DE_{reel}: 1,40 DE/ha

Beregning af udvaskningen af N via Farm-N viser følgende:

Ansøgt (DE_{max}): 80,7 kg N/ha

Ansøgt (DE_{reel}): 71,8 kg N/ha

Planteavlsbrug: 74,5 kg N/ha

13 af arealerne er placeret i et område, der er sårbart for nitratudvaskning. Beregningerne viser, at den ansøgte drift overholder kravene i forhold til nitratudvaskning. Ved den ansøgte produktion er der en udvaskning på 42-54 mg nitrat pr. liter. Dette er en reduceret belastning i forhold til nudriften med 6-8 mg nitrat pr. liter, og ligger under udvaskningen for et tilsvarende planteavlsbrug, da udvaskningen for et sådant er beregnet til 43-56 mg nitrat pr. liter.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser mv. Det betyder, at udvidelsens virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som tilfredsstillende.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Miljøstyrelsen har ikke udarbejdet vejledende BAT-emissionsgrænseværdier for økologiske fjerkræbrug. Aabenraa Kommune har vurderet, at den angivne ammoniakemissionsværdi i Teknologiuudredningen: "Driftssystem; Ægproduktion, økologiske høner", skal anvendes. Det er udregnet, at BAT stald + lager er overholdt. Virkemidlet for at opnå BAT er valg af hønsestald med gødningsbånd og hyppig udmugning ved hønsene.

Der er desuden gjort brug af BAT mht. management, foderteknologi, opbevaring af gødning, udbringningsteknik og forbrug af vand og energi.

Erhvervsmæssig nødvendig udvidelse

Den ansøgte hønsestald er standardstørrelse i forhold til driftsformen. Den vurderes derfor ikke til at være af industriel karakter.

Der er ved økologisk ægproduktion krav om udearealer af en vis størrelse, og der er krav til maksimal udstrækning mv. Derfor er det ikke muligt at etablere hønsestalden i tilknytning til det eksisterende byggeri.

Der er tale om almindelig landbrugsmæssig driftsform i et område i landzone.

Alternative løsninger

Der er vurderet på en placering af stalden syd for Flensborgvej dels

1) på de ejede matrikler: 2, 48 og 190 Broderup, Tinglev som samlet set vil have areal nok til udvidelsen. Imidlertid ligger der et beskyttet vandløb lige der hvor stalden ville skulle placeres for at få areal nok til foldene. Derudover er en meget stor del af arealerne lavbundsarealer, hvilket vil gøre det besværligt eller umuligt overhovedet at få lov at bygge på de omtalte matrikler og slet ikke der, hvor det giver mulighed for udendørs folde, der lever op til kravene mht. afstand og størrelse.

2) Det samme gør sig i øvrigt gældende på en anden mulig placering, nemlig på matriklerne 91, 92 og 196 Broderup, Tinglev.

3) Mht. en anderledes placering på den valgte mark 100-0, er der vurderet på placeringer hvor stalden lå på tværs, dvs. 90 grader drejet i forhold til den nuværende og beliggende i nord/sydgående retning (se billede herunder). Her ville tilkørsel til køre- og vendeplads foran stalden blive længere end optimalt og den ville skulle gå væk fra gården og med indkørsel lige overfor genboejendommen, hvilket ikke blev vurderet som optimalt for genboerne. Placeringen vises på nedenstående skitse:

Kort 1. Alternativ 3.

4) Ved en placering med hønsehuset på tværs og med tilkørsel til eksisterende gård (se billede herunder), ville markarbejdet blive besværliggjort, da der så ikke blev mulig-

hed for at etablere et kørespor uden om indhegningerne/foldene. I både tilfælde 3) og 4) vil arbejdet på pladsen foran stalden betyde flere gener for naboer, som er minimeret ved at flytte pladsen mod vest, så den ligger nord for den eksisterende gård.

Kort 2. Alternativ 4.

Vurdering

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Det vurderes, at den valgte placering af den nye hønsestald er den mest optimale under hensyntagen til produktionsforhold, miljøet og de omkringboende. Det er kommunens samlede vurdering, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives på stedet uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne miljøgodkendelse overholdes.

Aabenraa Kommune har meddelt miljøgodkendelse af den ansøgte etablering af husdyrbruget Flensborgvej 125, 6360 Tinglev.

1.3 Offentlighed

Museum Sønderjylland – arkæologi Haderslev blev den 13. august 2015 orienteret om ansøgningen.

Ansøgningsmaterialet og udkastet til miljøgodkendelse blev den 23. oktober 2015 sendt i høring hos ansøger, naboer og andre berørte, samt til andre, som har anmodet herom. Høringsberettigede fremgår af afsnit 4 Klagevejledning. Der var en frist på 3 uger til at fremsende kommentarer.

Ansøger har indsendt bemærkninger til 2 vilkår, der efterfølgende er ændret, idet kommunen giver ansøger medhold i, at dele af vilkårene fremgår af husdyrgødningsbekendtgørelsen. Bemærkningerne og Aabenraa Kommunes svar er vedlagt som bilag 4.

Den meddelte miljøgodkendelse bliver offentlig annonceret på Aabenraa Kommunes hjemmeside tirsdag den 24. november 2015, og afgørelsen bliver fremsendt til ansøger, rådgiver og organisationer og myndigheder, samt de myndigheder, der har været inddraget i sagens behandling. Disse er listet i afsnit 4 Klagevejledning.

1.4 Meddelelse af miljøgodkendelse

Aabenraa Kommunes afdeling for Team Miljø & Team Natur meddeler miljøgodkendelse i henhold til § 11 stk. 2 i lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug til etablering af husdyrbruget på Flensborgvej 125, 6360 Tinglev.

Ejendommen meddeles miljøgodkendelse til en årlig produktion på:

- 23.121 æglæggende økologiske høns og 24.000 hønepladser

Svarende til 136,01 DE.

Miljøgodkendelsen meddeles til nye og eksisterende anlæg samt øvrige faste konstruktioner med flg. ændringer:

- Etablering af en ny hønsstald med 24.000 hønepladser inklusiv mandsskabs- og pakkeafdeling på ca. 3.420 m²
- 3 fodersiloer hver på 40 m³ og en højde på maks. 12,5 m
- En opsamlingsbeholder til rengøringsvand på minimum 20 m³ og maks. 300 m³
- En forbeholder til opblanding af hønsegødning med vand, så det bliver til gylle på minimum 20 m³ og maks. 300 m³
- Rørføring fra forbeholder til eksisterende gyllebeholdere

Det skal oplyses, at denne miljøgodkendelse ikke omfatter byggetilladelse eller andre tilladelser/afgørelser efter anden lovgivning end efter husdyrbrugloven.

Godkendelsen gælder samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Flensborgvej 125, 6360 Tinglev.

Miljøgodkendelsen meddeles:

- på grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger,
- efter § 11 stk. 2 i lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug
- i henhold til de fastsatte vilkår.

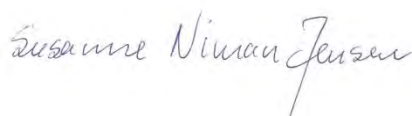
Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring af husdyrbruget, før ændringen er anmeldt og godkendt af Aabenraa Kommune.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser og Aabenraa Kommunes regulativer – også selv om disse regler eventuelt bliver skærpede i forhold til denne godkendelse.

Det er Aabenraa Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt:

- overholder bekendtgørelsens fire beskyttelsesniveauer for ammoniak, lugt, fosfor og nitrat
- lever op til kravene om anvendelse af bedste tilgængelige teknik
- ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt
- heller ikke vil have en negativ indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV, artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets arealer, og
- ikke vil have væsentlig virkning på de landskabelige værdier

Den 16. november 2015

Susanne Niman Jensen

Morten Hansen

Miljøsagsbehandler
Kultur, Miljø & Erhverv
Team Miljø

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa
www.aabenraa.dk
Direkte 73 76 74 80
landbrug@aabenraa.dk

Natursagsbehandler
Kultur, Miljø & Erhverv
Team Natur

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa
www.aabenraa.dk
Direkte 73 76 78 64
landbrug@aabenraa.dk

2 Vilkår

2.1 Generelle forhold

Beskrivelse af husdyrbruget

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af det vedlagte ansøgningsmateriale, skema nr. 78315, version 4, genereret og udskrevet den 11. august 2015 fra www.husdyrgodkendelse.dk med de vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.
2. Ændringer i ejerforhold eller hvem, der er ansvarlig for driften af husdyrbruget skal meddeles skriftligt til Aabenraa Kommune.

Gyldighed

3. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Såfremt afgørelsen bliver påklaget til Natur – og Miljøklagenævnet, skal 2 års fristen regnes fra det tidspunkt, hvor klagesagen bortfalder, eller hvor Natur – og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

2.2 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

Placering i landskabet

4. Alle 8 hønsegårde på i alt 13,9 ha skal beplantes med pil/poppel. Beplantningen skal foretages senest, når anlægget er færdigbygget.
5. Den nye hønsestald skal opføres i materialer, dimensioner og farvevalg som beskrevet i ansøgningen. Fodersiloerne må ikke overstige de i ansøgningen opgivne højder.

2.3 Husdyrhold, staldanlæg og drift

Husdyrhold og staldindretning

6. Dyreholdet må på årsplan ikke overstige/ændres i forhold til nedenstående tabel. Dyreenhedsomregningsfaktoren fremgår af bilag 1 til bekendtgørelse nr. 594 af 4. maj 2015 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. Ved ændringer i dyreenhedsomregningsfaktorerne er det antallet af høns, der er givet miljøgodkendelse til.

Stald	Dyrehold	Staldsystem	Stipladser/ antal dyr	DE
Hønsestald	Økologiske høns	Voliere med gødningsbånd, skrabe høne	24.000/ 23.121	136,01
I alt				136,01

Ventilation

7. Ventilatorer skal serviceres og renholdes med de for det konkrete anlægs vejledende intervaller og specifikationer med henblik på driftstikker funktion.

Fodring

8. Der skal anvendes fasefodring af hønsene.

Opbevaring og håndtering af foder og ensilage

9. Ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, må ikke placeres på samme sted, før der er gået 5 år. Tidspunkt og pla-

tering af ensilagestakke skal noteres på et kortbilag i driftsjournalen, der skal opbevares i mindst 5 år.

Ensilage i markstak skal overholde følgende afstandskrav:

Kategori	Afstandskrav, meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 m
Fælles vandindvindingsanlæg	50 m
Vandløb (herunder dræn) og søer	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m
Nabobeboelse	50 m
Til naboskel	30 m

Ensilage i markstakke må ikke placeres på arealer, der har en hældning på over 6° mod vandløb og søer, og de skal placeres, så de ligger mest muligt i læ. Ensilage skal overdækkes umiddelbart efter etablering af markstak. Ensilage skal overdækkes med lufttæt materiale umiddelbart efter ilægning i siloen. Kasseret ensilage skal fjernes eller overdækkes.

10. Foderblandinger skal opbevares i lukkede siloer.

Rengøring af stalde

11. Staldene skal rengøres og desinficeres efter hvert hold høner. Dato for rengøring skal noteres i driftsjournalen.
12. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres, at dybstrøelsesarealet samt foderarealer holdes tørre, at støv- og smudsbelægning i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene.

Energi- og vandforbrug

13. Vask af stald skal foregå med højtryksrensere.
14. Elforbruget skal mindst registreres en gang årligt. Elforbruget skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.
15. Hvis elforbruget på årsplan stiger med mere end 10 % ud over 111.000 kWh/år, skal der inden for 3 måneder fra sidste aflæsningsdato udarbejdes en handleplan, så elforbruget igen kan reduceres til det oplyste, hvis ikke merforbruget ud fra en konkret vurdering kan accepteres. Planen skal fremvises ved tilsyn.
16. Vandforbruget til dyreholdet skal registreres mindst en gang årligt. Vandforbruget skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.
17. Hvis vandforbruget på årsplan stiger med mere end 10 % ud over 2.541 m³, skal der inden 3 måneder fra sidste aflæsningsdato udarbejdes en handleplan, så vandforbruget igen kan reduceres til det oplyste, hvis ikke merforbruget ud fra en konkret vurdering kan accepteres. Planen skal forevises ved tilsyn.
18. Ventilationsmotorerne skal være lavenergimotorer.

Spildevand og overfaldevand

19. Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder eller gyllebeholder.
20. Overfladevand fra det befæstede areal ved hønsestalden, hvor æg hentes, må ikke indeholde gødnings- og foderrester.
21. Rengøringsvand fra pakkerum og kølerum fra de 2 stalde skal ledes til opsamlingsbeholder.

Rengøringsmidler og medicin mv.

22. Gødningsstoffer, desinfektionsmidler, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares, således at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer hvis der måtte ske udslip.

Affald

23. Opbevaringspladsen til døde dyr skal placeres som vist på bilag 1.5.
24. Affald skal opbevares og håndteres, som beskrevet i tabel 14.

Olie

25. Opbevaring af diesel-/fyringsolie skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står på fast og tæt bund så spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
26. Tankning af diesel fra stationær tank skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
27. Olie- og fedtprodukter skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
28. Tankpistol må ikke kunne fastlåses under påfyldning. Dog må tankpistol med fuldautomatisk stopfunktion ved fuld tank anvendes.

Driftsforstyrrelser og uheld

29. Der skal på ejendommen altid forefindes egnet materiale til opsamling af eventuelt spild.
30. Markvandsboring DGU nr. 168.1182 skal sikres imod forurening fra hønsene med en afskærmning fra hønsegården.
31. Virksomheden skal udarbejde en beredskabsplan som følger Miljøstyrelsens Wiki vejledning. Beredskabsplanen skal fremsendes til Aabenraa Kommune senest 1 måned efter at udnyttelsen af godkendelsen er påbegyndt. Datoen for udarbejdelsen af beredskabsplanen skal fremgå af planen.
32. Beredskabsplanen skal opbevares på et kendt og tilgængeligt sted for alle medarbejderne. Den skal ajourføres løbende og minimum 1 gang årligt. Datoen for ajourføringen skal fremgå af planen.

2.4 Gødningsproduktion og – håndtering

Opbevaring af fast husdyrgødning (gylle)

33. Inden de eksisterende gyllebeholdere tages i brug, skal der foretages 10 års beholderkontrol på dem.
34. Fast husdyrgødning skal, efter opblanding med vand, opbevares i gyllebeholdere.
35. Hvis der undtagelsesvis forefindes fast gødning, der ikke kan opbevares i gyllebeholder, skal det opbevares i de eksisterende stalde på fast bund med afløb til beholder.

Opbevaring af dybstrøelse og kompost

36. Kompostlignende dybstrøelse med et tørstofindhold på mindst 30 pct. i et hvert delparti i markstakke må ikke placeres på arealer, der skråner mere end 6 grader mod vandløb, søer eller fjorde, og de skal placeres, så de ligger mest muligt i læ.

Gødningstyper og mængder

37. Der må maksimalt produceres og udbringes en mængde dybstrøelse svarende til 33,97 DE.

Håndtering og udbringning af husdyrgødning

38. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.

39. Der må ikke etableres og/eller anvendes eldrevne faste/mobile pumper på/ved gyllebeholdere.
40. Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal påfyldning af gyllevogn foregå på støbt plads med afløb til beholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.
41. Hvis der anvendes traktordrevne pumper skal de, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, fx ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved kraftoverførselsakslen. Traktoren skal aflåses eller helt frakobles pumpeudstyret.

2.5 Forurening og gener fra husdyrbruget

Fluer og skadedyr

42. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv skadedyrsbekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste fastsatte retningslinier fra Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet.

Transport

43. Ved transport af fast husdyrgødning ud på offentlige veje/private fællesveje skal vognen læsses ordentligt, så spild så vidt som muligt ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal det straks opsamles.
44. Ved transport af gylle ud på offentlige veje/private fællesveje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, så spild så vidt som muligt ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal det straks opsamles.

Støj

45. Bidraget fra landbruget med adressen Flensborgvej 125, 6360 Tinglev til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land ikke overskride følgende værdier:

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00 Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 - 07.00
Det åbne land	55	45	40

Notationer og principper, der anvendes ved beskrivelse og regulering af ekstern støj fra landbruget, er anført i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 *Ekstern støj fra virksomheder*.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved udendørs opholdsarealer ved boliger.

For dagperioden kl. 07.00-18.00 skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer.

For aftenperioden kl. 18.00 -22.00 skal grænseværdierne overholdes inden for den mest støjbelastede time.

For natperioden kl. 22.00 - 07.00 skal grænseværdierne overholdes inden for den mest støjbelastede halve time.

Støj fra intern transport på landbrugets område medregnes i landbrugets støjbidrag.

Dog medregnes kun støjbidrag fra transport ved driftsbygninger og på områder i umiddelbar nærhed af disse.

Ved tilkørsel af foderafgrøder el. lign. - eksempelvis korn - til siloanlæg eller til faste oplagspladser eller ved bortkørsel af gylle/fast gødning i forbindelse med udbringning til mark kan der ses bort fra støjbidraget fra disse aktiviteter.

Støj fra mobile anlæg opstillet ved driftsbygninger, eksempelvis fra blæsere på lastvogne med varer til landbruget, skal medregnes i landbrugets støjbidrag, uagtet at anlæggene måtte befinde sig på et køretøj, der ikke hører til landbruget.

Målinger/beregninger til kontrol af, at grænseværdierne er overholdt, skal udføres, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet.

Dog kan målinger/beregninger kræves højst en gang årligt.

Tilsynsmyndigheden kan kræve, at målinger/beregninger skal foretages af et akkrediteret firma eller laboratorium eller af en certificeret person omfattet af Miljøstyrelsens godkendelsesordning "Miljømåling - ekstern støj".

Udgifterne afholdes af landbruget.

Støv

46. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Lys

47. Belysning i hønsestalden skal være slukket mellem kl. 23 og kl. 06, med mindre menneskelig aktivitet er påkrævet i stalden.

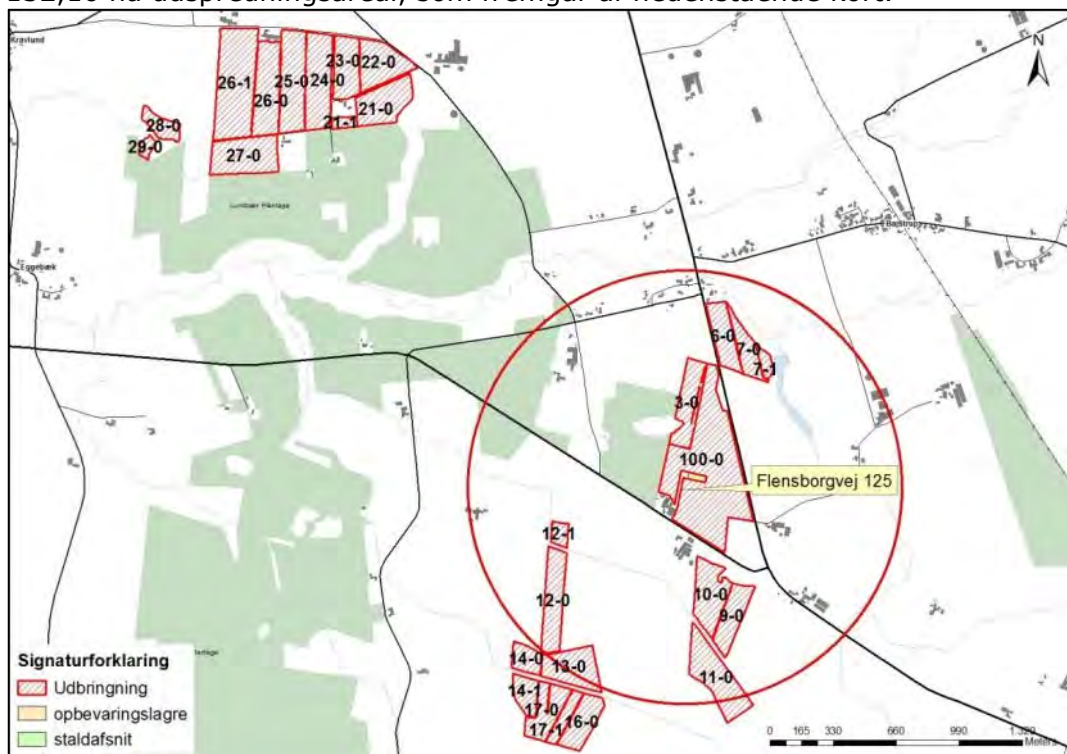
Ammoniak – individuel reduktion og natur

48. Markstak af komposteret husdyrgødning må ikke placeres nærmere end 300 m fra naturområderne mose 1 og mose 2, som er en bufferzone i forhold til disse § 7-naturområder.

2.6 Påvirkninger fra arealerne

Udbringningsarealerne

49. På bedriftens udbringningsarealer må der maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til et husdyrtryk på 1,4 DE/ha.
50. Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de 132,16 ha udspretningsareal, som fremgår af nedenstående kort.

51. Der skal foreligge skriftlige aftaler på forpagtninger af mindst 1 års varighed.

52. Såfremt der udbringes gylle på mark 3-0 inden for 10 meter af mose 1, så skal det foregå ved nedfældning uanset afgrødetype. Dog kan der på græsmarker anvendes forsuret husdyrgødning uden nedfældning.
53. Såfremt der udbringes gylle på mark 9-0 og 10-0 inden for 10 meter af mose 2, så skal det foregå ved nedfældning uanset afgrødetype. Dog kan der på græsmarker anvendes forsuret husdyrgødning uden nedfældning.
54. Bedriften, Flensborgvej 125, skal drives økologisk.

2.7 Bedste tilgængelige teknik (BAT) /renere teknologi

55. Hønstalden skal etableres med etager med gødningsbånd.
56. Der skal ske udmugning fra staldene med gødningsbånd minimum 3 gange ugentligt ligeligt fordelt, dvs. hver 2. dag. Gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.

2.8 Husdyrbrugets ophør

57. Ved hel eller delvis ophør af virksomheden skal Aabenraa Kommune senest 4 uger efter ophøret kontaktes med henblik på vejledning om nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare.

2.9 Egenkontrol og dokumentation

Generelt

58. Dokumentationen skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt. Den skal opbevares i mindst 5 år og forevises på Aabenraa Kommunes forlangende. Det kan være gødningsregnskaber, ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen, foderanalyser, fakturaer for indkøbt foder, kvitteringer for købte dyr, afsnit fra drifts- og skateregnskaber vedrørende omsætning af foder og dyr samt status dyr og foder.
59. Uregelmæssigheder i forhold til driften, fx strømsvigt og andre driftsforstyrrelser skal føres i logbog.
60. Der skal udarbejdes blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
61. For hønsene skal der føres logbog over produktionsresultater, antal æg, vandforbrug, kølerumstemperatur mv.
62. Bedriften skal følge HACCP egenkontrolprogram eller et tilsvarende kontrolprogram specielt tilrettet konsumægproduktionen.
63. Logbogens/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
64. For indkøbte fodermidler skal følge- og indlægssedler opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på kommunens forlangende.
65. Driftsforstyrrelser og uheld, der vurderes at kunne påvirke natur og miljø, skal registreres med dato og beskrivelse i driftsjournalen.

Staldsystem

66. Der skal føres logbog for tømning af gødningsbånd (start og sluttidspunkt) samt enhver form for driftsstop med angivelse af årsag og varighed.
67. Tilsynsmyndigheden skal underrettes såfremt gødningsbånd er ude af drift i en periode på mere end 2 uger.
68. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

3 Generelle forhold

Husdyrbruget er på 136,01 dyreenheder (DE) og er derfor omfattet af § 11 stk. 2 i lov-bekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. Hele virksomheden er godkendelsespligtig, og Aabenraa Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbruget.

Kommunen skal i forbindelse med udarbejdelse af en miljøgodkendelse vurdere om etableringen af dyreholdet kan give gener for naboer (lugt, støj, støv osv.), men også om etableringen giver en belastning på miljøet og naturen herunder belastningen med nitrat og fosfor. Naturvurderingen omfatter ændringens påvirkninger af beskyttet natur i henhold til både husdyrbrugloven og naturbeskyttelsesloven, samt EU-habitat- og fuglebeskyttelsesområder. Desuden skal kommunen vurdere om diverse afstandskrav overholdes, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes og kravet om BAT er opfyldt, samt sikre at uheld forebygges.

Bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug¹ stiller krav om reduktion af ammoniakemissionen. Kravet afhænger af tidspunktet for indsendelse af ansøgningen. For ansøgninger, der er indkommet efter april 2011, skal der reduceres med 30 %. Denne ansøgnings beregningsgrundlag er dateret den 1. juli 2015, skema 78315, og kravet om 30 %'s reduktion gælder derfor. Udegående dyr friholdes fra det generelle ammoniakreduktionskrav i den periode, de er udegående.

Denne miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for etableringen af husdyrbruget. Vilkår der vedrører driften skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften. Hvis der ansættes udenlandsk arbejdskraft, skal vilkårene oversættes til et sprog, som de forstår.

3.1 Beskrivelse af husdyrbruget

Redegørelse

Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Flensborgvej 125, 6360 Tinglev med ejendoms nr. 5800012305. Ansøger ejer udover denne ejendom også Dybbølgårdevej 5, 6360 Tinglev. Der er ikke teknisk og forureningsmæssigt samdrift mellem ejendommene.

Virksomhedens CVR nr. er 12802609. Der oprettes et CHR nr., der sættes dyr ind i stalden.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, som fremgår af ansøgnings-skema nummer 78315, version 4, genereret og udskrevet den 11. august 2015 fra www.husdyrgodkendelse.dk. Ansøgningen med tilhørende bilag, der bl.a. indeholder den miljøtekniske beskrivelse, er vedlagt som bilag 1.

3.2 Meddelelesespligt

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelser eller ændringer i dyreholdet, herunder staldanlæggene, gødningsopbevaringsanlæggene, harmoniarealerne og lignende, før ændringerne er godkendt af Aabenraa Kommune.

De anmeldte ændringer vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan udskiftes uden en ny miljøgodkendelse, såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare end de godkendte arealer.

---

¹ Bek. Nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

3.3 Gyldighed

Der gives 2 år til at udnytte godkendelsen, efter den er meddelt. Vilklårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor godkendelsen udnyttes. Godkendelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder.

Herefter gælder det, at hvis den meddelte miljøgodkendelse, ikke har været udnyttet helt eller delvist i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år.

Afviselser, der skyldes naturlige produktionsudsving, brand, sygdom i besætningen mv., betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

3.4 Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse på de vilkår, der er nævnt i godkendelsen indtil 16. november 2023.

Aabenraa Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering inden for de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, hvis:

- der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved miljøgodkendelsens meddelelse.

Det samme er tilfældet, hvis:

- der sker væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik, således at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

3.5 Revurdering af miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelsen skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2023.

4 Klagevejledning

Miljøgodkendelsen er meddelt i medfør af Lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og kan i medfør af lovens § 76 påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt tirsdag den 24. november 2015 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest tirsdag den 22. december 2015, der er dagen for klagefristens udløb.

Aabenraa Kommune kan oplyse, at det af husdyrbruglovens § 81, stk. 3 fremgår, at en klage over en § 11 miljøgodkendelse har opsættende virkning med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Når Aabenraa Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Afgørelsen kan påklages af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, lovens § 87

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Parter og klageberettigede har ifølge Forvaltningslovens § 9 ret til aktindsigt. Eventuel aftale herom kan træffes med Team Miljø eller Team Natur.

Udkast til miljøgodkendelse er blevet sendt enten pr. brev eller pr. mail til kommentering i 3 uger til nedenstående. Der er ingen beboelser beliggende inden for det beregnede konsekvensområde. Det fremgår af bilag 2.

- Ansøger og ejere, Dybbølgårdevej 5, 6360 Tinglev
- Beboer og part, Flensborgvej 125, 6360 Tinglev
- Beboere og parter, Flensborgvej 124, 6360 Tinglev
- Bortforpagter, Gerrebækvej 15, 6360 Tinglev

- Bortforpagter, Skinkelsvej 34, 6100 Haderslev
- Miljørådgiver Tine Bunk Schrøder, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding, tbs@khl.dk

Miljøgodkendelsen er blevet sendt enten pr. brev eller pr. e-mail til nedenstående

- Ansøger og ejer, Dybbølgårdevej 5, 6360 Tinglev, olafp@live.dk
- Beboer og part, Flensborgvej 125, 6360 Tinglev
- Miljørådgiver Tine Bunk Schrøder, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding, tbs@khl.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, sesyd@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomiteé: dnaabenraa-sager@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening aabenraa@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- DOF-Sønderjylland, aabenraa@dof.dk
- Det økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Fiskeriforening mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund post@sportsfiskerforbundet.dk

Del II – Redegørelse og vurdering

5 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

5.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.

Redegørelse

Afstandene er enten målt fra nærmeste stald/gyllebeholder eller fra det samlede staldanlæg som beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk.

Husdyrbruget er beliggende i landzone i det åbne land. Det nye staldanlæg etableres ikke i tilknytning til eksisterende bygningsmasse grundet krav til hønsegårdenes størrelse og krav til maksimal udstrækning af hønsegårdene. Der er tale om en almindelig størrelse af en økologisk ægproduktion.

Tabel 1. Afstandskrav til kommuneplaner/lokalplaner/nabobeboelse.

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone	➤ 3.000 m	Tinglev	50 m
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige sommerhusområde	➤ 1.000 m	-	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål	➤ 1.000 m	-	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	➤ 1.000 m	-	50 m
Nabobeboelse	Ca. 315 m	Flensborgvej 124, 6360 Tinglev	50 m

Tabel 2. Afstandskrav – placering af anlæg.

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Beboelse på samme ejendom	Ca. 207	Stuehuset ligger syd for eksisterende bygninger	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	➤ 25 m	-	25 m
Fælles vandindvindingsanlæg	➤ 50 m	-	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	Ca. 33 m	DGU.Nr.: 168.1182 markvandsboring	25 m
Vandløb	Ca. 565 m	Vandløbet ligger syd for Flensborgvej 125	15 m
Dræn	Ca. 1.200 m	På mark nr. 13 syd for Flensborgvej. Drænet er mindst 20 år gammelt og virker muligvis ikke mere	15 m
Sø	Ca. 635	Nordøst for den nye stald	15 m
Privat fælles vej/ offentlig vej	Ca. 250 m	Fra ny stald til Flensborgvej	15 m
Naboskel	Ca. 129 m	Fra ny stald til naboskel vest for	30 m

Afstandene fremgår af bilag 1.7.

Kirkebeskyttelseslinie og kirkeomgivelser

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for "Kirkebyggelinien" eller udpegningen "Kirkelandskaber". Nærmeste kirkelandskab Tinglev Kirke, ligger ca. 4,1 km nordvest for ejendommen.

Kystnærhedszonen

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Kystnærhedszonen". Nærmeste kystnærhedszone ligger ca. 9,5 km sydøst for ejendommen.

Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Lavbund og okker". Nærmeste lavbundsareal, Lavbund klasse IV - Ingen risiko for okkerudledning ligger ca. 200 m nordvest for ejendommen.

Skovrejsningsområder

Alle bygninger og opbevaringsanlæg ligger inden for udpegningen "Skovrejsningsområde".

Strandbeskyttelseslinie

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Strandbeskyttelseslinie".

Klitfredningslinie

Der er hverken bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Klitfredningslinie".

Skovbyggelinie

Alle bygninger og opbevaringsanlæg ligger inden for udpegningen "Skovbyggelinie".

Sø- og åbeskyttelseslinie

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningerne "Sø- og åbeskyttelseslinier". Nærmeste sø- og åbeskyttelseslinie ligger ca. 650 m nordøst for ejendommen.

Fredede områder, fortidsminder og fortidsmindebeskyttelseslinier

Der er ingen bygninger, opbevaringsanlæg eller arealer inden for udpegningerne "Fredede områder forslag", "Fredede områder", "Fredede fortidsminder" eller 100 meter beskyttelseslinien for fortidsminder.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der er ingen bygninger, opbevaringsanlæg eller arealer der grænser op til "Beskyttede sten- og jorddiger".

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at udvidelsen af produktionen med økologisk hønsehold i ny hønsestald inklusiv hønsegård ikke vil være i konflikt med diverse byggelinjer og afstandskrav.

Kommunen vurderer, at etablering af anlægget er erhvervsmæssigt nødvendigt for den fremtidige drift af ejendommen som husdyrbrug, da byggeriet er af standardstørrelse i forhold til driftsformen. Der er tale om en almindelig landbrugsmæssig driftsform i et område i landzone. Den nye staldbygning og fodersiloerne ligger inden for skovbyggelinjen. I henhold til naturbeskyttelsesloven er erhvervsmæssigt byggeri undtaget for forbud mod at bygge inden for skovbyggelinjen. I Kommuneplanen er området, hvor der skal bygges, udlagt som skovrejsningsområde. Udpegningen er en tilkendegivelse af, at der vil kunne søges støtte til skovrejsning i området. Udpegningen er ikke en hindring for at ansøger kan bygge i området.

Af hensyn til hønseenes adfærd i hønsegården og som incitament til at hønsene skal sprede sig over et større areal, er der planlagt beplantning med pil/poppel i hønsegårdene. Der stilles vilkår til beplantning.

5.2 Placering i landskabet

Redegørelse

Landskabelige værdier

Tabel 3. Materialevalg.

Bygningsår/Bygning		Grund-plan ca.	Bygningshøjde ca.	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
2015/16	Nyt æglæggerhus inkl. veranda	36 x 95 m ²	Ca. 8,5 m	Elementer og stålplader/sandwichplader Neutral farve	Ægproduktion
2015/16	Fodersiloer	3 stk. á 40 tons	12,5 m	grå	Hønsesfoder/korn
2015/16	Opsamlingsbeholder tagvand	Min. 20 m ³ (den endelige størrelse findes først i fbm. byggesagsbehandlingen)	1 m		Opsamling af tagvand
2015/16	Opsamlingsbeholder Vaskevand				Opsamling af vaskevand fra stald og pakkeri

2015/ 16	Forbeholder til hønsemøg				Opsamling af møg fra stald + opblanding med tag- vand/grundvan d + videre- pumpning til gyllebeholdere
1992	Gyllebehol- der	1.030 m ³	2 m	Grå betonelementer	Opbevaring af hønsemøg op- blandet med vaskevand fra stalden
1984	Gyllebehol- der	450 m ³	2 m	Grå betonelementer	Opbevaring af hønsemøg, opblandet med vaskevand fra stalden
1928	Stuehus (bygning 1)			Gule sten	beboelse
1984	Værksted (bygning 2)			Gule sten + brunt blik	værksted
1984	Gammel ungdyrstald (bygning 3)			Gule sten	Anvendes ikke
1984	Maskinhus (bygning 4 + del af byg- ning 5)				Anvendes som maskinhus
Ca. 1998	Lade (byg- ning 5)				Anvendes til afgrøder (evt. maskinhus)
1997	Nyere ko- stald (byg- ning 6)				ingen
2016	Ny hønse- stald (byg- ning 7)			stålplader i neutral farve	hønsestald

Kort over eksisterende bygninger, hvoraf bygningsnumrene fremgår

Kort 3. Bygningsnumre.

Områder med landskabelig værdi

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Værdifulde kystlandskaber".

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Værdifulde landskaber".

Uforstyrrede landskaber

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Uforstyrrede landskaber" (Kommuneplan 2009).

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Større sammenhængende landskaber" (forslag til kommuneplan 2015).

Kulturhistoriske værdier og bevaringsværdige landsbyer

Der er ingen bygninger, opbevaringsanlæg eller arealer inden for udpegningen "Værdifulde kulturmiljøer".

Naturmæssige værdier

Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser

Der er ingen bygninger eller arealer inden for udpegningerne "Særlig næringsfattige naturarealer" (Kommuneplan 2009).

Der er ingen bygninger inden for udpegningerne "Naturområder" (Kommuneplan 2009), men følgende arealer ligger helt eller delvist inden for udpegningen: mark 6-0, 7-0 og 7-1

Alle bygninger ligger inden for udpegningerne "Områder med naturinteresser" (Kommuneplan 2009), og følgende arealer ligger helt eller delvist inden for udpegningen: mark 3-0, 6-0, 7-0, 12-1 21-0, 21-1, 22-0, 27-0, 28-0, 29-0 og 100-0.

Der er ingen bygninger inden for udpegningerne: "områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser" (forslag til Kommuneplan 2015); men følgende arealer ligger helt eller delvist inden for udpegningen: mark 6-0, 7-0, 7-1, 21-0, 21-1, 22-0, 27-0, 28-0 og 29-0.

Alle bygninger ligger inden for udpegningerne "Potentielle naturbeskyttelsesområder" (forslag til Kommuneplan 2015), og følgende arealer ligger helt eller delvist inden for udpegningen: mark 3-0, 6-0, 7-0, 9-0, 12-0, 12-1, 14-0, 14-1, 17-0 og 100-0.

Arealer udpeget jf. § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug

Der er ca. 225 m til det nærmeste udpegede § 7 areal. Det er et moseområde nordvest for anlægget.

Natura 2000

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 1 km nord for ejendommen. Området er Natura 2000 område nr. Ino 89 Vadehavet, herunder habitatområde nr. H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen.

Det nærmeste marine internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 20 km øst for ejendommen. Området er Natura 2000 område nr. 102, Flensborg Fjord og Nybøl Nor herunder fuglebeskyttelsesområde nr. 64, Flensborg Fjord og Nybøl Nor.

Beskyttede naturarealer (§ 3)

Der er ingen bygninger inden for udpegningen.

Følgende arealer grænser op til eller ligger helt eller delvis inden for udpegningen

"Beskyttede vandløb": mark 9-0, 10-0, 11-0, 12-0, 12-1, 13-0, 14-0, 14-1, 16-0, 17-0, 17-1, 28-0 og 29-0.

Og følgende areal grænser op til eller ligger helt eller delvis inden for udpegningen:

"Beskyttede enge": mark 7-0, 7-1 og 21-0,

"Beskyttede moser: mark 3-0, 9-0, 10-0, 28-0 og 29-0.

Områder hvor skovtilplantning er uønsket

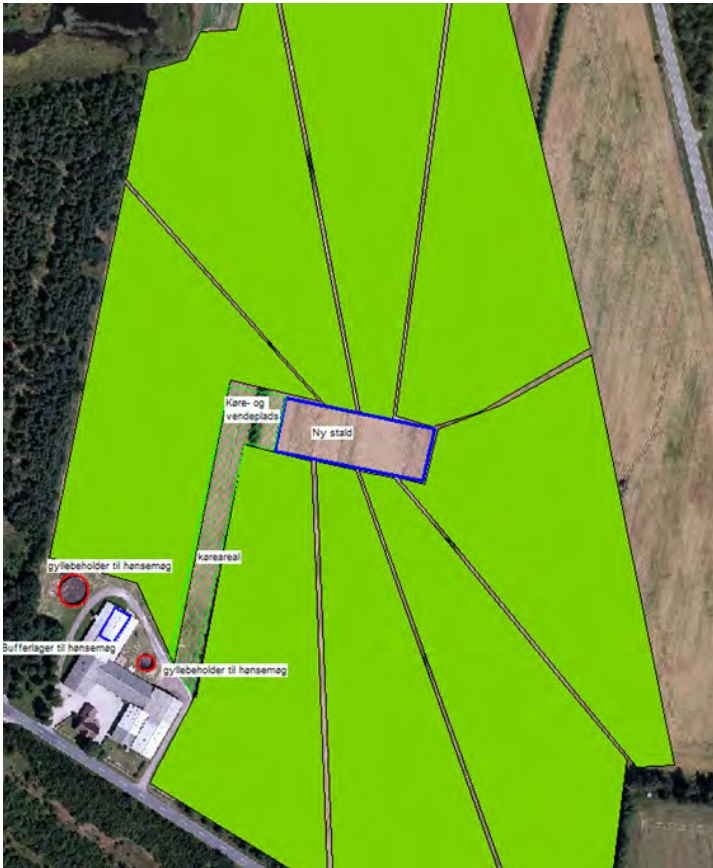
Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Skovtilplantning er uønsket".

Øvrige udpegninger

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningerne "Boligområder", "Blandet bolig- og erhvervsområder", "Centerformål", "Erhvervsområder", "Rekreative områder", "Offentlige formål", "Sommerhusområder".

Vurdering

Ejendommen er beliggende i det åbne land i landzone ca. 3 km syd for Tinglev. Den nye hønsestald etableres nord for de eksisterende bygninger på ejendommen. På skitsen nedenfor vises, hvor anlægget og hønsegårdene planlægges placeret:

Kort 4: Placering af ny stald og hønsegårde.

Der er indsendt visualisering af det nye anlæg. Der er indtegnet en række allé træer, der hvor der er markskeltræer i dag. Når stalden bliver bygget, vil der blive plantet pil/poppel i hønsegårdene. Den orange farve illustrerer en ny kørevej til stalden.

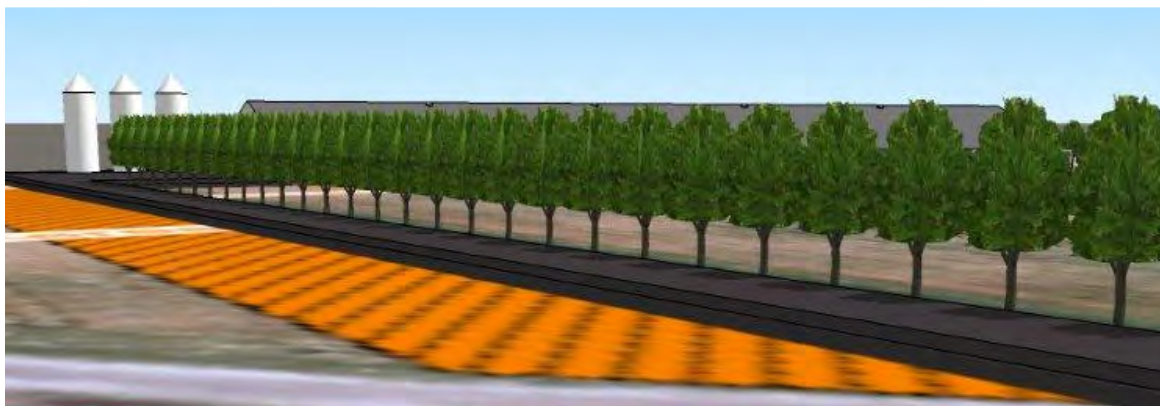
Det nye staldanlæg set fra syd:

Visualisering 1. Visualiseringen viser den nye stald set fra syd (Visualisering indsendt af ansøger).

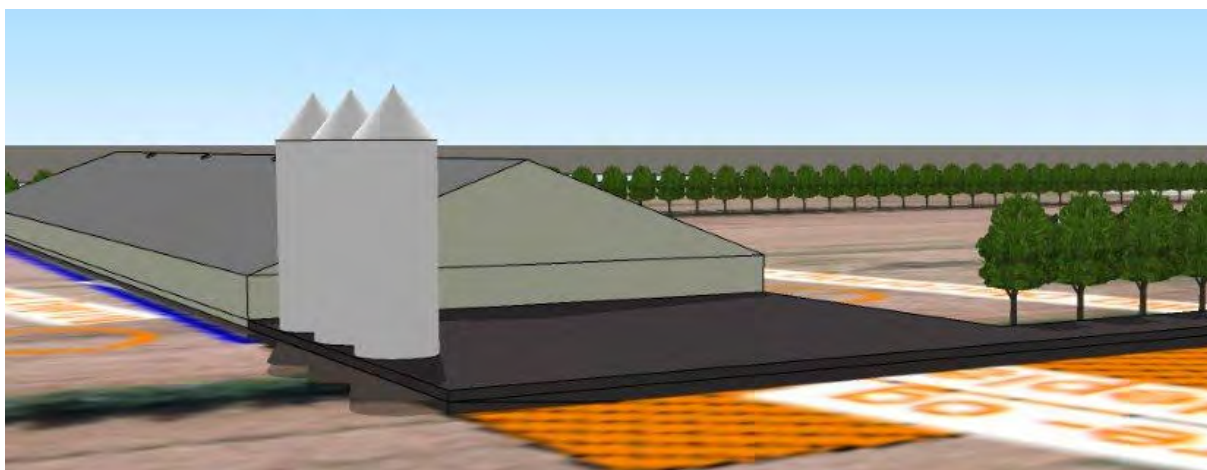

Det nye staldanlæg set fra sydvest:

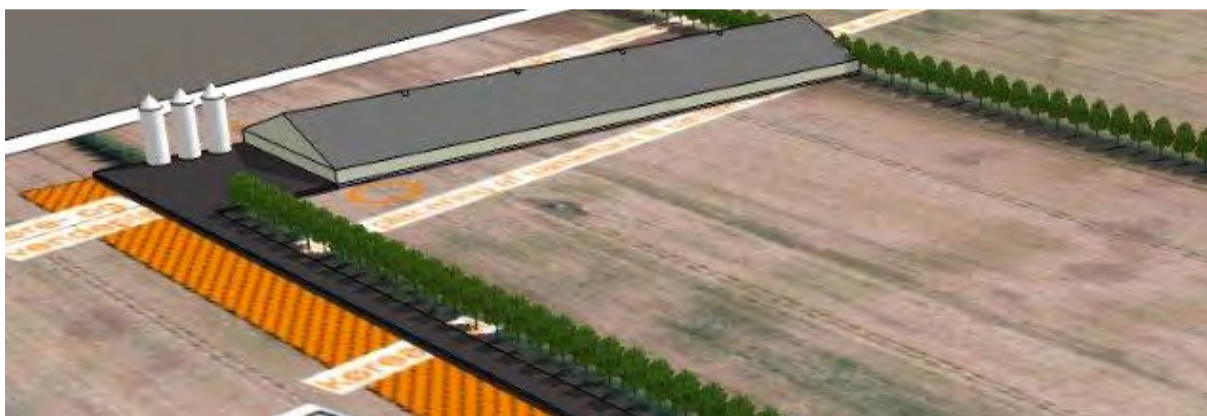
Visualisering 2. Visualiseringen viser den nye stald set fra sydvest (Visualisering indsendt af ansøger).

Det nye staldanlæg set fra vest.

Visualisering 3. Visualiseringen viser den nye stald set fra vest (Visualisering indsendt af ansøger).

Det nye staldanlæg set fra oven:

Visualisering 4. Visualiseringen viser den nye stald set fra sydvest og fra oven (Visualisering indsendt af ansøger).

Der plantes pil/poppel i hønsegårdene. På grund af denne beplantning vil hønsestalden kun lige kunne skimtes fra såvel Flensborgvej syd for det nye staldanlæg som fra Flensborglandevej øst for det nye staldanlæg.

Landskabet omkring ejendommen er relativt fladt, og det er et typisk intensivt landbrugslandskab med få naturelementer. Der er spredt bebyggelse og marker med læhegn, og på arealet vest for den nye stald er der skov.

Alle bygninger ligger indenfor "Områder med naturinteresse" og inden for udpegningen "Potentielle naturbeskyttelsesinteresser". Udpegningerne er ikke en hindring for erhvervsmæssig nødvendig landbrugsaktivitet. Der er ingen af ejendommens bygninger, der ligger inden for de øvrige undersøgte områdeudpegninger.

Aabenraa Kommune vurderer, at den nye hønsestald kan placeres i landzone uden tilknytning til eksisterende anlæg, grundet arealkravet til udegående økologiske høns og kravet til maksimal udstrækning af hønsegårdene. Det er pga. ovennævnte ikke muligt at placere hønsestalden i tilknytning til det eksisterende byggeri. Der er redegjort for og vurderet på alternative placeringer i afsnit 10.

Aabenraa Kommune vurderer endvidere, at det ansøgte byggeri er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens fremtidige drift som landbrugsejendom, ud fra ovennævnte redegørelse om ejendommens udvikling som et moderne husdyrbrug med økologisk ægproduktion, da byggeriet er af standardstørrelse i forhold til driftsformen. Det vurderes derfor, at der ikke er tale om byggeri af industriel karakter.

6 Husdyrhold, staldanlæg og drift

6.1 Husdyrhold og staldindretning

6.1.1 Generelt

Redegørelse

Der er ikke husdyrproduktion på ejendommen i dag.

Antal årshøner og DE i ansøgt drift er beregnet ud fra en produktionsperiode på 58 uger, en tomgangsperiode på ned til 1 uge og en dødelighed på 4 % (fordelt over året). Rotationsperioden er sat til 59 uger. Antal årshøner = antal hønepladser* produktionsperiode/rotationsperiode * (1-0,04/2).

Dyreholdet i ansøgt drift består af 23.121 æglæggende økologiske høns og 24.000 hønepladser.

Dyreholdet og staldindretningen fremgår af nedenstående 2 tabeller. Tal i kursiv er standardtal (normtal), der anvendes i beregningerne, når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke er i kursiv, betyder det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

Tabel 4. Staldsystem i den nye hønestald – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk.

Staldsystem kode	Navn på dyretype og staldsystem	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal DE
FjHø08	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd, skrabe høne	Nudrift	0	0,00
		Ansøgt	23121	136,01

Tabel 5. Antal dyr og stipladser i den nye hønestald – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk.

Staldnavn	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse (EKM) /ændret fravænningsvægt i alt per årsso*	Antal DE
						Ind	Ud		
Ny hønestald	Nej	FjHø08	Nudrift	0	0				0,00
			Ansøgt	23121	24000				136,01
Sum			Nudrift						0,00
			Ansøgt						136,01
Ændring alle produktioner:									136,01

I forbindelse med etablering af dyreholdet vil der ske følgende bygningsmæssige ændringer og udvidelser af anlægget:

- ny hønestald på 3.420 m² med etageanlæg i det åbne land
- 3 fodersiloer i tilknytning til den nye stald
- en beholder på minimum 20 m³ og maks. 300 m³ til rengøringsvand (restvand) fra den nye stald
- en forbeholder på minimum 20 m³ og maks. 300 m³ til opblanding af hønsegødning med vand, så det bliver til gylle
- Rørføring fra forbeholder til eksisterende gyllebeholdere

Nedenstående vises en oversigt over gødningsopbevaringsanlæg:

Tabel 6. Gødningslagre – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk.

Navn på opbevaringslager	Beskrivelse af opbevaringslager
Gyllebeholder 1030 m ³	
Gyllebeholder 450 m ³	
Bufferlager hønsemøg	

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at det nye hønsehus som beskrevet, opfylder kravene til hold af fjerkræ i frilandægproduktion/økologisk produktion, således at dette sker forsvareligt.

Det vurderes, at der med rimelighed kan reguleres i fjerkræbesætningen, idet en normal ægproduktion kræver en vis fleksibilitet med hensyn til ægproduktionslængde.

6.1.2 BAT staldteknologi

Redegørelse (ansøgers)

Generelle forudsætninger for anvendelse af BAT i økologiske besætninger:

Miljøstyrelsen har ikke udarbejdet vejledende BAT-emissionsgrænseværdier for økologiske fjerkræbrug. Der gælder for den økologiske produktion særlige lovkrav til indretning, belægning og drift, som adskiller sig fra konventionelle besætninger. Ligeså gælder, at der i forhold til anvendelse af fodermidler er stærkt begrænsede muligheder for at optimere og vælge alternative råvarer. Det er eksempelvis ikke tilladt at anvende tilsætningsmidler som syntetiske aminosyrer og fytase for at hæve udnyttelsen af hhv. protein og fosfor. Der er således begrænsede muligheder for at nedbringe emissioner, og økologiske brug kan således ikke uden videre anvende de emissionsgrænseværdier, som gælder for konventionelle brug. Der er dog mulighed for i visse situationer at anvende elementer fra staldteknologier, der også anvendes i konventionelle fjerkræbrug. Vurderingen af om det ansøgte overholder BAT, må således bero på en konkret vurdering.

BAT - Ansøgers vurdering mht. ammoniak:

I forhold til vurdering af om der i fornødent omfang indgår anvendelse af BAT, kan der tages udgangspunkt i den angivne ammoniakemissionsværdi i Teknologiuudredningen "*Driftssystem: Ægproduktion, økologiske høner*", version 1 af 15. marts 2011. Her er det beskrevet, at 1.000 frilandshøner (årshøner) har en ammoniakemission på 296 kg NH₃/år fra stald og 27 kg NH₃/år fra lager.

Ved den ansøgte produktion på Flensborgvej 125 indsættes et såkaldt åbent etagesystem, som i store træk svarer til samme anlæg anvendt ved konventionelle bedrifter med skrabeægsproduktion i etagesystem. I etagesystemet afsættes størstedelen af gødningen på et gødningsbånd, som tømmes 3 gange ugentlig. Dette muliggør en markant sænkning af ammoniakemissionen. Der kan ved fastsættelse af miljøeffekten tages udgangspunkt i Teknologibladet "*Hyppig fjernelse af gødning fra æglæggende høns som ikke holdes i bur*", som anviser at 3 gange udmugning ugentlig reducerer ammoniakemissionen med ca. 36 %. Det er ikke muligt at indtaste tiltaget hyppig udmugning med gødningsbånd i den digitale ansøgning, hvorfor effekten i stedet er anført under rubrikken "kemisk luftvasker".

Fravalg af BAT inden for staldteknologi

Redegørelse (ansøgers)

Kemisk luftrensning med syre: Der har på forsøgsbasis været afprøvet kemiske luftrensere til fjerkræ, primært ved slagtekyllinger. Der er ikke luftrensere til fjerkræ i generel produktion da afprøvningen viser en række problemstillinger, der skal løses. I fjerkræproduktion er støvet meget fedtet, dette sætter sig i renseren, som derved får reduceret effekt. Ved høns er der en betydeligt længere holdrotations periode på cirka 60 uger end ved kyllinger, der blot har 35 dage. Dette vil i sig selv forøge problemer med tilstopninger og reducerede muligheder for rensning. Ligeledes hersker usikkerhed om, hvorvidt kemisk luftrensning er tilladt ved økologisk drift.

Biologisk luftrensning: Der findes ingen teknologiblade for biologisk luftrensning til fjerkræ. Biologisk rensning fordrer kontinuerlig produktion uden længere tomperioder. Det er derfor endnu ikke muligt at benytte biologisk luftrensning i stalde med holddrift, hvor staldene står tomme i perioder i forbindelse med skift mellem hold.

På den baggrund er luftrensere fravalgt i denne ansøgning ud fra, at der ikke findes tilgængelige renseløsninger på markedet til økologisk fjerkræ.

Samlet vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at staldsystemet på Flensborgvej 125, 6360 Tinglev er i overensstemmelse med staldsystemet som beskrevet i miljøstyrelsens teknologiblad "Hyppig fjernelse af gødning fra æglæggende høns, som ikke holdes i bur (alternativ hønsehold)" 1. udgave, 17.05.2011. Ved udmugning 3 gange ugentlig fordelt jævnt hen over ugen opnås en reduktion i ammoniaktab på 36 %.

Under hensyntagen til at produktionen af fritgående og økologiske høns ikke muliggør valg af alle staldsystemer, vurderes det, at det valgte system, hvor en væsentlig del af husdyrgødningen vil kunne udbringes af stalden flere gange ugentligt, hvilket nedbringer ammoniakemissionen, betinger, at staldsystemet opfylder kravet til BAT.

Den hyppige udmugning medfører et større energiforbrug. Det vurderes, at omkostningerne til det øgede energiforbrug ikke er så store, at hyppig udmugning ikke kan betragtes som BAT. Det vurderes derfor, at det beskrevne staldsystem med hyppig udmugning opfylder kravene til anvendelse af BAT for så vidt angår staldteknologi til frilands hønsehold. Der er derfor stillet vilkår om udmugning minimum 3 gange ugentlig.

6.1.3 BAT – emissionsgrænseværdi

Redegørelse

Virkemidler

Nedenfor ses en oversigt over de anvendte virkemidler inden for staldteknologi til reduktion af ammoniakemissionen. Da det elektroniske ansøgningssystem ikke kan håndtere ammoniakberegningen ved hyppig udmugning, er effekten derfor sat ind som kemisk luftvasker. Det understreges, at der ikke er tale om kemisk luftvaskning, men effekten af hyppig udmugning.

Tabel 7. Effekt af hyppig udmugning – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk.

Staldnavn	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
Ny hønsestald	FJHø08	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		6770,05	3036,04	3734,01	55,15%	834,05	-351,01	0,00	2553,00
Sum	Nudrift	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
	Ansøgt	6770,05	3036,04	3734,01		834,05	-351,01	0,00	2553,00

Den ansøgte fjerkræproduktion er indtastet som skrabeægshøner i volieresystem (etagesystem) – da det er den eneste type æglæggerproduktion, som kan indtastes i et volieresystem i husdyrgodkendelse.dk. For at få korrekte beregninger, er der indtastet normalt 2014 for økologiske høner (kg foder, protein- og fosforprocenter i foder samt æg pr. årshøne)

Tabel 8. Foderoplysninger – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk

Staldnavn	Kode for staldsystem	Nudrift Ansøgt drift	FE	Gram råprotein pr. FE	Gram P pr. FE	Antal fravænnede grise	Fravænningsvægt	Effekt foderoptimering
Ny hønsestald	FJHø08	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	-45,30	16,90	0,57	0,00	0,00	-351,01

Miljøstyrelsen har ikke udarbejdet vejledende BAT-emissionsgrænseværdier for økologiske fjerkræbrug. Der anvendes derfor den angivne ammoniakemissionsværdi i Teknologigudredningen "Driftssystem: Ægproduktion, økologiske høner", version 1 af 15. marts 2011. Her er det beskrevet, at 1.000 frilandshøner (årshøne) har en ammoniakemission på 296 kg NH₃/år fra stald og 27 kg NH₃/år fra lager.

På Flensborgvej 125, 6360 Tinglev praktiseres 3 gange ugentlig udmugning af gødning som afsættes på gødningsbånd, hvilket reducerer ammoniakemissionen med 36 %. I husdyrgodkendelse.dk kan der ikke indsættes 10 % afgræsning, som er tilfældet i økolo-

giske produktioner, men kun hele antal måneder. 1 måned ud af 12 måneder svarer til 8,33 %.

Vurdering

Den samlede BAT-beregning ses nedenfor. Den er udført af Aabenraa Kommune. Hønsene er ikke sat på græs inden for udbringningsarealet i beregningen, hvilket skyldes, at der allerede er taget højde for dette i ammoniakemissionsniveauet.

Tabel 9. BAT-beregning.

Stald	Ny Eks.	Art/type	Antal	Tab	Standard	Vægt/alder			NH ₃ emission Kg N/år
						Ind	Ud	Faktor	
Hønsstald	Ny	økohøns	23.121	0,323	1			1,0000	7.468,08
BAT-krav									7.468,08
Samlede emission fra anlæg, jf. skema 78315									<u>2.553,00</u>
BAT-krav er overholdt med									<u>4.915,08</u>
BAT-kravet er opfyldt									

Aabenraa Kommune vurderer, at BAT mht. NH₃-N emission for anlægget er overholdt. Virkemidlet er 3 gange ugentligt udmugning. Der stilles vilkår hertil.

6.2 Ventilation

Redegørelse

Der er en del naturlig ventilation i forbindelse med åbninger til hønsegård og ellers frekvensstyret ventilation.

Der vil være 8 afkast på tagfladen (én for hvert afsnit af stalden). Afkastene placeres to og to, centralt så tæt på kip som muligt. Placeringen af ventilatorerne fremgår af bilag 1.6.

Vurdering

Ved nye stalde er det BAT, at reducere energiforbruget ved at anvende naturlig ventilation, hvor dette er muligt. For mekanisk ventilerede stalde er det BAT, at reducere energiforbruget ved at optimere udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren. Øget modstand i ventilationssystemer undgås ved at holde ventilationssystemet rent.

Der er en del naturlig ventilation i forbindelse med de mange åbninger ud til hønsegården. Derudover anvendes frekvensstyret ventilation, som hindrer overventilering. Øget modstand i ventilationssystemer kan undgås gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans ved holdskifte.

For at undgå overventilation og dermed ekstra strømforbrug er der en styring af anlægget, der kan regulere i forhold til temperatur og luftfugtighed.

Aabenraa Kommune vurderer, at ventilationssystemet i hønsstalden opfylder kravene til ventilation i hønsstalde. Ventilationen er forsynet med et styringssystem, der mindsker energiforbruget. Der stilles vilkår om servicering og renholdelse af ventilatorerne.

6.3 Fodring

6.3.1 Generelt

Redegørelse

Der vil blive fodret med økologisk tilskudsfoder, der tilsættes grovfoder og korn. Grovfoder leveres til hønsene i påslag uden for stalden ved hjælp af frontlæsser. Der fodres ikke i hønsegårdene. Der vil blive anvendt fasefodring.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at fodring af dyrene på tilstrækkelig vis sikrer, at der ikke anvendes mere foder end nødvendigt og at udskillelsen af næringsstoffer fra dyrene derfor ikke overstiger det niveau, som produktionerne betinger.

6.3.2 BAT foder

Redegørelse

Der anvendes fasefodring. Dvs. at mængden af foder og foderets indhold af næringsstoffer varierer afhængig af hønernes alder, så hønernes aktuelle behov tilgodeses bedst muligt.

Normer, økologiske høner (2014):

- Foder 45,3 kg/ årshøne, total forbrug 1.047 tons/år (23.121 årshøner)
- Protein indhold 16,9 % i gennemsnit
- Fosfor indhold 0,57 % i gennemsnit
- Ægproduktion 18,7 kg/årshøne
- Tilvækst 0,6 kg/årshøne

Normer, fritgående høner (2014):

- Foder 44,5 kg/ årshøner
- Protein indhold 16,2 % i gennemsnit
- Fosfor indhold 0,50 % i gennemsnit
- Ægproduktion 18,8 kg/årshøne
- Tilvækst 0,6 kg/årshøne

Forskel i fodernormer:

Konventionelle og økologiske høner har ikke samme fodernorm. Det er et resultat af, at råvarerne der ligger til grund for fodersammensætningen, har forskellig tilgængelighed. Samtidig vanskeliggør det fremstilling af økologisk foder, at der ikke må tilsættes kunstige aminosyrer, samt at brugen af fytase heller ikke tillades. I økologisk ægproduktion er det et krav, at dyrene skal have daglig tildeling af grovfoder. Det krav er der ikke hos frilandshønerne.

Vurdering

Der er ikke opstillet emissionsgrænseværdier for ammoniak eller fosfor for økologisk ægproduktion, og der er ikke udarbejdet teknologiblade for fodring for økologisk ægproduktion, og økologisk ægproduktion er ikke omfattet af EU's BREF-dokument for fjærkræ. Kommunen har på den baggrund vurderet, at der på det foreliggende grundlag ikke kan opstilles BAT-relaterede vilkår om anvendelse af emissionsreducerende fodringstiltag som reduceret protein- og fosfortildeling.

Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning om godkendelse af husdyrbrug, at kommunen ved vurdering af øvrige BAT-forhold på husdyrbrug af denne type skal tage udgangspunkt i principperne i BAT-standardvilkårene og følge praksis fra Natur- og Miljøklagenævnet.

I og med at der anvendes fasefodring, dvs. at foderets indhold af næringsstoffer varierer afhængig af hønsenes alder og mængden ligeledes varierer sikres det, at mængden og indholdet i foderet bedst muligt afstemmes efter hønernes aktuelle behov. Det vurderes, at anvendelse af fasefodring opfylder kravene til BAT for fodring af økologiske æglægge-re.

Da fytase og syntetiske aminosyrer ikke er tilladt i økologisk hønsehold, er det ikke muligt at nedbringe protein og fosforindholdet til samme niveau som for konventionelle hønsehold.

Samlet vurderes fodringen af hønseholdet at opfylde BAT krav til fodring gennem fasefodring. Der stilles vilkår hertil.

6.4 Opbevaring og håndtering af foder og ensilage

Redegørelse

Tilskudsfoder og korn opbevares i fodersiloerne.

Grovfoder opbevares i laden (bygning 5) jf. afsnit 5.2 tabel 3 og som wrapballer og ensilagestakke.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at opbevaring af foder sker miljømæssigt forsvarligt. Opbevaring af foderblandinger sker hovedsageligt i lukkede siloer, således at der ikke er adgang til foderet for skadedyr. Udfodringen sker direkte fra siloerne gennem et lukket system til stalden.

Grovfoder leveres til hønsene i påslag uden for stalden ved hjælp af frontlæsser. Der fodres ikke i hønsegårdene.

6.5 Rengøring af stalde

Redegørelse

Efter hver rotation rengøres stalden. Det vurderes ud fra tidligere produktions- og veterinære forhold, hvorvidt tørrengøring er tilstrækkeligt, eller om der kræves en grundigere rengøring med vand af hele stalden. Gødningsbånd og gødningstransport rengøres dog altid. Hvis der rengøres med vand, anvendes der højtryksrensere. Rengøringen omfatter også udendørs arealer ved porte og døre, ligesom udvendige dele af ventilationen også skal rengøres. Forrum og siloer rengøres også ved holdskifte. Ægpakkerum mm. rengøres dagligt. Kølerum rengøres ca. én gang om ugen. Rengøring og vedligehold af stalden afsluttes med en desinfektion, hvorefter stalden står tom i en periode. Før indsætning af nye hønniker gennemskylles vandsystemet.

Gødningsbåndene tømmes 3 gange om ugen og transporteres til gyllebeholder. Gødningsbåndene tømmes vha. tværtransportør til forbeholder på ydersiden af stalden. Der etableres en opsamlingsbeholder til tagvand ved siden af. Herfra ledes vand i forbeholder. Der omrøres i forbeholder, og der pumpes via almindelig rørlægning under jord til gyllebeholder.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at rengøring af staldanlæg til hønerne sker uden risiko for påvirkning af det omgivende miljø. Rengøringen af staldanlægget imellem hvert hold høner samt den daglige rengøring af pakkerum sikrer, at produktionen til stadighed sker hygiejnisk forsvarligt. Ved holdskifte rengøres ventilatorerne også, hvilket sikrer optimal drift af anlægget.

Spildevand i forbindelse med rengøring er beskrevet i afsnit 6.7.

6.6 Energi- og vandforbrug

6.6.1 Generelt

Redegørelse

Energi

Stalden opvarmes ikke. I vestenden af bygningen etableres der et pakkeri samt personalefaciliteter/kontor herunder bad og toilet. Stuehuset opvarmes med jordvarme, og det planlægges også anvendt i personaleafdeling samt pakkeri.

Der anvendes primært strøm til ventilation og til hyppig udmugning i produktionen. Normen for strømforbrug kendes ikke. Ansøger oplyser, at erfaring fra en tilsvarende produktion er 4,63 kWh pr. indsat årshøne.

Tabel 10. Energiforbrug.

Type	Forbrug ansøgt produktion
Elforbrug	111.000 kWh
Dieselolie til markbruget og korntørring	2.000 l

I henhold til Miljøstyrelsens udgivelse: "Driftssystem ægproduktion, økologiske høner af 15. marts 2011" skal vandforbruget opgøres som 1,8 liter vand gange foderforbruget. Normen for foderforbrug er i 2014 45,3 kg/årshøne. 23.121 årshøner x 1,8 liter vand = 1.885 m³ vand/år. Heri indgår vandforbruget til vask af stald og pakkeri etc.

Tabel 11. Vandforbrug.

Type	Forbrug ansøgt produktion
Drikkevand inkl. vandspild	1.885 m ³
Vand til opblanding af fast gødning til gylle*	656 m ³
I alt vandforbrug	2.541 m ³

*Der tilsættes 50 liter vand pr. årshøne i alt 1.156 m³ vand, hvoraf 500 m³ kommer fra rengøringsvand af stalden. Desuden planlægges det, at anvende opsamlet tagvand til opblandingen. Endelig planlægges det at pumpe vand op fra markvandsboringen, hvis der kommer til at mangle vand i en periode.

Markvandsboring DGU nr.: 168.1182 er beliggende i hønsegården. Placering fremgår af bilag 1.7.

Ejendommen bliver vandforsynet fra Tinglev Vandværk.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at ansøger har oplyst energi- og vandforbrug ud fra normal samt ud fra erfaring med en tilsvarende produktion. Da der er tale om en nyetablering, er der taget de nødvendige tiltag til vand- og energibesparelser. Det skal bemærkes, at det angives i kilderne til beregning af normtallene, at der kan være betydelige variationer, og at de ansøgte mængde er skønnede.

Der er stillet vilkår om forbrug og reaktion, hvis forbruget overstiger 10 % af det udregnede niveau.

Der gøres opmærksom på, at der er et afstandskrav på 25 m til markvandsboringen. Der skal være 25 m fra markvandsboringen til den nye nye forbeholder til gylle. Der stilles vilkår til, at markvandsboringen skal sikres imod forurening fra hønsene.

Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at der ikke må bruges vand fra markvandsboringen til andet end markvanding, medmindre Aabenraa Kommune har accepteret det.

Ændret anvendelse af markvandsboringen og etablering af opsamlingstank til tagvand er ikke en del af miljøgodkendelsen, der meddeles efter husdyrbrugloven. Der skal således indsendes særskilte ansøgninger til Aabenraa Kommune om disse forhold.

6.6.2 BAT energi- og vandforbrug

Redegørelse

El

Der anvendes primært strøm til ventilation i produktionen. Ventilationssystemet er computerstyret og tilpasset produktionen for at sikre optimal køretid. Der bliver installeret lysstyring, således at lyset ikke er tændt unødigt. Der er desuden installeret lysdæmpning, således at effektforbruget reduceres yderligere.

Vand

Den primære kilde til vandspild er utætte vandnipler. De efterses hver dag, så vandspild minimeres. Desuden sker der en datalogning af vandforbruget. Der bruges ca. 500 m³ vand til rengøring af stalde, servicebygning og markredskaber årligt. Staldene tørrengøres så vidt muligt.

Vaskevand fra stalde og servicenum ledet til opsamlingstank. Vaskevandet anvendes til opblanding af hønsemøget i gyllebeholderen. Hvis der er overskydende vaskevand, udspreddes det på arealerne.

Vurdering

Renere teknologi sigter blandt andet på at minimere forbrug af el og vand pr. produceret enhed. Ventilationssystemet er computerstyret og tilpasset produktionen for at sikre optimal køretid.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift ift. ressourcer er BAT følgende:

- At man gennemgår bedriften med henblik på besparelse på elforbrug og andre energikilder, evt. sammen med sit energiselskab. Ved jævnlig aflæsning af energimålere kan man hurtigt danne sig et overblik over energiforbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget kan man erfaringsmæssigt opnå besparelser på op mod 5-10 % af årsforbruget.
- At man fører regnskab over forbrug af vand og energi pr. produceret enhed.
- At vandingssystemet vedligeholdes således, at vandspild undgås.
- At der anvendes energibesparende belysning.
- At evt. lækager repareres hurtigst muligt.
- At man til stadighed renholder og vedligeholder anlæg og maskiner således, at de altid fungerer optimalt.

Aabenraa Kommune vurderer samlet, at husdyrbruget med de beskrevne foranstaltninger til reduktion af energi- og vandforbrug lever op til BAT-kravene i EUs BREF-note.

Aabenraa Kommune stiller vilkår om, at der på husdyrbruget skal føres egenkontrol med husdyrproduktionens el- og vandforbrug, samt til at ventilationsanlægget skal serviceres regelmæssigt.

6.7 Spildevand samt tag- og overfladevand

Redegørelse

Spildevand fra driftsbygningerne består af rengøringsvand fra stalde og servicebygning. Der anvendes anslået 500 m³ vaskevand pr. år. Det afledes til opsamlingsbeholder.

Sanitært spildevand

I den nye staldbygning vil der blive etableret personalerum med toilet. Det planlægges at lede vandet til septiktank.

Tagvand

Det planlægges, at tagvand kan skal opsamles i samletank, hvorfra det pumpes over i forbeholder til gylle. Hønsemøget opblandes med vand, så det omdannes til gylle, der pumpes til gyllebeholder.

Tabel 12. Spildevand.

Spildevandstyper	m ³ /år ansøgt	Afledes til
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	500 m ³	Opsamlingsbeholder
Sanitært spildevand fra personale- rum	170 m ³	Septiktank
Tagvand	3.156 m ³ *	Samletank

Afløbsforholdene fremgår af bilag 1.5.

* Der regnes med 900 mm årlig nedbør og 95,4 x 2 x 18,4 m² tagflade.

Vurdering

Opsamling af spildevand/vaskevand i opsamlingsbeholder sikrer, at rengøring sker uden risiko for påvirkning af det omgivende miljø.

Tilladelse til forøget udledning af tagvand fra den nye fjerkræstald skal ske i overensstemmelse med særskilt spildevandstilladelse. Ansøgning om spildevandstilladelse skal indsendes til spildevand@aabenraa.dk. Der skal indsendes en ansøgning uanset om al tagvand opsamles eller udledes. Der skal ligeledes indsendes særskilt ansøgning om udledning af sanitært spildevand til spildevand@aabenraa.dk.

6.8 Rengøringsmidler, olieprodukter og medicin

Redegørelse

Tabel 13. Rengøringsmidler, olieprodukter og medicin.

Type	Opbevaringssted
Vaskemidler (f.eks. vaske-/rengørings-/desinfektionsmidler)	Den nye staldbygning
Smøreolie og fedtprodukter	Værksted
Medicin	Den nye staldbygning

Service udføres af værksted, så der er ingen spildolie på ejendommen.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at opbevaring af rengøringsmidler, olieprodukter og medicin ikke vil medføre forurening eller gener. Der stilles vilkår om at midlerne skal opbevares, så de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.

6.9 Affald

6.9.1 Generelt

Redegørelse

Farligt affald skal anmeldes til kommunen. Anmeldelsen skal omfatte oplysninger om affaldstype (EAK-kode), samt affaldets mængde, emballering, sammensætning og egenskaber. Tabel 14 er ikke en anmeldelse af farligt affald. Desuden skal al farligt affald sorteres i separate beholdere og afleveres til godkendte modtagere og det skal kunne dokumenteres overfor kommunen. Opbevaring og bortskaffelse af affald skal altid ske efter kommunens regulativer.

Tabel 14. Affald – ansøgers oplysninger.

Farligt affald		
	EAK-kode	Mængder pr år
Lysstofrør & <u>elsparepærer</u>	20 01 21	2-40 stk.
Spraydåser	16 05 04	0-10 stk.
Spildolie	13 02 08	0 l
Pesticidrester	20 01 19	0 kg
Oliefiltre	16 01 07	0 kg
Batterier - alle typer	20 01 33	30 kg
Genbrugeligt affald		
	EAK-kode	Mængder pr år
Pap	15 01 01	10-50 kg
Papir	15 01 01	20-50 kg
Genbrugeligt affald		
	EAK-kode	Mængder pr år
Jern og metal	02 01 10	0-100 kg
Olietromler - tomme	15 01 04	0-1 stk.
Olietanke - tomme	15 01 04	0-1 stk.
Tomme sække af plast fra foder o.l.	15 01 02	20 kg
Plast (afdækning m.v.)	15 01 02	0-100 kg
Paller	15 01 03	10 stk.
Malet og/eller lakeret træ	17 02 01	0-10 kg
Klinisk risikoaffald og medicinrester		
	EAK-kode	Mængder pr år
Kanyler i særlig beholder	18 02 02	0-1 kg
Medicinrester	18 02 08	0-1 kg
Døde dyr		
	EAK-kode	Mængder pr år
Døde dyr	02 01 02	2000 kg
Udsætterhøns		Ca. 65 tons
Affald, deponi		
	EAK-kode	Mængder pr år
Asbestplader stablet på paller	17 06 05	0-1kg

Affald, Brandbart		
	EAK-kode	Mængder pr år
Nylonsnor fra halmballer	17 02 03	0-1 kg
Tomme sække af papir fra foder o.l.	15 01 01	20 kg
Tomme, skyllede pesticiddunke	15 01 02	0 kg
Tomme medicinglas	15 01 07	0-1 kg
Gamle, rådne personvognsdæk fra afdækning	16 01 03	0 kg

Døde dyr

Døde dyr opbevares i lukkede containere indtil afhentning af DAKA. Døde dyr afhentes efter behov – én gang om ugen i sommerperioden og ca. en gang hver anden uge i vinterperioden. Opbevarings- og afhentningsplads for døde dyr fremgår af situationsplanen.

Ved udsætning af hønerne afsættes de til ChickPulp, der anvender dem til minkfoder eller lignende.

Fast affald

Fast affald sorteres og bortskaffes efter kommunens retningslinjer. Ejendommen er tilmeldt kommunens dagrenovationsordning.

Ved opstart af den økologiske ægproduktion, vil der blive sat en affaldscontainer op, der vil blive tømt én gang om ugen.

Olie- og kemikalieaffald

Service bliver udført af værksted, så der forefindes ikke spildolie på ejendommen. Ejendommen drives økologisk, og der forefindes derfor ikke pesticider på ejendommen.

Ved transport af affald skal transportør (ansøger eller andre) sikre at transporten sker på en sikkerheds- og sundhedsmæssig forsvarlig måde, og at den ikke er til gene eller fare for omgivelserne. Ansøger oplyser, at han påtænker at indgå aftale med Harm Mammen om afhentning af affald.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at håndtering af affald på ejendommen sker i overensstemmelse med gældende affaldsregulativ. Der skal indgås aftale med godkendt transportør om afhentning af brændbart affald. Medicinrester og lignende skal afleveres til apoteket eller medtages af dyrlægen, der sørger for bortskaffelsen. Effektiv affaldssortering giver mulighed for mere genanvendelse og skaber sikkerhed for, at intet fejlbehandles ved bortskaffelse. De fleste affaldstyper skal sorteres, uanset mængde.

Ved transport af affald skal transportør (ansøger eller andre) sikre at transporten sker på en sikkerheds- og sundhedsmæssig forsvarlig måde, og at den ikke er til gene eller fare for andre.

6.9.2 BAT affald

Redegørelse

I henhold til BREF er det BAT, at planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at fjernelse af affald er BAT. Håndteringen af affaldet på ejendommen, som sker i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ, bygger på sortering af affaldet, således at mest muligt kan genanvendes, og den resterende del forbrændes, vurderes at opfylde kravene til BAT for affaldshåndtering. Det vil kun være begrænsede mængder, der deponeres.

6.10 Olie

Redegørelse

Ved afmelding af gamle olietanke og anmeldelse af ny(e) olietank(e), samt hvis der er spørgsmål om de specielle krav til plasttanke og olietanke på husdyrbruget, så kontaktes kommunens ansvarlige for olietanke på miljoe@aabenraa.dk.

Ændring i ejendommens tankforhold skal anmeldes til kommunen. Skemaet til dette findes på kommunens hjemmeside under borger/natur og miljø/miljø/olietanke.

Tabel 15. Olietanke.

Olietanke	Aktiv/ afblændede	Placering	Volumen	Årgang	Tanknr.
Olietank til diesellole	Aktiv	Bygning 2 i det sydvestlige hjørne	2.500 liter	2001	Rough H-15-16
Olietank til korn-tørring	Aktiv	Bygning 4, i det sydvestlige hjørne	1.200 liter	1987	Agtrup-4501

Vurdering

Der stilles vilkår for opbevaring af olieprodukter, og der stilles vilkår om, at brændstoftankning skal ske på en tæt bund således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Aabenraa Kommune vurderer, at håndtering og opbevaring af olie og olieprodukter på de anførte vilkår ikke vil medføre forurening eller gener.

6.11 Driftsforstyrrelser og uheld

6.11.1 Generelt

Redegørelse (ansøgers)

Redegørelse for mulige uheld

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: ventilationssvigt, forkerte foderblandinger, uheld ved transport eller lagring af husdyrgødning.

Minimering af risiko for uheld

Der bliver etableret en alarm på ventilationsanlægget, således at der i forbindelse med driftsstop bliver iværksat nødventilation i anlæggene. Indlægssedler bliver kontrolleret ved leveringen af foder, og ved driftsstop på foderanlægget bliver alarmen aktiveret. Det tilstræbes at opbevare, transportere og udsprede husdyrgødningen uden spild undervejs. Et eventuelt spild vil efterfølgende blive fjernet.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Forkert foder bliver udskiftet så snart, der er kendskab til fejlløse leverance. Ventilations- og foderanlægget vil blive tilset umiddelbart efter, at alarm for driftsstop er modtaget. Evt. spild af husdyrgødning bliver opsamlet, og der gøres tiltag så videre spredning stoppes. Ved større uheld (f.eks. med gylle) kontaktes myndighederne.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at det er BAT at udarbejde en beredskabsplan, og at ajourføre den mindst en gang om året. Det er driftsherrens ansvar, at medarbejderne er bekendt med indholdet af beredskabsplanen.

Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til straks at anmelde det til alarmcentralen, tlf.: 112 og efterfølgende straks at underrette tilsynsmyndigheden, Aabenraa Kommune på tlf. 73 76 76 76.

Beredskabsplanen vil være til stor hjælp for driftsherren og de ansatte, såfremt der måtte ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. brand, hærværk o.l.

Det giver endvidere driftsherren en mulighed for at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift, således at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Planen skal gennemgås med de ansatte mindst 1 gang hvert år for at holde planen ajour. Planen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder.

Endvidere er planen kun anvendelig, hvis man kan få fat i den.

Der stilles vilkår om, at der skal udarbejdes en beredskabsplan senest 3 måneder efter at miljøgodkendelsen er taget i brug, at beredskabsplanen skal opbevares på et tilgængeligt og synligt sted, og at den skal opdateres mindst en gang årligt (vilkår 31 og 32).

Aabenraa Kommune vurderer, at der med krav om udarbejdelse af en beredskabsplan er gjort tilstrækkeligt for at forhindre uheld og udslip.

6.11.2 BAT driftsforstyrrelser og uheld

Redegørelse

I henhold til EU's BREF dokument er det BAT at forebygge uheld og at have nødprocedurer i tilfælde af uheld.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at det er BAT at udarbejde en beredskabsplan, at opbevare den et tilgængeligt sted for de ansatte og at ajourføre den mindst én gang om året. Håndteringen af husdyrgødningen på ejendommen, løbende tilsyn og vedligehold af anlægget mindsker risikoen for uheld.

7 Gødningsproduktion og -håndtering

7.1 Gødningstyper og -mængder

Redegørelse (ansøgers oplysninger)

Der er kapacitet i de eksisterende gyllebeholdere på $1.030 \text{ m}^3 + 450 \text{ m}^3$ i alt 1.480 m^3 . Det forventes at hønsemøget opblandes med ca. 50 liter vand pr. år pr. årshøne. Hver høne producerer ca. 15,4 kg fast gødning (jf. normtal ab lager, hvor den faste del svarer til ca. 66 % af gødningen) og 49,8 kg gødning pr. år i alt ab dyr, dvs. maksimum $0,66 \times 49,8 \text{ kg} = 32,9 \text{ kg}$ fast gødning ab dyr pr. år pr. årshøne. Ved en produktion på 23.121 årshøner giver dette en årlig produktion på 1.917 m^3 gylle, dvs. 1.438 m^3 pr. 9 måneder. Hermed er krav om 9 måneders opbevaringskapacitet opfyldt.

Der er dog ledige staldbygninger, hvor der under tag og på fast bund med afløb til gyllebeholder kan oplagres fast gødning i særlige tilfælde.

Vurdering

Aabenraa Kommune har beregnet den producerede husdyrgødning efter Normtal 2014 fra AU, hvoraf det fremgår, at der produceres 49,8 kg gødning ab dyr pr. år. Fordelingen af fast gødning, dybstrøelse og gødning afsat i hønsegården antages at være som beskrevet i Miljøstyrelsens: *Resumé af undersøgt miljøteknologi til husdyrbrug med fjerkræ med konventionel produktion af slagtekyllinger, buræg, skrabeæg og æg fra fritgående høner af maj 2011*. I husdyrgodkendelse.dk svarer beregningerne til fordelingen fra fritgående høner. Der afsættes 8,3 % i hønsegården og af den opsamlede gødning er 75 % fast gødning og 25 % er dybstrøelse. De beregnede mængder fremgår af tabellen herunder.

Tablet 16. Produceret husdyrgødning der opsamles.

Dyretype	Gødningstype	Mængde Ansøgt produktion	
		Flydende m ³	Fast tons/m ³
Høns	Fast gødning + vand*	792 +1.156*	
Høns	Dybstrøelse		264/449
Sum		1.948	264/449**

Der regnes med 34,3 kg fast gødning pr. årshøne og 11,4 kg dybstrøelse pr. årshøne. Desuden afsættes der i alt 4,13 kg gødning i hønsegården pr. årshøne.

*Der tilsættes 50 liter vand/år/årshøne = 50 l x 23.121 årshøns = 1.156 m³. Det giver i alt 1.984 m³ gylle.

** 1 tons dybstrøelse fylder 1,7 m³.

Dybstrøelsen kan lægges i markstak eller oplagres i ledige staldbygninger, hvis den ikke køres direkte ud, forudsat at husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om vandtæt overdækning overholdes.

Der stilles vilkår til opbevaring af kompost i markstak.

7.2 Opbevaring af flydende husdyrgødning

7.2.1 Generelt

Redegørelse

Tablet 17. Opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.

Anlæg	Kapacitet i m ³	Pumpe-anlæg	Fabrikat	Opført år	Over-dækning	% efter
Gyllebeholder (1)	1.030	Nej		1992	Nej	77
Gyllebeholder (2)	450	Nej		1984	Nej	23
I alt						100

I husdyrgodkendelse.dk har ansøger indtastet oplysninger om lagre, som vist i nedenstående skema:

Tabel 18. Detaljer om husdyrgødningslager uddrag fra husdyrgodkendelse.dk

Navn på opbevaringslager	Drifttype	Lagerandel fast i %	Andel af dybstrøelse der køres direkte ud og pløjes ned
Gyllebeholder 1030 m ³	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	77,00	5
Gyllebeholder 450 m ³	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	23,00	5
Bufferlager hønssemøg	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	0,00	0

Vurdering

Der er tale om eksisterende gyllebeholdere, der ikke har været anvendt de sidste år. Aabenraa Kommune stiller vilkår om, at der skal foretages 10 års gyllebeholderkontrol inden ibrugtagning af de 2 gyllebeholdere. Desuden stilles der vilkår om, at der skal foretages daglige tjek og løbende service af gyllebeholderne efter behov.

Der er 2 gyllebeholdere med en kapacitet på i alt 1.480 m³. Det svarer til 9 mdrs. opbevaringskapacitet, hvilket er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til at husdyrbruget opfylder kravet til opbevaring af flydende husdyrgødning jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler. Der er desuden den mulighed, at fast gødning kan oplagres i ledige staldbygninger under tag og på fast bund med afløb til beholder, hvilket også opfylder husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

7.2.2 BAT opbevaring af husdyrgødning

Redegørelse

Gylle

For hver gyllebeholder er der tale om:

- en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt (tømmes helt 1 gang om året)
- beholderens bund og vægge er tætte
- der ingen spjæld er
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- beholderen er overdækket med naturligt flydelag (sikres ved at tilsætte halm efter hver tømning).

Fast gødning

Overskydende fast gødning, der ikke kan opbevares i gyllebeholderne, vil blive opbevaret i gammel staldbygning på fast bund med afløb til beholder.

Dybstrøelse

Opbevares i markstak eller i gammel staldbygning på fast bund med afløb til beholder, hvis det ikke køres direkte ud.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at den beskrevne indretning og drift af flydende husdyrgødning sammen med de stillede vilkår lever op til BAT niveauet og sikrer en miljømæssig korrekt opbevaring af husdyrgødningen. Det oplyste overholder i øvrigt gældende regler på området.

Opbevaring af fast gødning i markstakke er reguleret af § 13 og 14 i husdyrgødningsbekendtgørelsen og af afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens § 8, stk. 1.

Om opbevaring af fast gødning fremgår af EU's BREF-dokument vedrørende fjerkræ og svin, at for gødningsstakke, der altid anbringes samme sted, enten i anlægget eller på marken, er det BAT at anvende et betongulv med et opsamlingsystem og en beholder til

afstrømningsvæske. For midlertidige gødningsstakke på marken er det BAT at anbringe stakkene væk fra følsomme receptorer, såsom naboer, samt vandløb (inkl. markdræn), som afstrømningsvæske kan løbe ned i.

Aabenraa Kommune vurderer, at disse BAT - krav til opbevaring af fast gødning er opfyldt ved indretning efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrgodkendelsesloven. Der stilles vilkår om, at markstakke ikke må placeres på arealer som skrånere mere end 6 grader mod vandløb, søer eller fjorde, og de skal placeres, så de ligger mest muligt i læ. Der stilles vilkår om vandtæt overdækning af dybstrøelse, fast gødning, og kompost der enten ligger i stalden eller i markstak.

7.3 Håndtering og udbringning af husdyrgødning

7.3.1 Generelt

Redegørelse

Gødningsbåndene tømmes vha. tværtransportør til forbeholder. Ved siden af forbeholderen etableres der en opsamlingsbeholder til tagvand. Vand herfra ledes til forbeholderen. Der omrøres i forbeholderen, og der pumpes via almindelig rørlægning under jord til gyllebeholder.

Udbringning af husdyrgødning sker efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

7.3.2 BAT håndtering og udbringning af husdyrgødning

Redegørelse

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding og planternes udbytte.

Vurdering

Som nævnt i afsnit 6.1.2 fremgår det af Miljøstyrelsens vejledning om godkendelse af husdyrbrug, at kommunen ved vurderingen af øvrige BAT-forhold på husdyrbrug af denne type skal tage udgangspunkt i principperne i BAT-standardvilkårene og følge praksis fra Natur- og Miljøklagenævnet.

Det fremgår af Miljøstyrelsens BAT-vejledning af maj 2011 vedr. husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg, at gældende danske regler sikrer overholdelse af BAT, og at der ikke er grundlag for at fastlægge vilkår for udbringning begrundet i BAT.

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer inden for 6 timer,
- og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Håndteringen og udbringningen af fjerkrægødning vurderes at opfylde kravene til BAT, idet anvendelse og udbringning er underlagt kravene om gødningsplanlægning samt husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser. Disse bestemmelser sikrer mindst mulig

tab af næringsstoffer. Derudover praktiseres godt landmandsskab ved udbringningen, således at omkringboende generes mindst muligt.

8 Forurening og gener fra husdyrbruget

8.1 Lugt

Redegørelse

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

Lugtgener fra staldanlæg vurderes på grundlag af beregninger i ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk, jf. ny beregningsmodel for lugt og "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", udgivet af Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne, maj 2002. Vurderingen tager udgangspunkt i den længste geneafstand beregnet efter de to modeller.

Geneafstanden for lugt beskriver den afstand fra stalden, hvor der kan forekomme så meget staldlugt, at det karakteriseres som "væsentlige lugtgener". Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt, jf. Miljøstyrelsens web-vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. I vejledningen er anført vejledende lugtgrænseværdier til forskellige områdetyper.

Beskyttelsesniveauet for lugt fra husdyrbruget omfattet af husdyrbrugslovens § 12 er fastlagt i husdyrbrugsbekendtgørelsens bilag 3. I bilaget er genekriterierne til enkeltbeboelse, samlet bebyggelse og til eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde angivet. Såfremt den beregnede geneafstand er større end den faktiske afstand, skal der meddeles afslag på ansøgningen om miljøgodkendelse.

I www.husdyrgodkendelse.dk er indtegnet eller markeret:

- alle stalde,
- den nærmeste enkeltbeboelse uden landbrugspligt og som ikke ejes af driftsherren,
- den nærmeste samlede bebyggelse i landzone, og
- det nærmeste eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.

It-ansøgningssystemet beregner geneafstandene og gennemsnitsafstandene. Lugtgeneafstandene er beregnet ud fra det maksimale antal dyr på stald, og hvor alle de eksisterende og nye staldeafsnit indgår i beregningerne.

I nedenstående tabel fremgår de afstande fra stalde til ovennævnte områdetyper, som i ansøgningsskemaet i [husdyrgodkendelse.dk](http://www.husdyrgodkendelse.dk) er anvendt til beregningerne af lugtgeneafstandene.

Tabel 19. Afstande til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig – uddrag fra [husdyrgodkendelse.dk](http://www.husdyrgodkendelse.dk).

Byzone

Staldnavn	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
Ny hønestald	3480,78	Nej	Nej

Samlet bebyggelse

Staldnavn	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
Ny hønestald	1405,91	Nej	Nej

Enkelt bolig

Staldnavn	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
Ny hønestald	835,88	Nej	Nej

Resultaterne af lugtberegningerne ses i nedenstående tabel.

Tabel 20. Resultat af lugtberegning fra husdyrgodkendelse.dk.

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregnings model	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	Ny	233,31	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	131,15	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	Ny	73,78	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

De tomme felter i tabellen betyder, at gangafstanden er større end 1,2 x geneafstanden og er ikke opgivet i tabellen fra ansøgningskemaet.

Som det fremgår af tabellen herover er alle afstandskrav til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone overholdt.

Der er ikke andre husdyrbrug med mere end 75 DE inden for hverken 300 meter fra byzone eller samlet bebyggelse eller 100 meter fra nabobebyggelse. Der er derfor ingen kumulation for så vidt angår lugt fra andre staldanlæg på andre ejendomme.

Det teoretisk beregnede konsekvensområde for lugtemission, inden for hvilket lugt kan registreres uden at lugten af den grund vurderes at være til gene, er i husdyrgodkendelse.dk i ansøgt drift beregnet til 279,02 m.

Anlæg

Det største lugtbidrag stammer fra dyreholdet i stalden. Desuden vil der være mindre bidrag til lugtfrembringelsen fra gødningsopbevaring i markstak, samt gylle i gyllebeholderen.

Lugtgeneafstandene til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone beregnes fra hønsestalden. Den beregnede lugtemission i LE/s og OU_E fra stalden ses i nedenstående tabel.

Tabel 21. Lugtemission fra de enkelte dyretyper i ansøgt drift – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk.

Staldnavn	Kode for staldsystem	Antal dyr	Antal stipladser	Ton dyr på stald	Antal måneder udegående	Lugt fra produktion (LE)	Lugt fra produktion (OU)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt emission fra produktion (LE)	Faktisk lugt emission fra produktion (OU)
Ny hønsestald	FjH08	23121	24000	45,36	1,00	5443,20	7257,60	0,00%	5443,20	7257,60
SUM		23121	24000	45,36	-	5443,20	7257,60	-	5443,20	7257,60

Håndtering og udbringning af husdyrgødning

Der kan forekomme lugtgener i forbindelse med håndtering og udbringning af husdyrgødning. Der vil også kunne forekomme lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt husdyrgødning. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Når gyllen omrøres og udbringes, kan der være lugtgener.

Det er kommunens vurdering, at husdyrbrugets håndtering og udbringning af husdyrgødning med de beskrevne procedurer jf. afsnit 7.5.1 og 7.5.2, og ved overholdelse af reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, vil sikre mod væsentlig lugtpåvirkning ved omboende.

Markstakke af ensilage og kompost

Opbevaring af fast gødning i markstakke er reguleret af § 13 i husdyrgødningsbekendtgørelsen og af afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens § 8, stk. 1.

Om opbevaring af fast gødning fremgår af EU´s BREF-dokument vedrørende fjerkræ og svin, at for gødningsstakke, der altid anbringes samme sted, enten i anlægget eller på marken, er det BAT at anvende et betongulv med et opsamlingsystem og en beholder til afstrømningsvæske. For midlertidige gødningsstakke på marken er det BAT at anbringe stakkene væk fra følsomme receptorer, såsom naboer, samt vandløb (inkl. markdræn), som afstrømningsvæske kan løbe ned i.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at BAT - krav til opbevaring af fast gødning anses for opfyldt ved indretning efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrgodkendelsesloven, og at dette vil sikre mod væsentlig lugtpåvirkning ved omboende.

Det vurderes, at de vejledende geneafstande bygger på forudsætningen om "god staldhygiejne", der erfaringsmæssigt har en vis betydning for lugtgener fra staldanlæg. Derfor stilles der vilkår hertil.

8.2 Fluer og skadedyr

Redegørelse

Såfremt der vil blive behov for det, vil fluebekæmpelse ske i overensstemmelse med vejledning fra Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet.

Der er en aftale med et autoriseret firma om skadedyrsbekæmpelse.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at opbevaring af foder sker på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

Driftsherren har pligt til at anmelde rotter, selv ved mistanke, til Aabenraa Kommune. Ved anmeldelse kommer der et bekæmpelsesfirma og inspicerer grunden, bygningerne og foretager en effektiv rottebekæmpelse. Ejendommen betaler via ejendomsskatten et årligt gebyr til Aabenraa Kommune, så alle kan få besøg af et bekæmpelsesfirma uden beregning.

Der stilles vilkår om, at der, hvis der opstår problemer med fluer, skal foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste fastsatte retningslinjer herom fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

8.3 Transport

Redegørelse

Til- og frakørsel sker fra Flensborgvej. Nedenfor er angivet det forventede antal transporter. Da der er tale om en ny produktion, er tallene baseret på tilsvarende produktioner. Tallene kan forventes at skulle tilpasses lidt, når produktionen er i drift.

Tabel 22. Transporter.

Art (afhentning / levering)	Ansøgt drift Antal transporter/år samt tidsrum	Angivet pr. uge
Levende dyr til og fra ejendommen	Hønniker: 6 pr. år. Nye dyr indsættes så vidt muligt i dagtimerne på hverdage.	Ca. hver 8./9. uge
Afhentning af æg	156	Ca. hver 2./3. dag
Døde dyr	Ca. 18 årlige afhentninger fra DAKA. Udsætterhøns: 4 læs årligt.	Ca. hver 3. uge
Indkøbt foder/råvarer	52	Hver uge
Renovation	26	Hver anden uge
Diesel / Fyringsolie	3	Hver 17. uge
Husdyrgødning	541 tons fra høner (dvs. fra ejendommen) = 30 transporter	Køres ud i sæsonen.

Andet	50	Ca. 1 pr. uge
I alt	345	

Transportveje vises på bilag 1.8.

Herudover forekommer transport med mindre biler og personbiler, herunder f.eks. dyr-læge.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og efter færdselslovens regler.

Vurdering

For at mindske gener fra transport henstiller kommunen til, at transport skal foregå på hverdage og inden for normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme uden for disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Det ansøgte vil betyde, at der skal transporteres foder og gødning til og fra ejendommen. Gødningsudbringning til markerne og øvrig kørsel med markkøretøjer, som udgør ca. halvdelen af transportmængden, vil foregå i det åbne land, og vil ikke passere forbi følsomme områder. Antallet af transporter er efter kommunens opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener.

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlige støj-, støv- og lugtgener i forbindelse med transporter til og fra ejendommen.

Der stilles vilkår vedrørende transport af husdyrgødning med henblik på at minimere spild og opsamle evt. opstået spild.

8.4 Støj

Redegørelse

Aflæsning og indblæsning af foder giver anledning til støj ca. 45 minutter pr. foderleverance.

Ventilation af staldanlæg kan være kilde til støj, hovedsageligt i sommerperioden hvor ventilationsbehovet er størst. Ventilationen er frekvensstyret og tilkoblet automatisk styringsenhed, der sikrer mod overventilation af staldene. Øvrige støjkilder er kørsel med landbrugsmaskiner, til- og frakørsel af foder og dyr. Leverance af foder og afhentning af dyr foregår så vidt mulig inden for normal arbejdstid på hverdage.

Vurdering

Beliggenheden af landbruget Flensborgvej 125, 6360 Tinglev I Kommuneplan 2015 for Aabenraa Kommune (der foreligger i et politisk behandlet forslag) er der anført følgende om landbrugserhvervet:

Landbrug

Aabenraa Kommune er en landbrugskommune med store landsbrugsarealer. En stor del af befolkningen bor og arbejder i landdistrikter og i erhverv knyttet til landbruget.

Byrådets mål: (kun mål relevante for støj fra virksomheder er medtaget)

- Landbrug skal drives på en sådan måde, at der bliver taget størst mulig hensyn til naboer, natur, miljø, landskab og kulturhistoriske interesser.

Retningslinjerne for landbrug er:

Landbrug og miljø (kun retningslinjer relevante for støj fra virksomheder er medtaget)
Etableringer, udvidelser eller ændringer af husdyrbrug skal vurderes under hensyntagen til natur-, miljø-, landskabs-, overfladevand- og grundvandsinteresser.

Forebyggelse af miljøkonflikter

Aabenraa Kommune ønsker at skabe udviklingsmuligheder for erhvervslivet på et for miljøet bæredygtigt grundlag. Det betyder bl.a. at virksomheder og andre anlæg, som kan give anledning til støj, vibrationer, røg, lugt o. lign. skal placeres, hvor de er til mindst gene. Ligeledes skal man være opmærksom på ikke at etablere nye boliger, institutioner,

sommerhuse eller kolonihaver, rekreative områder og naturområder m.v., hvor der i forvejen ligger en virksomhed eller et andet anlæg, som har en miljøpåvirkning.

Byrådets mål: (kun mål relevante for støj fra virksomheder er medtaget)

- Forurening i form af støj, støv og lugt m.v. fra virksomheder og trafik skal forebygges og begrænses

Landbruget Flensborgvej 125, 6360 Tinglev er beliggende i Det åbne land og har driftsarealer beliggende i det samme område.

Kommuneplanen fastsætter for planens område Det åbne land ikke retningslinjer for støjbelastning, der er til hindring for udvidelsesmulighederne for landbruget.

Regulering af støjudsættelse

Denne miljøgodkendelse regulerer støjudsættelse fra landbrugets driftsbygninger og fra aktiviteter på områder i umiddelbar nærhed af driftsbygningerne, dvs. områder med gyllebeholdere og med andre oplagssteder for gødning, med siloer for foder og med andre oplagssteder for foderafgrøder samt med oplag af maskiner m.v.

Området omkring staldbygningen, hvor høns opholder sig i dagtimerne, betragtes som et traditionelt udeareal for dyrehold, eksempelvis analogt med et udeareal for økologiske malkekøer.

Udsendelse af støj fra driftsbygningerne og området i umiddelbar nærhed af disse vil være uden betydning for de i kommuneplanen beskrevne planlagte områder, eksempelvis boligområder, erhvervsområder, sommerhusområder, lokalbyer, landsbyer, da afstanden til områderne er stor.

Eksempelvis er afstandene til landsbyen Bajstrup (planområde 4.8.004.L) større end 1.500 meter. På disse afstande er det udelukket, at der i planlagte områder kan fås støjgener fra aktiviteter ved driftsbygningerne.

Aabenraa Kommune kan i henhold til § 42 i lov om miljøbeskyttelse påbyde, at støjgrænser som anført i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder skal overholdes af landbruget ved aktiviteter på driftsarealer.

Påbud forventes kun meddelt ved modtagelse af klager eller foranlediget af tilsynsbesøg. Påbud kan kun gives for ejede og forpagtede driftsarealer.

Støjudsættelse fra arealer med gødningsudbringningsaftaler reguleres i forhold til ejeren af disse arealer.

Dog kan der kun meddeles påbud for støjudsættelse, der ikke hidrører fra den normale drift (jordbehandling, gødsning, såning, høstning/slåning m. v.), eksempelvis støjudsættelse fra fast opstillede motorer og vandpumper og lignende særligt støjende anlæg.

8.5 Støv

Redegørelse

Der fodres med tørfoder og med grovfoder i form af ensilage.

Vurdering

Det vurderes, at der kan udvikles støv i forbindelse med påfyldning af tørfoder og ved håndtering af grovfoder. Desuden kan kørsel på grus- og jordbefæstede arealer og veje frembringe støv. I betragtning af afstanden til omboende vurderer Aabenraa Kommune, at husdyrbrugets aktiviteter ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

Der stilles vilkår om, at driften af husdyrbruget ikke må medføre væsentlige støvgener uden for anlægget. Ansøger opfordres til hensynsfuld kørsel på grus- og markveje, så støvgener minimeres.

8.6 Lys

Redegørelse

Der er installeret lysstyring, således at lyset ikke er tændt unødigt. Der er desuden installeret lys-dæmpning, således at effektforbruget reduceres yderligere. Staldene har lamper ved forrummets indgangsparti, samt større lysarmaturer ved porte som anvendes ved ind- og udsætning af dyr. Der er ikke lysplader i taget, og fjernvirkningen af lys er derfor begrænset. Der er ikke lys i hønsestalden om natten.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer – herunder i betragtning af afstanden til omboende-, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende eller påvirke de landskabelige værdier.

8.7 Ammoniak – generel reduktion

Redegørelse

Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug omfattet af husdyrbruglovens § 11 er fastlagt i husdyrbrugbekendtgørelsens bilag 3. For ansøgninger fremsendt i 2015 gælder det, at det generelle krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 er 30 %. Udegående dyr friholdes for de generelle ammoniakreduktionskrav i den periode de er udegående.

Det generelle ammoniakreduktionskrav er opfyldt ved at vælge et staldsystem, hvor en del af gødningen afsættes på gødningsbånd. Dette muliggør anvendelse af hyppig udmugning. Lagertabet fra fast gødning og dybstrøelse er medregnet i den samlede ammoniakemission fra ejendommens anlæg.

Udegående dyr må ikke anvendes som virkemiddel i forhold til at opnå det generelle ammoniakreduktionskrav på 30 % for fjerkræ. Der afsættes ca. 8,5 % af N/år fra udegående dyr i ansøgt situation. Der er ingen udegående dyr i nudrift, da der er tale om etablering af en hønseproduktion.

Tabel 23. Resultaterne fra beregningerne af den generelle ammoniakemission fra ansøgningssystemet.

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-2186,03 kgN/år

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at det generelle ammoniakreduktionskrav er opfyldt, idet beregningerne i husdyrgodkendelse viser, at kravet er opfyldt med 2.186 kg N mere end påkrævet. Indtastningen af udegående dyr i husdyrgodkendelse.dk vurderes at være en beskrivelse af de reelle forhold og ikke et virkemiddel til ammoniakreduktion. Det faktiske ammoniaktab fra stald og lager er på 2.553 kg NH₃-N. Lægges 8,5 % fra udegående høns til, bliver det i alt 2.770 kg NH₃-N. Ammoniakemissionen fra de udegående høns er da på 217 kg NH₃-N. det betyder, at selvom dyrene ikke var udegående ville ammoniakreduktionskravet alligevel være opfyldt.

8.8 Ammoniak – individuel reduktion

Redegørelse

Det fremgår af ansøgningen og tabellen herunder, at den ansøgte ændring vil give anledning til en forøget emission af ammoniak til naturområderne på 2.553 kg N/år.

Tabel 23. Emission fra anlægget – uddrag fra det digitale ansøgningsskema.

Nøgletal emission
Samlet emission fra stald og lager: 2.553,00 kgN/år
Meremission fra stald og lager: 2.553,00 kgN/år

Den forøgede ammoniakemission er lig den total ammoniakemission, hvilket skyldes, at der er tale om et nyanlæg.

Naturarealer omkring ejendommen

Følgende naturarealer har Aabenraa Kommune besigtiget og/eller analyseret ud fra kort og luftfoto:

- Alle arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 inden for/på udbringningsarealerne.
- Alle arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 inden for en radius af 1 km fra anlægget på Flensborgvej 125.

Inden for 1.000 meter af anlægget ligger der 4 engområder, 2 moseområder, 1 hede, 1 overdrev og 3 vandhuller. Arealerne er beskrevet under "§ 3 natur" og "Husdyrlovens § 7" nedenfor.

Naturtyperne er alle beskyttede i henhold til § 3 i naturbeskyttelsesloven.

Baggrundsbelastningen i området er på ca. 20-21 kg N/ha pr. år (*Atmosfærisk deposition 2013. NOVANA, Faglig rapport nr. 119, 2015 og <http://dce2.au.dk/pub/SR119.pdf>*).

Husdyrlovens § 7

Det fremgår af husdyrlovens regelsæt, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivforpligtelserne. Kommunen er dog forpligtet til at foretage en konkret vurdering af, om beskyttelsesniveauet er tilstrækkeligt til at sikre naturområderne den fornødne beskyttelse. Vurderes det ikke at være tilfældet (kun i særlige tilfælde), kan kommunen stille forureningsbegrænsende vilkår, som rækker ud over ovennævnte fastsatte beskyttelsesniveauer.

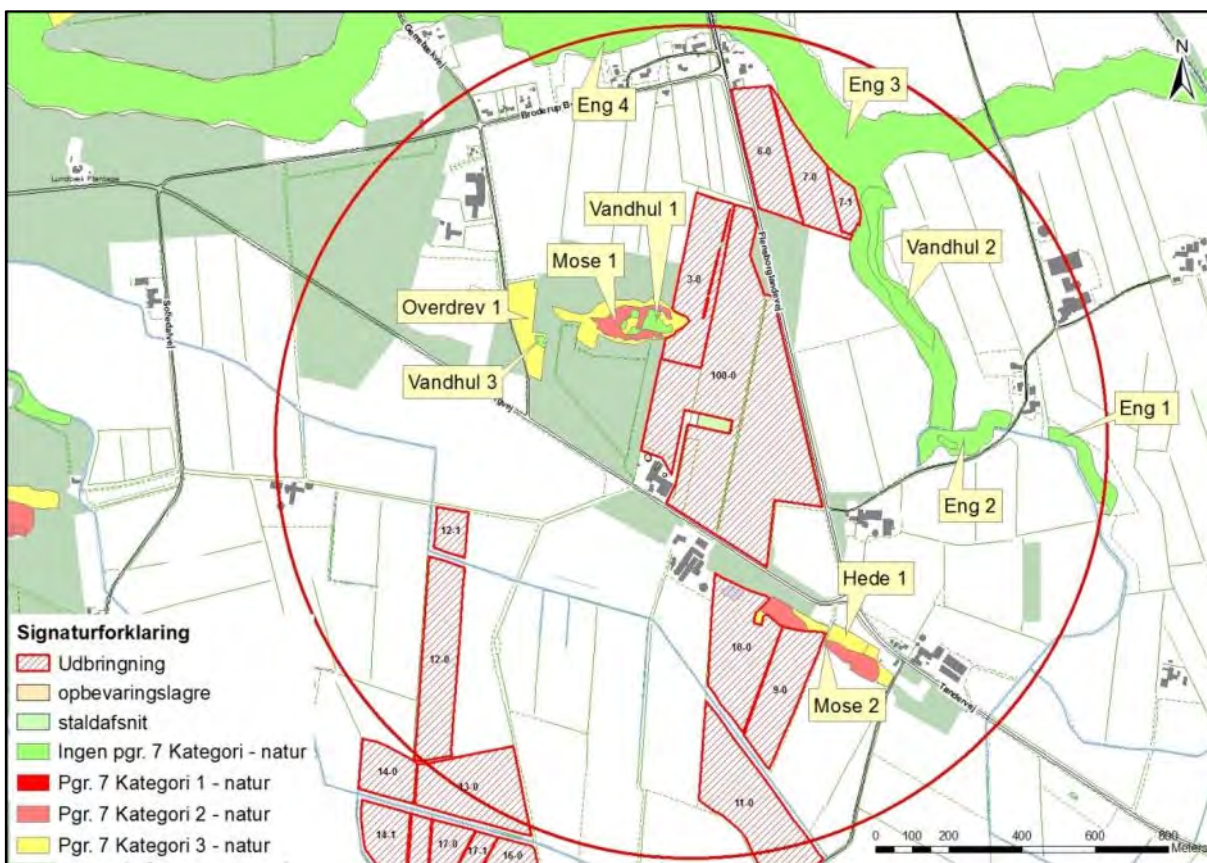
Aabenraa Kommune har ved undersøgelser af registreringer, kort, luftfotos m.m. vurderet naturforholdene mht. § 7 omkring ejendommen.

Stalden ligger mere end 1.000 meter fra nærmeste § 7 kategori 1 natur.

Stalden ligger ca. 225 meter sydøst for nærmeste § 7 kategori 2 natur, der er en mose (mose 1).

Endvidere ligger stalden ca. 450 meter nordvest for en anden mose, der ligeledes er § 7 kategori 2 natur (mose 2).

Stalden ligger ca. 410 meter øst for nærmeste § 7 kategori 3 natur, der er et overdrev (overdrev 1).

Kort 5. Placering af naturområder omfattet af husdyrlovens § 7. Den røde cirkel angiver en radius på 1.000 meter omkring anlægget.

Mose 1	
Naturtype/undertype	mose og nedbrudt højmoser
Matrikelnummer	87 og 112 Broderup, Tinglev
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er besøgt den 12. maj 2009. Store dele af mosen er lysåben, fugtig og med en del sphagnum. Der er generelt en aktiv og veludviklet fugtighedsvegetation. Der forefindes en sø i østenden af mosen. Mosen er under begyndende tilgroning af dun-birk. Af planter er der bl.a. fundet tue-kæruld, smalbladet kæruld, kragefod, vandnavle, almindelig star og næbstar.
Lokalisering i forhold til anlæg	Ca. 225 meter nordvest for stalden.
Lokalisering i forhold til arealer	Området grænser op til mark 3-0.
N-tålegrænse	5-10 kg N/ha/år
Betydning som levested for bilag IV-arter	Mosen kan være ynglested eller rastested for bilag IV-arter.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan	Udpeget som et potentielt naturbeskyttelsesområde i kommuneplanen.
Fredning	Ingen fredninger
Vurdering	Det vurderes, at hovedkilden til næringsberigelse af mosen er randpåvirkning fra markdrift og overfladevand fra de dyrkede arealer. Der er en svag hældning

fra mark 3-0 og ind mod mosen, og på den baggrund stilles der vilkår om, at såfremt der udbringes husdyrgødning på mark 3-0, så skal det inden for 10 meter af mosen foregå ved nedfældning uanset afgrødetype. Dog kan der på græsmarker anvendes forsuret husdyrgødning uden nedfældning.

Anlægget vil kun i mindre grad påvirke mosen, og da påvirkningen fra anlægget er under de generelle krav, så er det vurderet, at der ikke skal stilles yderligere vilkår til anlægget i forhold til mose 1.

Foto 1. Mose 1 set fra øst og fra mark 3-0.

Der er lavet beregninger på merdepositionen og den totale deposition af ammoniak fra anlægget til mose 1.

Tabel 24. Merdeposition og totaldeposition til mose 1 beliggende ca. 225 meter nordvest for anlægget. Mose nord svarer til mose 1.

Naturpunkt: Mose nord						
Kategori: 2						
Opretter: Ansøger						
Kumulationen: Nul ejendomme						
Ruhed natur: Mk						
Merdeposition: +0,8 kgN						
Total deponition: 0,8 kgN						
Kilde	Merdeposition [kgN]	Total deponition [kgN]	Ruhed opland	Kildehøjde [m]	Afstand [m]	Retning [°]
O: Gyllebeholder 1030 m ³	+0,2	0,2	Rv	3	330	191
O: Bufferlager hønsemøg	0,0	0,0	Rv	3	347	186
O: Gyllebeholder 450 m ³	0,0	0,0	Rv	3	375	183
S: Ny hønsestald	+0,6	0,6	Rv	6	225	161

Kort 6. Placering af mose 1 i forhold til anlægget. Mose 1 er omfattet af husdyrlovens § 7 stk. 1, nr. 2.

Mose 2	
Naturtype/undertype	Mose og nedbrudt højmosé
Matrikelnummer	49, 91 og 158, Broderup, Tinglev
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er besøgt den 12. maj 2009. Mosen er en næringsfattig og ammoniakfølsom mose med et plantesamfund svarende til, hvad der findes i en højmosé/nedbrudt højmosé. I mosen vokser bl.a. revling, hedelyng, dunbirk, mosepors og blåtop. I våde partier vokser sphagnum sp., blåtop, smalbladet kæruld, hirsestar, klokkelyng og tranebær.

	Mosen er opdelt i to, da der går en markvej igennem mosen
Lokalisering i forhold til anlæg	Ca. 450 meter sydøst for stalden.
Lokalisering i forhold til arealer	Området grænser op til mark 9-0 og 10-0.
N-tålegrænse	5-10 kg N/ha/år
Betydning som levested for bilag IV-arter	Mosen kan være ynglested eller rastested for bilag IV-arter.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan	Udpeget som et potentielt naturbeskyttelsesområde i kommuneplanen.
Fredning	Ingen fredninger
Vurdering	<p>Det vurderes, at hovedkilden til næringsberigelse af mosen er randpåvirkning fra markdrift og overfladevand fra de dyrkede arealer. Der er en tydelig randpåvirkning fra mark 9-0 og 10-0, da sydkanten af mosen består af næringskrævende arter som ager-tidsel, gråbynke og stor nælde. På den baggrund stilles der vilkår om, at såfremt der udbringes husdyrgødning på mark 9-0 og 10-0, så skal det inden for 10 meter af mosen foregå ved nedfældning uanset afgrødetype. Dog kan der på græsmarker anvendes forsuret husdyrgødning uden nedfældning.</p> <p>Anlægget vil kun i mindre grad påvirke mosen, og da påvirkningen er under de generelle krav, så er det vurderet, at der ikke skal stilles yderligere vilkår til anlægget i forhold til mose 2.</p>

Der er lavet beregninger på merdepositionen og den totale deposition af ammoniak fra anlægget til mose 2.

Tabel 25. Merdeposition og totaldeposition til mose 2 beliggende ca. 450 meter sydøst for stalden. Mose syd svarer til mose 2.

Naturpunkt: Mose syd						
Kategori: 3						
Opretter: Ansøger						
Kumulationen: Nul ejendomme						
Ruhed natur: Bn						
Merdeposition: +0,2 kgN						
Total deposition: 0,2 kgN						
Kilde	Merdeposition [kgN]	Total deposition [kgN]	Ruhed opland	Kildehøjde [m]	Afstand [m]	Retning [°]
O: Gyllebeholder 1030 m ³	0,0	0,0	Rv	3	500	318
O: Bufferlager hønsemøg	0,0	0,0	Rv	3	467	317
O: Gyllebeholder 450 m ³	0,0	0,0	Rv	3	437	318
S: Ny hønsestald	+0,1	0,1	L	6	458	346

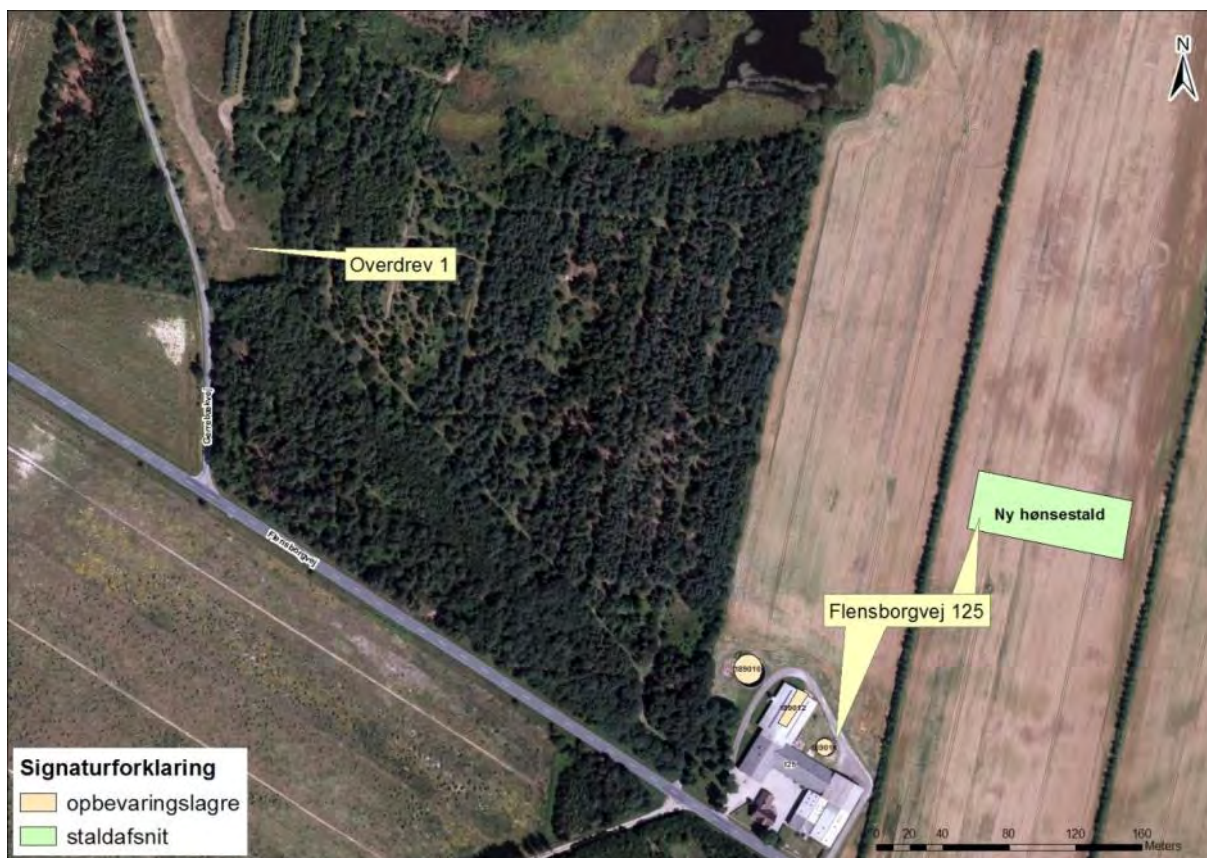
Kort 7. Placering af mose 2 i forhold til anlægget. Mose 2 er omfattet af husdyrlovens § 7 stk. 1, nr. 2.

Overdrev 1	
Naturtype/undertype	Overdrev
Matrikelnummer	100 Broderup, Tinglev
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er besigtiget den 12. maj 2009. Der er tale om et overdrev med enkelte stejle partier med mere end 12 graders hældning. På overdrevet er der fundet arter som hedelyng, mangeblomstret frytle, mark-frytle, kornet stenbræk og vellugtende gulaks.
Lokalisering i forhold til anlæg	Ca. 410 meter vest for stalden.
Lokalisering i forhold til arealer	Overdrevet ligger ikke op til ejendommens arealer.
N-tålegrænse	10-15 kg N/ha/år
Betydning som levested for bilag IV-arter	Overdrevet kan være ynglested eller rastested for bilag IV-arter.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan	Udpeget som et potentielt naturbeskyttelsesområde i kommuneplanen.
Fredning	Ingen fredninger
Vurdering	Det vurderes, at hovedkilden til næringsberigelse af overdrevet er randpåvirkning fra markdrift og overfladevand fra dyrkede arealer samt den generelle baggrundsbelastning. Anlægget vil kun i mindre grad påvirke overdrevet og da påvirkningen er under de generelle krav, så er det vurderet, at der ikke skal stilles yderligere vilkår i forhold til overdrev 1.

Der er lavet beregninger på merdepositionen og den totale deposition af ammoniak fra anlægget til overdrev 1.

Tabel 26. Merdeposition og totaldeposition til overdrev 1 beliggende ca. 410 vest nord-vest for anlægget.

Naturpunkt: Overdrev bag skoven						
Kategori: 3						
Opretter: Ansøger						
Kumulationen: Nul ejendomme						
Ruhed natur: Bn						
Merdeposition: +0,5 kgN						
Total deposition: 0,5 kgN						
Kilde	Merdeposition [kgN]	Total deposition [kgN]	Ruhed opland	Kildehøjde [m]	Afstand [m]	Retning [°]
O: Gyllebeholder 1030 m ³	+0,2	0,2	Rv	3	370	130
O: Bufferlager hønsemøg	0,0	0,0	Rv	3	410	129
O: Gyllebeholder 450 m ³	0,0	0,0	Rv	3	439	131
S: Ny hønsestald	+0,3	0,3	S	6	446	106

Kort 8. Placering af overdrev 1 i forhold til anlægget. Overdrev 1 er omfattet af husdyrlovens § 7 stk. 1, nr. 3.

Hede 1	
Naturtype/undertype	Hede
Matrikelnummer	158, Broderup, Tinglev
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er besøgt den 12. maj 2009. Mindre hedeareal beliggende op til mose 2, hvor der

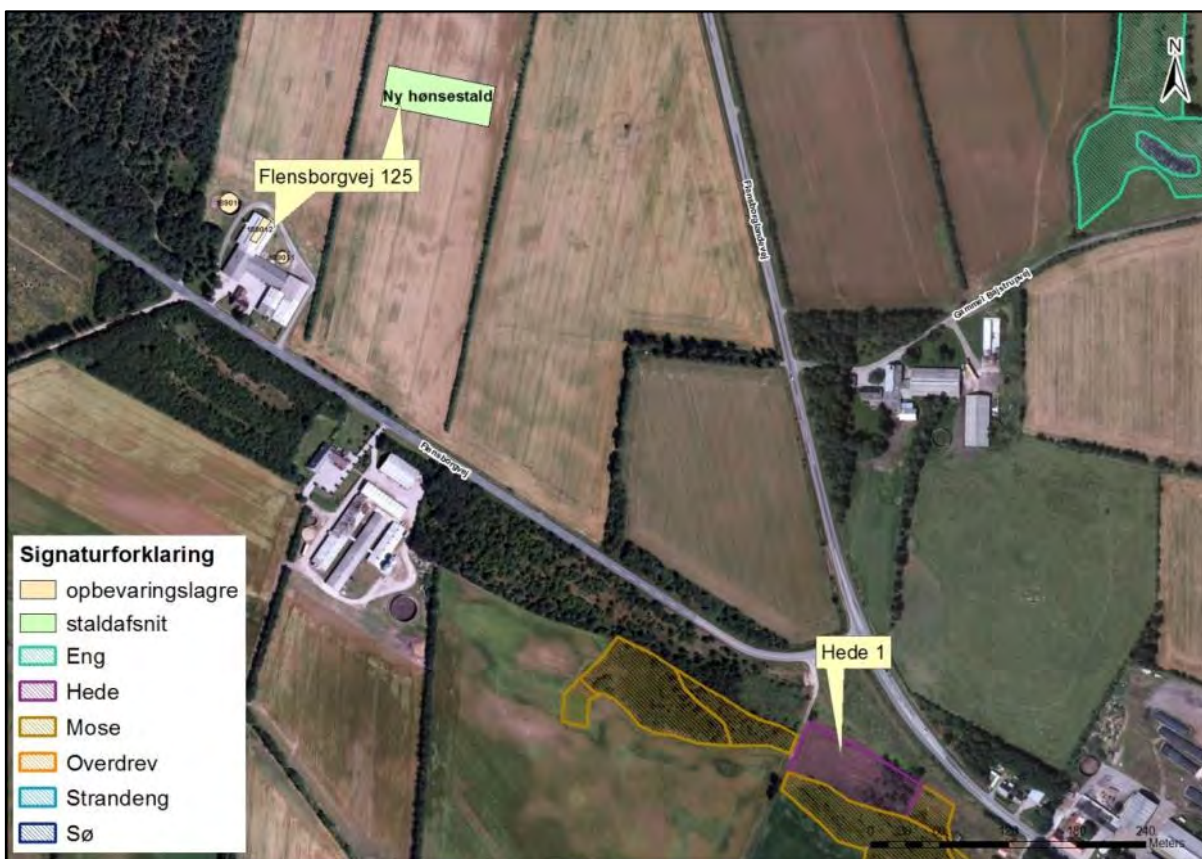

	er funder arter som hedelyng, lyngsnerre, sandstar og engelsk visse.
Lokalisering i forhold til anlæg	Ca. 590 meter sydøst for stalden.
Lokalisering i forhold til arealer	Heden ligger ikke direkte op til ejendommens arealer, da der er en markvej mellem arealet og mark 9-0
N-tålegrænse	10-20 kg N/ha/år
Betydning som levested for bilag IV-arter	Heden kan være ynglested eller rastested for bilag IV-arter.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan	Udpeget som et potentielt naturbeskyttelsesområde i kommuneplanen.
Fredning	Ingen fredninger
Vurdering	Det vurderes, at hovedkilden til næringsberigelse af heden er randpåvirkning fra markdrift og overfladevand fra dyrkede arealer samt den generelle baggrundsbelastning. Her giver markvejen en beskyttende bræmme mellem hede og mark. Anlægget vil kun i mindre grad påvirke heden og da påvirkningen er under de generelle krav, så er det vurderet, at der ikke skal stilles yderligere vilkår i forhold til hede 1.

Der er lavet beregninger på merdepositionen og den totale deposition af ammoniak fra anlægget til overdrev 1.

Tabel 27. Merdeposition og totaldeposition til hede 1 beliggende ca. 590 meter sydøst for anlægget.

Naturpunkt: Hede 1						
Kategori: 3						
Opretter: Myndighed						
Kumulationen: Nul ejendomme						
Ruhed natur: Mk						
Merdeposition: +0,2 kgN						
Total deposition: 0,2 kgN						
Kilde	Merdeposition [kgN]	Total deposition [kgN]	Ruhed opland	Kildehøjde [m]	Afstand [m]	Retning [°]
S: Ny hønsestald	+0,1	0,1	Rv	6	592	332
O: Gyllebeholder 1030 m ³	+0,1	0,1	Rv	3	673	312
O: Gyllebeholder 450 m ³	0,0	0,0	Rv	3	610	312
O: Bufferlager hønsemøg	0,0	0,0	Rv	3	641	311

Kort 9. Placering af hede 1 i forhold til anlægget. Hede 1 er omfattet af husdyrlovens § 7 stk. 1, nr. 3.

Vurdering (arealer omfattet af husdyrlovens § 7)

Mose 1 og mose 2 er værdifulde moser, hvor især mose 2 har karakter af nedbrudt høj-mose. I begge moser findes der plantesamfund, der er karakteristiske for næringsfattige lokaliteter. Moserne er påvirket af næringsstoffer og af tilgroning med bl.a. birk og pil. Baggrundsbelastningen i området er på ca. 20-21 kg N/ha/år, hvilket er en stor og væsentlig overskridelse af naturtypernes tålegrænse, der ligger på 5-10 kg N/ha/år.

Både mer- og totaldepositionen er beregnet til 0,8 kg N/ha pr. år i mose 1 og 0,2 kg N/ha pr. år i mose 2.

Da der er beregnet en totaldeposition på under 1 kg, så er husdyrlovens beskyttelsesniveau overholdt. Det fremgår af husdyrlovens regelsæt, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivforpligtigelserne.

Både mer- og totaldepositionen er beregnet til 0,5 kg N/ha pr. år ved overdrev 1 og 0,2 kg N/ha pr. år ved hede 1. Også her er husdyrlovens beskyttelsesniveau overholdt, da merdepositionen ikke overstiger 1 kg N/ha pr. år.

Det vurderes derfor, at den beregnede mer- og totaldeposition på mellem 0,2 - 0,8 kg N/ha/år i naturområderne betyder, at etableringen af produktionen ikke vil forringe forholdene i området generelt.

Der stilles ikke yderligere vilkår i forhold til anlægget og dets ammoniakemission i forhold til moserne, heden og overdrevet.

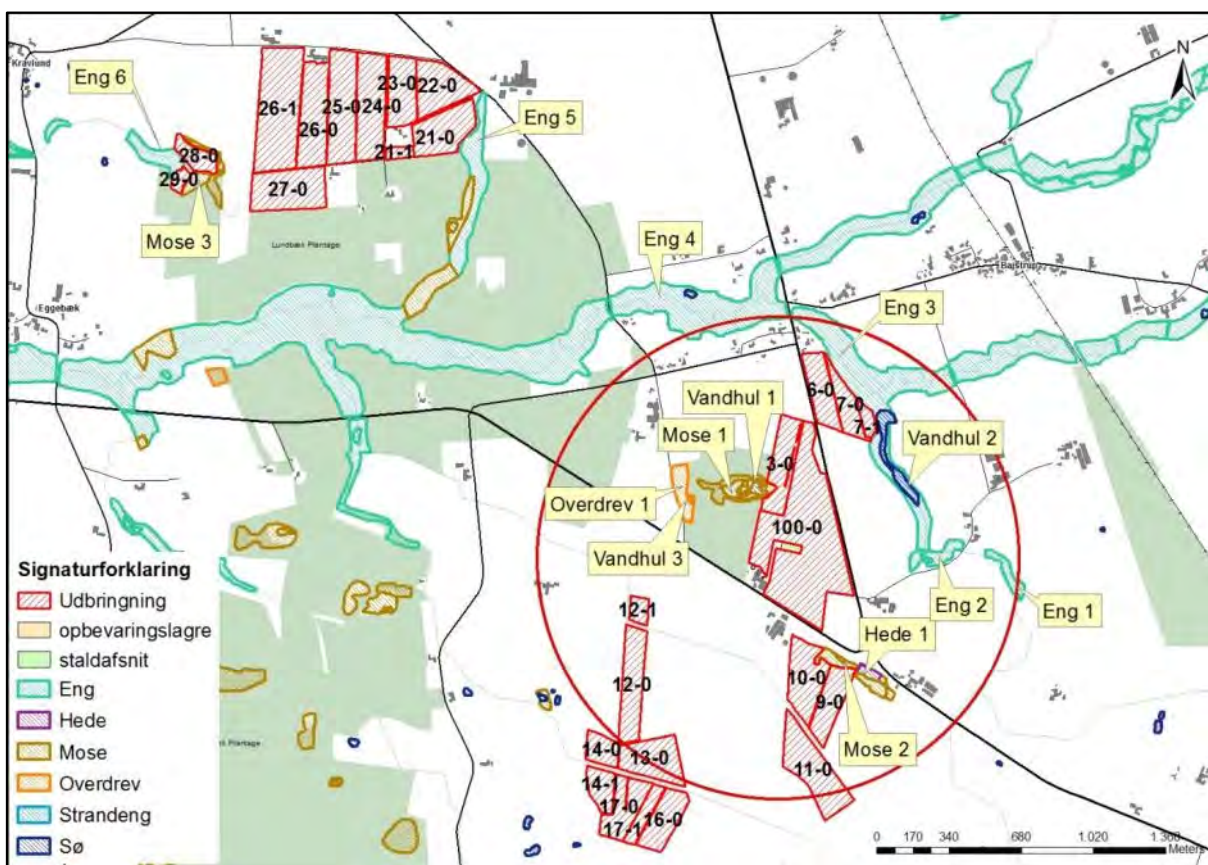
§ 3 natur

Jf. husdyrlovens § 23 skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der forekommer andre naturarealer end "§ 7-arealer", som kan blive påvirket af ammoniakemissionen fra ejendommen.

Desuden gælder det jf. naturbeskyttelseslovens § 3, at tilstanden af visse naturarealer ikke må ændres, når de har et vist areal, naturindhold m.m.

Redegørelse (arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3)

Der er ikke umiddelbart naturområder nær bedriften, som er særligt næringsfattige naturområder (visse heder, moser, overdrev). Der er dog andre naturtyper (eng og vandhuller) inden for 1.000 meter af anlægget. Der er ikke beregnet ammoniakdeposition til andre naturområder end mose 1 og mose 2 ovenfor, da de andre naturområder ligger længere væk samt at beskyttelsesniveauet for mose 1 og mose 2 er overholdt.

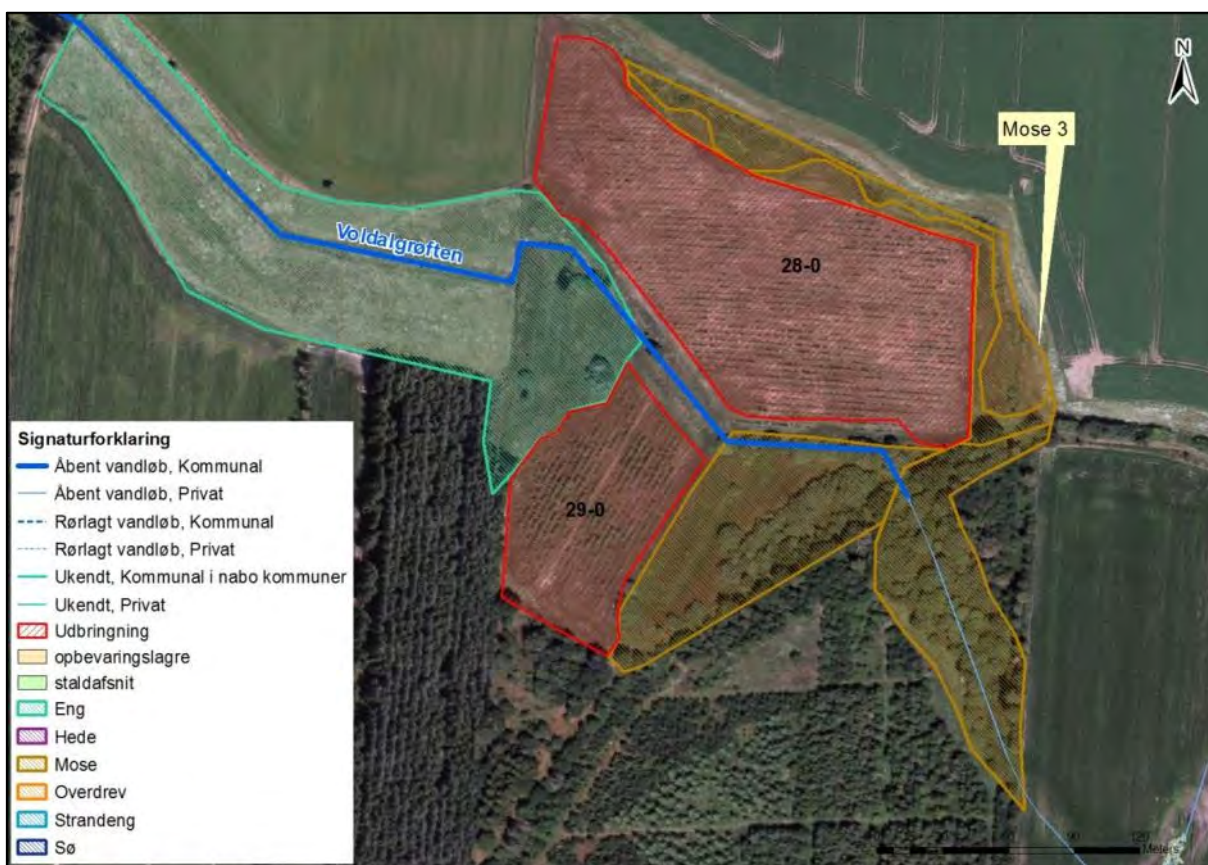

Kort 10. Placeringen af naturområder nær anlægget og i forbindelse med arealerne. Den røde cirkel har en radius på 1.000 meter.

Nedenfor er gennemgået de arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, der ligger i nærheden af ejendommens anlæg og/eller ligger i tilknytning til ejendommens udbringningsarealer.

Mose 3	
Naturtype/undertype	Mose og kær
Matrikelnummer	Matr.nr. 68, 262 m.fl. Eggebæk, Tinglev
Lokalitetsbeskrivelse	Mindre mose der gennemløbes af Voldalgrøften, der må formodes at dræne store dele af mosen. Den nordlige del af mosen er en smal tør og lysåben stribe, der omkranser mark 28-0 mod nord og øst. Den sydlige del er under kraftig tilgroning med pil. Mosen er ikke besigtiget.

Lokalisering i forhold til anlæg	Mosen ligger ca. 3,1 km meter nordvest for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Mosen ligger i mark 28-0 og 29-0.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Ikke beregnet pga. afstanden til anlægget.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Mosen kan være ynglested eller rastested for bilag IV-arter.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Området er udpeget i kommuneplanen som et område med særlige naturbeskyttelsesinteresser.
Fredning	Ingen fredninger.
Vurdering	Det vurderes, at hovedkilden til næringsberigelse af mosen er randpåvirkning fra markdrift og overfladevand fra de dyrkede arealer.

Kort 11. Placeringen af mose 3.

Vurdering (arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3)

Vandløb

Vandløbene i området vurderes ikke at blive påvirket af luftbåren ammoniak fra anlægget, idet den tilførte mængde fra luften er meget begrænset i forhold til den mængde næringsstof, der udledes fra dyrkede arealer i området.

Vandhuller

Der er 3 vandhuller beliggende inden for en afstand af ca. 1.000 meter til anlægget.

Alle vandhullerne er omgivet af beskyttede arealer. Vandhul 1 ligger i mose 1. Vandhul 2 ligger i eng 3 og vandhul 3 ligger i overdrev 1. Det vurderes, at den primære indflydelse

på vandhullernes naturtilstand er de omkringliggende arealer, og den måde arealerne dyrkes på med gødskning og sprøjtning, samt hvorvidt der er bræmmer omkring vandhullerne, der minimerer risikoen for overfladeafstrømning af f. eks. gødningsberiget overfladevand fra markarealet.

Den luftbårne ammoniak vurderes at have sekundær betydning for vandhullernes naturtilstand, da deposition af kvælstof på vandoverflader er forholdsvis begrænset sammenlignet med depositionen på vegetation, træer og buske, hvor overfladearealet til afsætning er meget større (Teknisk notat fra DMU, version 1, december 2006). Den tilførte mængde ammoniak fra luften vurderes derfor som meget begrænset i forhold til den mængde næringsstof, der udledes fra dyrkede arealer.

Ammoniak fra anlægget og udvidelsen vurderes således ikke at forringe naturtilstanden i vandhullerne væsentligt i forhold til udgangspunktet.

Moser

Der ligger 2 moser inden for 1.000 meter af ejendommen. Begge moser er beskrevet ovenfor.

Enge

Der er fire engarealer (eng 1, eng 2, eng 3 og eng 4) inden for 1.000 meter af ejendommen. Engene er ikke besigtiget, men ud fra oversigtsfotos er det vurderet, at engene er kulturenge uden næringsfølsomme arter, og at de indeholder begrænset naturværdi. Engene vurderes at falde ind under undertyper, som er næringsstoffrige og kulturprægede og derfor uden egentlig tålegrænse.

Ammoniak fra anlægget og udvidelsen vurderes således ikke at forringe engenes naturtilstand væsentligt i forhold til udgangspunktet.

Heder

Der findes én hede inden for 1.000 meter af ejendommen. Heden er beskrevet ovenfor.

Overdrev

Der findes ét overdrev inden for 1.000 meter af ejendommen. Overdrevet er beskrevet ovenfor.

Potentielt ammoniakfølsomme skove

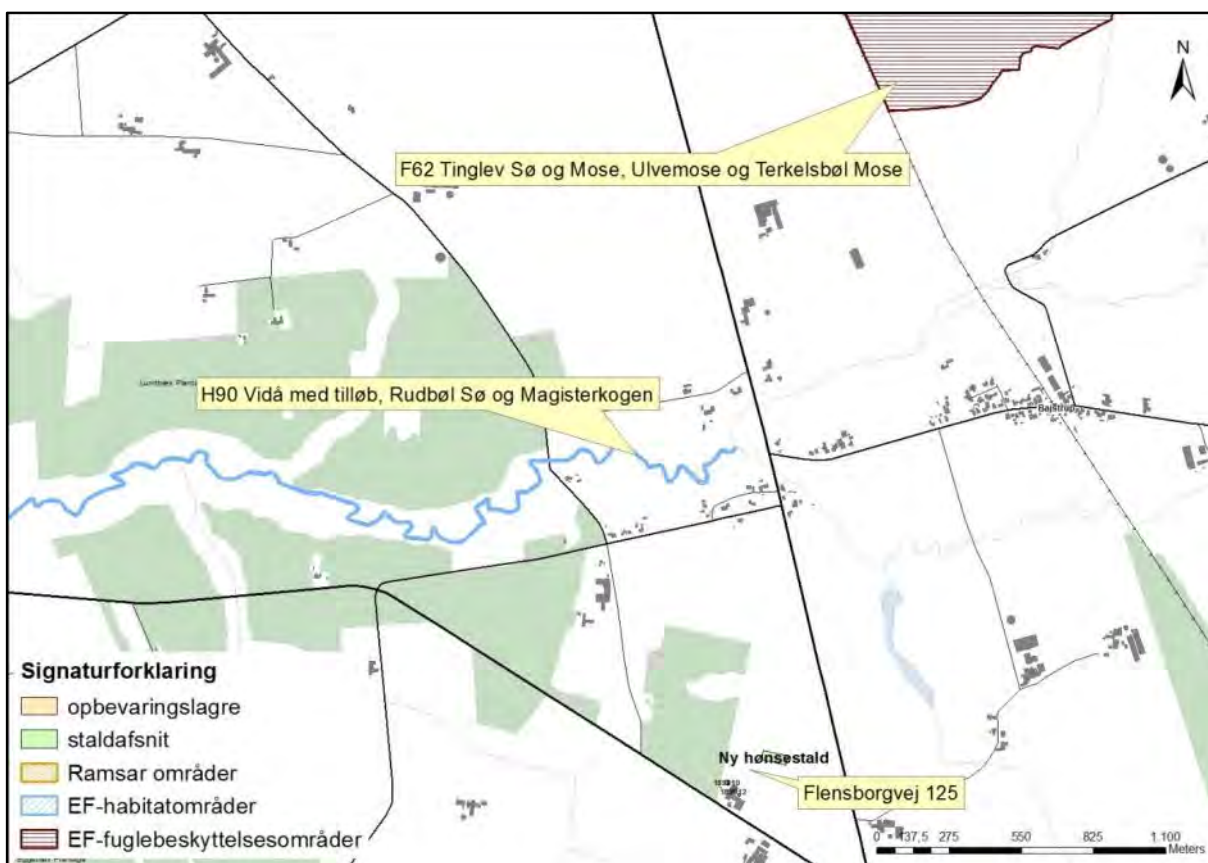
Der ligger fire skove inden for 1.000 meter fra anlægget. De er alle udpeget som værende potentielt ammoniakfølsomme. Luftfoto fra 1945 afslører, at ingen af skovene fandtes på daværende tidspunkt. Senere luftfotos viser også, at skovene er nåleskove, og at der sker renafrivelse af store flader, hvilket gør, at skovene helt er borthugget i perioder og at arealerne er blevet gentilplantet med skov. Det er således vurderet, at driften og skovenes alder gør, at der ikke er tale om ammoniakfølsomme skove.

Natura 2000

Kommunen skal vurdere, om produktionen vil være i overensstemmelse med EF-habitatdirektiv-forpligtelserne. Det omfatter bl.a. at produktionen ikke medfører negative påvirkninger af de arter og naturtyper, som udgør udpegningsgrundlaget i internationale naturbeskyttelsesområder, og forholdene for arter omfattet af direktivets bilag IV må ikke forringes.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 1.040 meter nord for ejendommen. Området er habitatområdet H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterko-gen.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde med ammoniakfølsom natur ligger ca. 2.470 meter nord for ejendommen. Området er Natura 2000 område nr. INO 098 Tinglev Sø og Mose, Ulvemose og Terkelsbøl Mose herunder fuglebeskyttelsesområdet F62 Tinglev Sø og Mose, Ulvemose og Terkelsbøl Mose.

Kort 12. Natura 2000 områders beliggenhed i forhold til ejendommen.

Vurdering

Der er ca. 1.040 meter henholdsvis 2.470 meter til den nærmeste del af Natura 2000 områders afgrænsning. Der er beregnet deposition til Natura 2000 grænsen ved H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen.

Tabel 28. Merdeposition og totaldeposition til Natura 2000 grænsen ved H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen).

Naturpunkt: Habitatnatur						
Kategori: 1						
Oprettet: Ansøger						
Kumulationen: Nul ejendomme						
Ruhed natur: V						
Merdeposition: 0,0 kgN						
Total deponition: 0,0 kgN						
Kilde	Merdeposition [kgN]	Total deponition [kgN]	Ruhed opland	Kildehøjde [m]	Afstand [m]	Retning [°]
O: Gyllebeholder 1030 m3	0,0	0,0	Rv	3	1.130	175
O: Bufferlager hønsemøg	0,0	0,0	Rv	3	1.153	174
O: Gyllebeholder 450 m3	0,0	0,0	Rv	3	1.185	173
S: Ny hønsestald	0,0	0,0	L	6	1.041	167

Merdepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha pr. år. Totaldepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha pr. år i forhold til udpegningsgrænsen af Terkelsbøl og Ulvemose.

Da totaldepositionen er 0 kg N/ha, så er husdyrlovens beskyttelsesniveau overholdt uanset hvilken kategori naturpunktet har. Det fremgår af husdyrlovens regelsæt, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivforpligtigelserne.

Det er Aabenraa Kommunes vurdering, at det ansøgte ikke i målelig grad vil påvirke udpegningsgrundlaget for habitat- og fuglebeskyttelsesområdet i mosen..

Der stilles derfor ikke forureningsbegrænsende vilkår i forbindelse med ammoniakemissionen fra ejendommen. Der stilles vilkår til begrænsning af ammoniakudledningen med baggrund i BAT-kravene.

Redegørelse og vurderinger vedr. arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter) findes i afsnit 9.7.

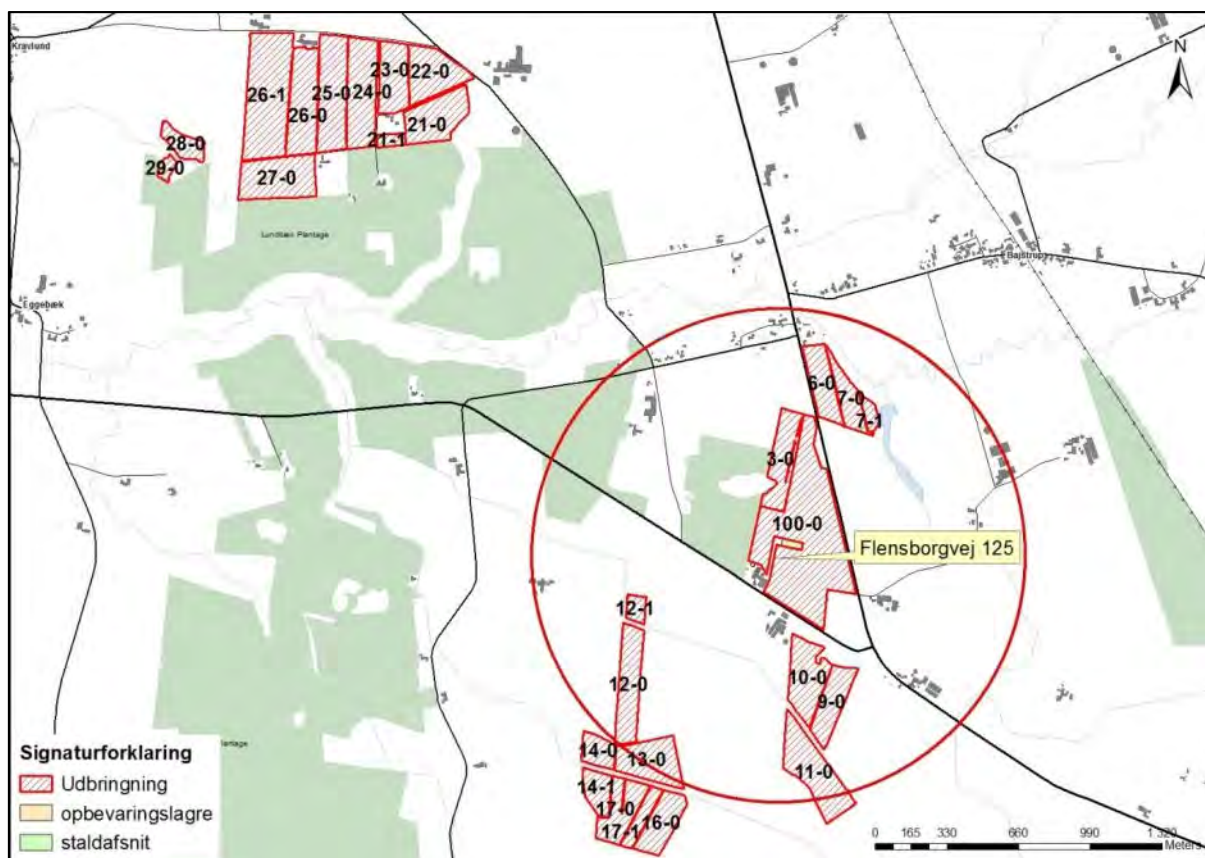
9 Påvirkninger fra arealerne

9.1 Udbringningsarealerne

Redegørelse

Udbringningsarealerne til Flensborgvej 125 ligger spredt. Hovedparten af arealerne ligger omkring og lidt syd for ejendommen, mens en større del af arealerne ligger nord for Lundbæk Plantage og ca. 3 km nordvest for ejendommen.

Miljøgodkendelsen omfatter de udbringningsarealer, der fremgår af ansøgningens afsnit 4.1 (se bilag 1). Placeringen af udbringningsarealerne fremgår af oversigtskort herunder. Alle udbringningsarealer ligger i Aabenraa Kommune.

Kort 13. Udbringningsarealer for ejendommen, der ligger i midten af den røde cirkel, der har en radius på 1.000 meter.

Det er oplyst i ansøgningen, at husdyrbruget råder over 132,16 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer. Der er 2 forpagtningsaftaler.

Tabel 29. Oversigt over ejede og forpagtede udbringningsarealer.

Ejede arealer	
Adresse	Udbringningsareal ha
Flensborgvej 125, 6360 Tinglev	96,84
Forpagtede arealer	
Adresse	Udbringningsareal ha
Gerrebækvej 15, 6360 Tinglev	31,12
Skinkelsvej 34, 6100 Haderslev	4,21
I alt	132,17

Ejendommen ejer mere harmoniareal end de ovenfor angivne 96,84, da de har bortforpagtet noget jord. Derudover har ejendommen noget areal, der er udtaget til randzone eller som er § 3 naturarealer. I alt råder ejendommen over ca. 142 ha.

Ejendommen producerer efter ændringen samlet 136,01 DE husdyrgødning. Den producerede mængde husdyrgødning på bedriften ses i skemaet herunder.

Tabel 30. Produceret husdyrgødning på bedriften - uddrag fra det digitale ansøgnings-skema.

Produceret husdyrgødning						
Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelse:%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	0,00	0,00	75,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Kvæggylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	3291,71	1150,14	45,00	0,00	31,16
Ingen adresse	Fast gødning	10932,38	3446,02	65,00	0,00	93,50
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Som det ses, så er den producerede mængde DE i ovenstående skema på 31,16+93,50 = 124,66 DE. Den resterende del på 11,35 DE (136,01-124,66) er afsat som græsning, da dyrene er udegående ca. 1 måned om året.

I it-ansøgnings-skemaet kan udvaskningen ikke beregnes, hvis der afgræsses arealer inden for harmoniarealerne. Der er derfor sat hak i fraførsel af 1 mdr. gødning til arealer uden for harmoniarealer. Efterfølgende er lavet en fiktiv tilførsel af gødning svarende til den måned, der er fraført. Den ene måneds fraførsel findes ved at fratække 1 mdr. fra den fulde gødningsmængde dvs. aflæse tal for hhv. 1 mdr. fraførsel til arealer udenfor harmoni og fuld gødningsproduktion.

Den gødning som i ansøgnings-skemaet fraføres til arealer uden for harmoniarealet tilføres således igen og dermed er andelen af N og P til arealerne korrekt.

Tabel 31. Tilført husdyrgødning - uddrag fra det digitale ansøgningskema.

Tilført husdyrgødning					
Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
Fiktiv tilførsel, da fraført 1 mdr. for at kunne beregne udvaskning	Dybstrøelse	296,20	103,49	45,00	2,81
CVR:					
Fiktiv tilførsel, da fraført 1 mdr. for at kunne beregne udvaskning	Fast gødning	983,71	310,07	65,00	8,42
CVR:					
Fiktiv tilførsel op til harmonigræsen Slagtesvinegylle normalt	Svinegylle	5447,46	1185,07	75,00	49,01
CVR:					

Den totale mængde husdyrgødning, som arealerne modtager, fremgår af nedenstående skema.

Tabel 32. Husdyrgødning tildelt arealerne - uddrag fra det digitale ansøgningskema.

Total husdyrgødning				
Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	3587,91	1253,63	0	33,97
Svinegylle	5447,46	1185,07	0	49,01
Fast gødning	11916,09	3756,09	0	101,92
Total	20951,46	6194,79	0	184,90

De 184,90 DE, som tilføres arealerne kræver 132,07 ha, da der køres med 1,4 DE/ha på arealerne.

Da der er 132,16 ha til produktionen, så er der således areal nok til husdyrproduktionen.

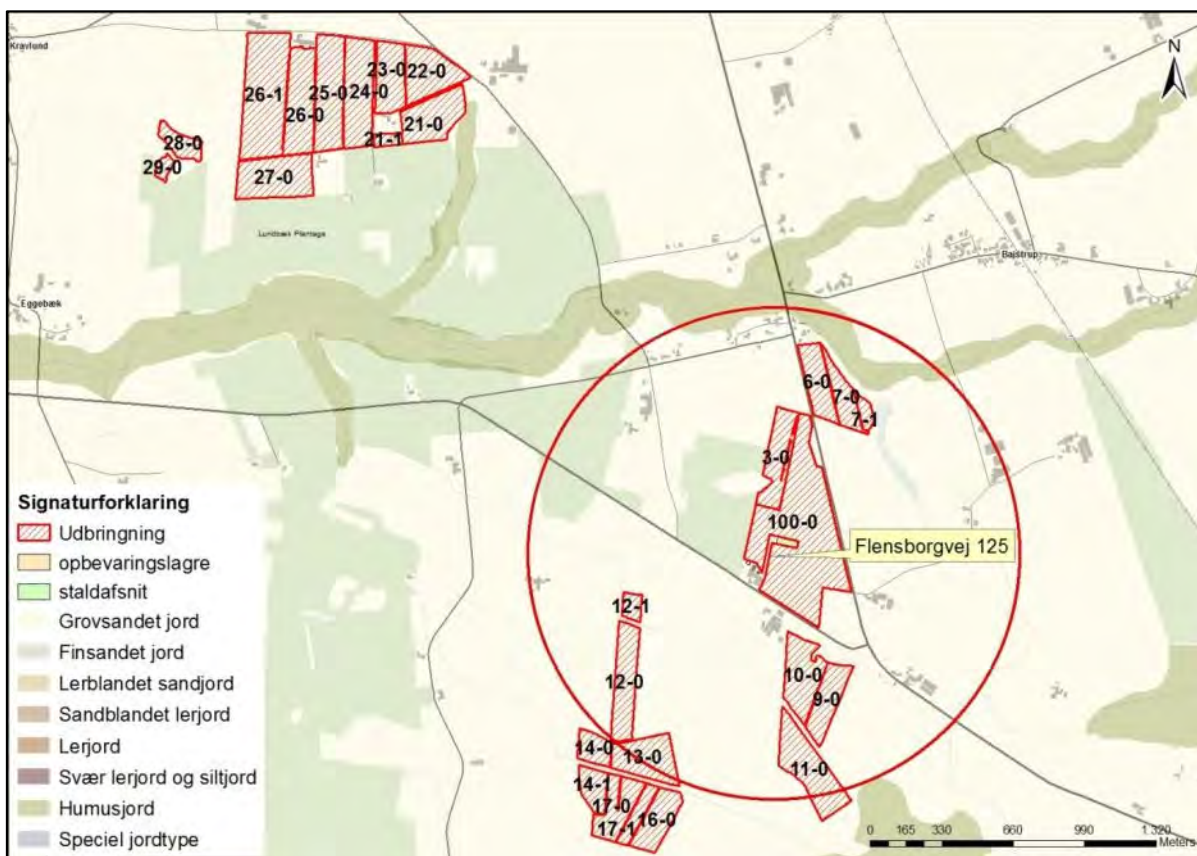
Tabel 33. Information om arealerne - uddrag fra det digitale ansøgningskema.

Udbringingsarealer																
Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd-skifte	Ref. Sæd-skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)	
17-1	# 1,79	Ja	JB11	Ja	S2	S2	1,79	0,00	0,00	0,00	1,79	1,79	0,00	0,00	0,00	
26-1	# 11,36	Ja	JB1	Ja	S4	S4	11,36	0,00	0,00	0,00	0,00	11,36	0,00	0,00	0,00	
26-0	# 6,32	Ja	JB1	Ja	S4	S4	6,32	0,00	0,00	0,00	0,00	6,32	0,00	0,00	0,00	
3-0	# 4,73	Ja	JB1	Ja	S4	S4	4,73	0,00	0,00	0,00	2,24	4,73	0,00	0,00	0,00	
28-0	# 1,87	Ja	JB1	Ja	S4	S4	1,87	0,00	0,00	0,00	0,00	1,87	0,00	0,00	0,00	
12-0	# 5,27	Ja	JB11	Ja	S2	S2	5,27	0,00	0,00	0,00	5,27	5,27	0,00	0,00	0,00	
27-0	# 6,47	Ja	JB1	Ja	S4	S4	6,47	0,00	0,00	0,00	0,00	6,47	0,00	0,00	0,00	
29-0	# 0,69	Ja	JB1	Ja	S4	S4	0,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,69	0,00	0,00	0,00	
21-0	# 5,29	Ja	JB1	Ja	S4	S4	5,29	0,00	0,00	0,00	0,00	5,29	0,00	0,00	0,00	
22-0	# 5,08	Ja	JB1	Ja	S4	S4	5,08	0,00	0,00	0,00	0,00	5,08	0,00	0,00	0,00	
23-0	# 4,30	Ja	JB1	Ja	S4	S4	4,30	0,00	0,00	0,00	0,00	4,30	0,00	0,00	0,00	
24-0	# 6,74	Ja	JB1	Ja	S4	S4	6,74	0,00	0,00	0,00	0,00	6,74	0,00	0,00	0,00	
25-0	# 6,97	Ja	JB1	Ja	S4	S4	6,97	0,00	0,00	0,00	0,00	6,97	0,00	0,00	0,00	
6-0	# 3,79	Ja	JB1	Ja	S4	S4	3,79	0,00	0,00	0,00	0,00	3,79	0,00	0,00	0,00	
14-1	# 2,21	Ja	JB11	Ja	S2	S2	2,21	0,00	0,00	0,00	2,21	2,21	0,00	0,00	0,00	
14-0	# 2,00	Ja	JB11	Ja	S2	S2	2,00	0,00	0,00	0,00	2,00	2,00	0,00	0,00	0,00	
13-0	# 5,08	Ja	JB11	Ja	S2	S2	5,08	0,00	0,00	0,00	5,08	5,08	0,00	0,00	0,00	
16-0	# 3,78	Ja	JB1	Ja	S4	S4	3,78	0,00	0,00	0,00	3,78	3,78	0,00	0,00	0,00	
17-0	# 4,05	Ja	JB11	Ja	S2	S2	4,05	0,00	0,00	0,00	4,05	4,05	0,00	0,00	0,00	
21-1	# 0,72	Ja	JB1	Ja	S4	S4	0,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0,72	0,00	0,00	0,00	
7-1	# 0,88	Ja	JB1	Ja	S4	S4	0,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,88	0,00	0,00	0,00	
7-0	# 2,83	Ja	JB1	Ja	S4	S4	2,83	0,00	0,00	0,00	0,00	2,83	0,00	0,00	0,00	
12-1	# 1,02	Ja	JB1	Ja	S4	S4	1,02	0,00	0,00	0,00	1,02	1,02	0,00	0,00	0,00	
10-0	# 5,27	Ja	JB1	Ja	S4	S4	5,27	0,00	0,00	0,00	5,27	5,27	0,00	0,00	0,00	
9-0	# 3,84	Ja	JB11	Ja	S2	S2	3,84	0,00	0,00	0,00	3,84	3,84	0,00	0,00	0,00	
11-0	# 6,85	Ja	JB11	Ja	S2	S2	6,85	0,00	0,00	0,00	6,85	6,85	0,00	0,00	0,00	
100-0	# 22,97	Ja	JB1	Ja	S4	S4	22,97	0,00	0,00	0,00	21,78	22,97	0,00	0,00	0,00	
Total	132,16						132,16	0,00	0,00	0,00	65,18	132,16	0,00	0,00	0,00	

Jordbund og dræning

De ejede og forpagtede arealer er ifølge ansøgningen klassificeret som primær grovsandet jord (JB1), mens resten er humusjord (JB 11). 76,5 % er angivet som grovsandet jord og de resterende 23,5 ha er humusjord. Udpegningen passer ikke helt med jordtypkortet herunder, da det ser ud til, at det hele er grovsandet jord i dette kort.

Udbringingsarealerne er ifølge ansøgningen alle drænet, og alle arealerne vandes.

Kort 14. Jordbundstyper for arealerne tilhørende bedriften.

Lavbundsarealer

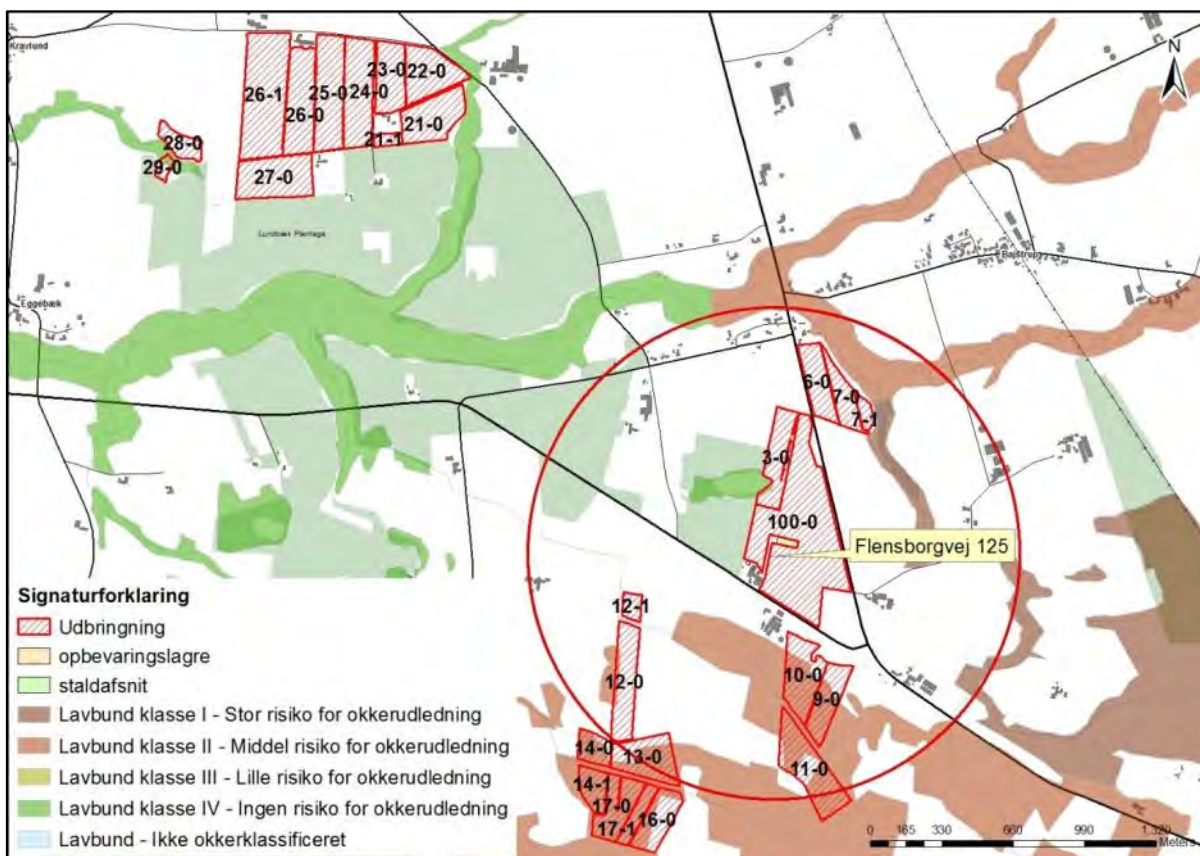
Dele af udbringningsarealerne (mark 9-0, 10-0, 11-0, 12-0, 13-0, 14-0, 14-1, 16-0, 17-0 og 17-1) er helt eller delvist lavbundsareal i lavbundsklasse II (middel risiko for okkerudledning).

Mark 22-0, 28-0 og 29-0 er helt eller delvist lavbundsareal i lavbundsklasse IV (ingen risiko for okkerudledning).

Okkerforurening er et problem i de vestløbende sønderjyske vandløb. Problemet skyldes udvaskning af jernforbindelser i jorden i forbindelse med dræning af landbrugsarealer og tidligere tiders reguleringer (udretning) af vandløbene for at forbedre afvandingen. Okkerudvaskningen finder især sted i vinterhalvåret, og lokalt kan der ske okkerforurening ved oprensning af grøfter og vandløb eller rensning (spuling) af drænsystemer. Uddybning af vandløb og grøfter forøger okkerudvaskningen og er sammen med intensivning af grødeskæring ikke ønskelig, hvor vandløbet ligger i "Naturområder" eller "Områder med naturinteresser" (udpegninger i Kommuneplan 2009 for Aabenraa Kommune).

Alle udbringningsarealerne tilhørende bedriften, som er lavbundsarealer, er opgivet til at være dræned.

Ingen af arealerne er udpeget som "Øvrige lavbundsarealer" eller "VMP II Lavbundsarealer".

Kort 15. Risikoen for okkerudledning for arealerne tilhørende bedriften.

Målsatte søer

Ingen af ejendommens arealer ligger i opland til målsatte søer.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der er ingen arealer, bygninger eller opbevaringsanlæg, der grænser op til "Beskyttede sten- og jorddiger".

Der er i § 29a i museumsloven, lov nr. 1505 af 14. december 2006, fastsat regler om, at der ikke må foretages ændring i tilstanden af sten- og jorddiger og lignende. For sten- og jorddiger og lignende, der er beskyttet som fortidsminder, gælder alene reglerne om fortidsminder.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der er sammenhæng mellem bedriftens jordtilliggende og husdyrproduktionen med nuværende gældende harmonikrav og dyreenhedsberegning for kvæg. Den miljømæssige vurdering af udspretningsarealerne er sket ud fra de opgivne arealer i husdyrgodkendelse.dk. En udvidelse eller ændring af udspretningsarealerne må ikke ske, uden at kommunen først har vurderet arealerne.

Ændringer af udbringningsarealerne skal anmeldes senest den 1. august til Aabenraa Kommune, der vurderer, hvorvidt de nye arealer er sårbare.

Aabenraa Kommune vurderer, at ejendommen kan drives uden påvirkning af bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv., når gældende lovgivning i naturbeskyttelsesloven og museumsloven overholdes, og at det ikke er relevant at stille yderligere vilkår til dette.

9.1.1 Arealanvendelse

Redegørelse

Der anvendes referencesædskifte svarende til standardsædskiftet på arealerne. Det betyder, at der er taget højde for den værst tænkelige situation. Der er altså ikke risiko for større udvaskning af nitrat til overfladevand og grundvand eller fosforoverskud end det her angivne, hvis der anvendes andre sædskifter end referencesædskiftet.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at sædskiftekravene er overholdt.

9.1.2 Aftalearealer

Der er ingen aftalearealer til produktionen.

9.2 Beskyttet natur

Foruden påvirkningen med ammoniak fra husdyrbrugets anlæg kan naturen også påvirkes fra ejendommens udbringningsarealer. Det kan f.eks. være påvirkning af tilstødende naturarealer i forbindelse med udbringning af husdyrgødning pga. tilførsel af næringsstoffer gennem diffusion i jordfasen, atmosfærisk deposition eller overfladeafstrømning af næringsstoffer.

Ifølge Miljøstyrelsen kan der ved udbringning ske påvirkninger på over 1 kg N/ha/år ved atmosfærisk afsætning i op til 100 meter fra markkanten (jf. Miljøstyrelsens skrivelse "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug af 6. juli 2009"). Af Miljøstyrelsen vurderes det ikke muligt for kommunerne at beregne en randpåvirkning af udbragt husdyrgødning ved udvaskning af kvælstof og fosfor. Det vil dog være muligt at foretage en konkret vurdering af risikoen for overfladeafstrømning. Vurderes risikoen stor, kan der fastsættes vilkår om, hvordan husdyrgødningen skal udbringes.

Redegørelse

For overskuelighedens skyld er alle naturarealer beskrevet samlet i afsnit 8.4.

En del af arealerne (mark 9-0, 10-0, 11-0, 12-0, 12-1, 13-0, 14-0, 14-1, 16-0, 17-0, 17-1, 28-0 og 29-0) grænser direkte op til vandløb, der er beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Ingen af udbringningsarealerne skråner stejlt ned mod vandløbene.

Det vurderes, at det ansøgte projekt ikke har en negativ indflydelse på målopfyldelsen for vandløbene, idet udvaskningen er beregnet til at være lavere end for et traditionelt planteavlsbrug uden brug af husdyrgødning.

Vurdering

Vandhuller

Vandhul 2 er det eneste vandhul, der ligger i forbindelse med udbringningsarealerne. Det vurderes, at den primære indflydelse på vandhullets naturtilstand er de omkringliggende arealer, og den måde arealerne dyrkes på med gødsning og sprøjtning, samt hvorvidt der er bræmmer omkring vandhullet, der minimerer risikoen for overfladeafstrømning af f. eks. gødningsberiget overfladevand fra markarealet.

Moser

Der ligger 3 moser i forbindelse med arealerne. Moserne er beskrevet ovenfor.

Enge

Der ligger 6 enge op til arealerne.

Engene er kulturpåvirkede og vurderes ikke at indeholde naturtyper, som er næringsstof følsomme. Engene vurderes ikke at blive påvirket væsentlig af udspredning af husdyr-

gødning på de omkringliggende udbringningsarealer. Alle engene er vandløbsnære, og det vurderes, at oversvømmelse af engene medfører en kraftig påvirkning af engenes næringstilstand.

Overdrev og heder

Der ligger ingen overdrev og heder op til udbringningsarealerne.

Vandløb

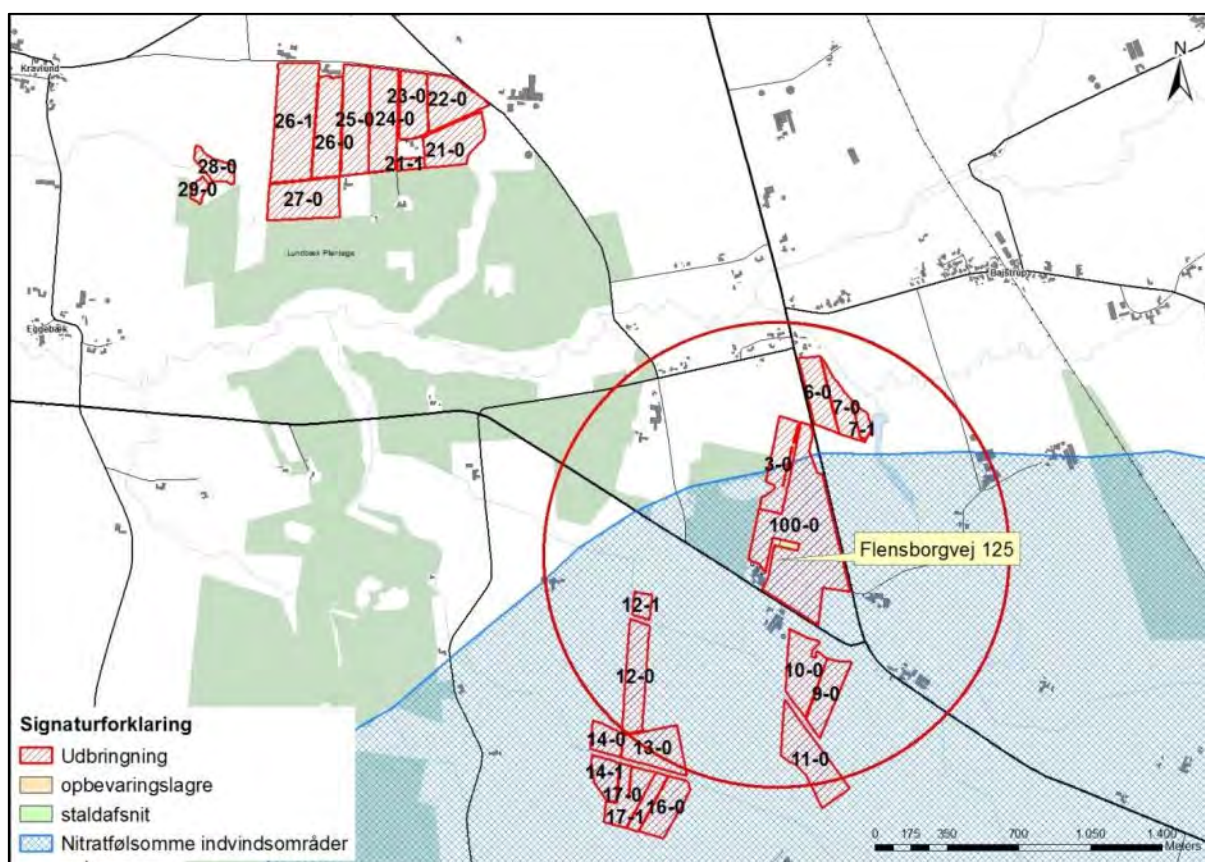
Vandløbene er følsomme overfor øget udledning og tilførsel af sand og næringsstoffer fra omkringliggende landbrugsarealer. Generelt er vandløbene præget af tidligere regulering, hårdhændet vedligeholdelse og okker. Vandløb vurderes kun i meget begrænset omfang at blive påvirket af luftbåret ammoniak fra udbringningsarealerne. Den tilførte mængde fra luften vurderes som meget begrænset i forhold til den mængde næringsstof, der udledes via rodzonen fra dyrkede arealer.

Vandløbenes målsætning tager sigte mod at beskytte og opjhjælpe den alsidige flora og fauna, som naturligt er tilknyttet de sønderjyske vandløb. Dyrkningsfri bræmmer og randzoner vil være medvirkende til en fortsat opfyldelse af målsætningen og vil være med til at reducere sandvandring til gavn for ynglesuccesen hos bl.a. hav- og bækørred. Begge arter er på den danske rødliste.

9.3 Nitrat til grundvand

Redegørelse

13 af ejendommens ejede og forpagtede arealer ligger helt eller delvist i nitratfølsomme indvindingsområder.

Kort 16. Placering af udbringningsarealerne i forhold til nitratfølsomt indvindingsopland.

Kommunen vurderer, at udbringningsarealerne hører ind under bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, bilag 3, nr. 2, situation 3, da der er foretaget

en zonerings (statslig kortlægning) af området, men ikke udarbejdet en indsatsplan for området. Nærmere bestemt står der blandt andet under situation 3, at *"Tilladelsen eller godkendelsen skal som minimum fastsætte vilkår om, at der ikke må ske en merbelastning, dvs. større udvaskning af nitrat fra rodzonen, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter i efter-situationen"* samt *"er der foretaget en zonerings (statslig kortlægning) af det nitratfølsomme indvindingsområde, kan der ikke fastsættes vilkår, der er mere skærpede end en nitratudvaskning, der svarer til udvaskningen fra et planteavlbrug med et standard planteavlssædskifte"*.

Af tabellen nedenfor fremgår det, at udvaskningen i ansøgt drift ligger på 42-54 mg nitrat/l. Det vil derfor sige, at niveauet for udvaskning af nitrat til grundvandet er overholdt, da udvaskningen svarende til et planteavlbrug ligger på 43-56 mg nitrat/l.

Tabel 34. Resultaterne fra beregningerne af N-udvaskning for arealer i nitratfølsomme indvindingsområder – uddrag fra det digitale ansøgningskema.

Beregning af N-udvaskning for arealer med nitratfølsomme indvindingsområder via FarmN.					
Mark Nr.	Areal (ha)	Ansøgt (mg nitrat/l)	Merbelastning (Ansøgt - Nudrift) (mg nitrat/l)	Udvaskning svarende til et planteavlbrug (mg nitrat/l)	50% reduktion af husdyrgødning (NK3) (mg nitrat/l)
17-1	1,8	42	-6	43	45
12-0	5,3	42	-6	43	45
14-1	2,2	42	-6	43	45
14-0	2,0	42	-6	43	45
13-0	5,1	42	-6	43	45
17-0	4,0	42	-6	43	45
9-0	3,8	42	-6	43	45
11-0	6,8	42	-6	43	45
3-0	4,7	54	-8	56	58
16-0	3,8	54	-8	56	58
12-1	1,0	54	-8	56	58
10-0	5,3	54	-8	56	58
100-0	23,0	54	-8	56	58

Vurdering

Kommunen vurderer derfor på baggrund af ovenstående redegørelse, at der i denne miljøgodkendelse ikke er grund til at stille skærpede vilkår til udbringning af husdyrgødning på arealerne i forhold til nitratudvaskningen til grundvandet, udvaskningen er under det generelle krav.

En nitratudvaskning på 42-54 mg nitrat pr. liter er basis for de vurderinger, der er foretaget. Der er i ansøgningen valgt samme standard- og referencesædskifte. For at sikre at nitratudvaskningen ikke øges væsentligt, stilles der endvidere vilkår om, at andelen af dybstrøelse, der tilføres arealerne, ikke må forøges i forhold til det ansøgte.

9.4 Nitrat til overfladevand – vandløb, søer og kystvande

Redegørelse

Udbringingsarealerne afvander via Sønderå til Rudbøl Sø og Vadehavet.

Ingen af bedriftens udbringingsarealer eller aftalearealer ligger inden for områder, der er udpeget som nitratklasse 1, 2 eller 3.

Det ses af tabellen herunder, at den beregnede udvaskning fra et planteavlsbrug er 74,5 kg N/ha, og at udvaskningen fra ejendommen er 71,8 kg N/ha og dermed 2,7 kg N/ha under udvaskningen svarende til et planteavlsbrug.

Tabel 35. Udvasning fra ejendommen – uddrag fra det digitale ansøgningskema.

Tabellen viser det maksimale dyretryk (DE_{max}) og udvasning svarende til maksimalt dyretryk uden virkemidler, samt det reelle dyretryk (DE_{real}) for ansøgt drift og den reelle udvasning med brug af virkemidler i ansøgt drift. DE_{max} bestemmes af dyreholdets sammensætning og reduktionsprocent.

	Dyretryk (DE/ha)	Udvasning (kg N/ha)
DE_{max} : DE reduktionsprocent: 100,00 %	1,40	80,7
DE_{real}	1,40	71,8

Beregning af nitratudvasningen til brug for afskæringskriterium 2A/2B

Merudvasning fra husdyrbrug beregnes som difference mellem udvasning ved DE_{real} og udvasning svarende til et plantebrug.

	Udvasning (kgN/ha)
Udvasning svarende til et plantebrug	74,5
Merudvasning fra husdyrbrug	-2,7

Alle udbringningsarealerne ligger i opland til Vadehavet. Som det ses i tabellen herunder, så er der beregnet udvasning fra disse arealer.

Tabel 36. Udvasning fra arealerne i oplande til Vadehavet – uddrag fra det digitale ansøgningskema.

Vægtet maksimal udvasning på bedriften beregnes som et arealvægtet gennemsnit af udvasning fra arealer med krav om udvasning svarende til et plantebrug og arealer uden krav om udvasning svarende til et plantebrug. Udvasningen ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvasning svarende til et plantebrug anvendes i vægningen i de tilfælde hvor denne er lavere end udvasning svarende til et plantebrug.

	Maksimalt Dyretryk (DE/ha)	Udvasning (kgN/ha)
Beregning af udvasning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer uden krav om udvasning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 0,00 % Omfatter: 0,00 % af arealet	0,00	0,0
Udvasning svarende til et plantebrug: 100 % af arealet		74,5
Beregning af udvasning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvasning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 100,00 % Omfatter: 100,00 % af arealet	1,40	80,7
	Maksimalt Dyretryk (DE/ha)	Udvasning (kgN/ha)
Vægtet maksimal udvasning på bedriften		74,5

Det ses af tabellerne herover, at beregningen af udvasning fra arealerne i opland til Vadehavet er mindre end DE_{max} og mindre end udvasningen svarende til et planteavlsniveau, hvorfor kravet til arealerne er overholdt.

Beskyttelsesniveauerne for nitrat til overfladevand er overholdt ved harmonikravet samt den reducerede kvælstofnorm som økolog. Arealerne afvander til et Natura 2000 område (Vadehavet), som ikke afkaster nitratklasser.

Vurdering

Bedriftens udbringningsarealer ligger alle uden for nitratklasserne 1 – 3 (reduktionsprocenten er 100 %). Beskyttelsesniveauerne for nitrat til overfladevand er overholdt.

Da det er beregnet, at der ikke sker en forøget udvasning af kvælstof fra udbringningsarealerne i forhold til et tilsvarende planteavlsbrug, så er det vurderet, at der ikke er grundlag for at stille yderligere vilkår til begrænsning af kvælstofudvasningen.

Beregning af udvasning er forudsat, at dyretrykket i ansøgt drift fastholdes. Dybstrøelse har en højere nitratudvasning end gylle, fordi udnyttelsesgraden af dybstrøelse er 45 %,

mens den for fast hønsegødning er 65 % og for svinegyllen er 75 %. Forudsætningen for beregningerne angående udvaskning af nitrat vil ikke være overholdt, hvis der produceres mere dybstrøelse end det, der fremgår af ansøgningen. Dvs. for at sikre, at der ikke sker en forøget udvaskning, stilles der vilkår om, at der ikke må køres mere dybstrøelse end de ansøgte 33,97 DE ud på arealerne.

9.5 Fosfor til overfladevand - vandløb, søer og kystvande

Redegørelse

Der tilføres årligt ca. 6.194,79 kg fosfor til markerne i ansøgt drift. Alle udbringningsarealerne er beliggende i fosforklasse 0, og ifølge ansøgningen får arealerne et fosforoverskud på 27,5 kg P/ha, og dermed overholder det ansøgte projekt det beskyttelsesniveau, der følger af indplaceringen i fosforklasser efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit C.

Tabel 37. Beregnet P-overskud - uddrag fra det digitale ansøgningskema.

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.			
Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller drænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	132,16 ha	0,0 kg P/ha/år	27,5 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	0,0 kg P/ha/år	4,0 kg P/ha/år
Lavbundslande og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	0,0 kg P/ha/år	2,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**
 Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-4,3 kg P**.
 Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **27,5 kg P/ha/år**.
 P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **46,9 kg P/ha/år**.

P-afvaskning per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **19,4 kg P/ha/år**.
 P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **27,5 kg P/ha/år**.

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer er beliggende i oplandet til et Natura 2000 område, der i henhold til miljøstyrelsens kortværk er overbelastet med fosfor. Derfor skal der ikke, i henhold til lovgivningen, stilles krav til fosforoverskuddet på bedriften.

Udbringningsarealerne består ifølge ansøgningen af grovsandet jord og humusjord.

Dele af udbringningsarealerne (mark 9-0, 10-0, 11-0, 12-0, 13-0, 14-0, 14-1, 16-0, 17-0 og 17-1) er helt eller delvist lavbundsareal i lavbundsklasse II (middel risiko for okkerudledning). Mark 22-0, 28-0 og 29-0 er helt eller delvist lavbundsareal i lavbundsklasse IV (ingen risiko for okkerudledning). Lavbundslande er udstrømningsområder for grundvand, og mange lavbundslande har derfor permanent højt grundvandsspejl. Ved vandmætning af jorden vil iltfrie forhold medvirke til en mikrobiel reduktion af jern, hvorved jernet opløses, og fosfor frigives. Lavbundsarealer har derfor en større udvaskning af fosfor, end de højere liggende arealer. Alle arealerne er ifølge ansøgningen drænet.

Der er på ingen af arealerne stort terrænfald (over 6°) mod vandløb eller vandhuller.

Vurdering

Aabenraa Kommune finder ikke, at der i den konkrete sag, angående de ejede og forpagtede arealer beliggende i Aabenraa Kommune er særlige forhold, som kan begrunde skærpede vilkår i forhold til udvaskning af fosfor til vandmiljøet.

Natura 2000 vandområdet (Vadehavet), som arealerne afvander til, er udpeget som mindre sårbart overfor fosfor og afkaster således ikke fosforklasser i oplandet.

Ingen af udbringningsarealerne har væsentligt terrænfald mod vandløb, hvor der kan være risiko for overfladeafstrømning. Ingen arealer er vådbund eller afvander til Natura 2000 vandområder, der er overbelastet med fosfor. Aabenraa Kommune vurderer, at et fosforoverskud på op til 27,5 kg/ha i det konkrete tilfælde ikke vil give anledning til en forskydning af ligevægten mellem bundet og opløst fosfor, og koncentrationen af opløst fosfor i jordvæsken vil dermed ikke nå et så kritisk niveau, som vil kunne give anledning til udvaskning af fosfor til vandmiljøet.

Dermed vurderer Aabenraa Kommune, at arealerne, hvad angår fosfor, er robuste landbrugsjorde, som ikke giver anledning til uacceptabel risiko for fosforudledning til overfladevand.

Samlet vurderes det, at udvidelsen af bedriften overholder beskyttelsesniveauet og ikke vil påvirke overfladevande negativt med hensyn til fosfor, og der stilles ingen skærpende vilkår.

9.6 Natura 2000 kystvandområder

Redegørelse

Alle bedriftens arealer ligger i oplandet til Sønderåen. Arealerne ligger dermed i opland til Vidåsystemet, Rudbøl Sø og Vadehavet. I Vidåsystemet er Sønderådalen udpeget som Natura 2000 område, der udgøres af habitatområde nr. H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen og fuglebeskyttelsesområde F63 Sønderådal. Sønderå leder videre ud i Vidåen og fuglebeskyttelsesområde F60 Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen samt habitat- og fuglebeskyttelsesområde F57 og H78 Vadehavet, samt Ramsarområde 27.

Vadehavet er angivet som sårbart Natura 2000 område, jf. miljøstyrelsens kortværk.

Udledningen af kvælstof m.m. fra husdyrbrugets udbringningsarealer skal i henhold til *Bekendtgørelse om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter* (bek. nr. 408 af 1. maj 2007) vurderes i forhold til, om det vil skade udpegningsgrundlaget for de ovenfor nævnte habitat og fuglebeskyttelsesområder.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet H78 Vadehavet, H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen, fuglebeskyttelsesområderne F63 Sønderådal, F60 Vidå, Tøndermarsken og saltvandssøen, F57 Vadehavet og Ramsarområdet 27 indeholder følgende naturtyper og arter:

Naturtyper der indgår i udpegningsgrundlaget for H90:

- 3150 Næringsrig sø
- 3260 Vandløb
- 7230 Rigkær

Dyrearter der indgår i udpegningsgrundlaget for H90:

- Snæbel
- Flodlampret
- Bæklampret
- Dyndsmerling
- Odder

Naturtyper der indgår i udpegningsgrundlaget for H78

- 1110 Sandbanke
- 1130 Flodmunding
- 1140 Vadeblade
- 1150 Lagune
- 1160 Bugt
- 1170 Rev
- 2250 Enebærklit
- 2310 Visse-indlandsklit
- 2330 Græs-indlandsklit
- 3130 Søbred med småurter
- 3140 Kransnålalge-sø
- 3150 Næringsrig sø

- 1310 Enårig strandengsvegetation
- 1320 Vadegræssamfund
- 1330 Strandeng
- 2110 Forklit
- 2120 Hvid klit
- 2130 Grå/grøn klit
- 2140 Klithede
- 2160 Havtornklit
- 2170 Grårisklit
- 2180 Skovklit
- 2190 Klitlavning
- 3160 Brunvandet sø
- 3260 Vandløb
- 4010 Våd hede
- 6210 Kalkoverdrev
- 6230 Surt overdrev
- 6410 Tidvis våd eng
- 7150 Tørvelavning
- 7230 Riggær
- 9190 Stilkege-krat
- 91D0 Skovbevokset tørvemose
- 91E0 Elle og Askeskove

Dyrearter der indgår i udpegningsgrundlaget for H78:

- Havlampret
- Bæklampret
- Flodlampret
- Stavsild
- Laks
- Snæbel
- Marsvin
- Odder
- Gråsæl
- Spættet sæl

Fuglearter der indgår i udpegningsgrundlaget for F63:

- Mosehornugle
- Rørdrum
- Sortterne
- Rørhøg
- Hedehøg
- Engsnarre

Fuglearter der indgår i udpegningsgrundlaget for F60 og F57:

• Rørdrum	• Hvid stork	• Lysbuget knortegås
• Rørhøg	• Engsnarre	• Sandløber
• Hedehøg	• Pibesvane	• Sandterne
• Mosehornugle	• Sangsvane	• Strandskade
• Spidsand	• Lille kobbersnepe	• Dværgmåge
• Skeand	• Blåhals	• Sortand
• Pibeand	• Brushane	• Stor regnspove
• Grågåse	• Hjejle	• Edderfugl
• Kortnæbbet gåse	• Strandhjejle	• Dværgterne
• Bramgåse	• Plettet rørvagtel	• Havterne
• Almindelig ryle	• Klyde	• Splitterne
• Sortterne	• Fjordterne	• Hvidklire
• Islandsk ryle	• Gravand	• Rødben
• Hvidbrystet præstekrave	• Krikand	• Havørn
	• Mørkbuget knortegås	• Blå kærhøg

Flere af arterne og naturtyperne er sårbare overfor næringsberigelse af deres levesteder. F.eks. er snæbel i Vidåsystemet følsomme overfor sandvandring og næringsberigelse af

vandløbet, idet det kan medføre en skadelig effekt på deres gydepladser, hvis iltindholdet nedsættes og bunden belægges med et slam/sandlag.

Højt næringsindhold i åvandet, der føres til Rudbøl Sø, kan medføre en hurtigere tilgroning af Magisterkog og Rudbøl Sø sammenlignet med en ren naturtilstand i oplandet, hvilket giver dårligere leveforhold for bl.a. rørdrum (basisanalyse for H90 og Natura 2000 plan).

Rudbøl Sø er i vandplan 4.1 (2009-2015) klassificeret som "stærkt modificeret vandområde med karakter af sø". Vidåen, der gennemløber Rudbøl Sø, er ligeledes udpeget som stærkt modificeret vandområde. Rudbøl Sø er i vandplan 4.1 (2009-2015) målsat med et godt økologisk potentiale (svarende til god økologisk tilstand). Målsætningen er ikke opfyldt endnu, da tilstanden er vurderet til at være moderat. Tidsfristen for målopfyldelsen er udskudt til efter 2015, da effektvurdering af allerede foretagne indgreb mangler. Der har været udført forskellige tiltag for at forbedre søens tilstand, men søen er endnu ikke i balance efter indgrebene. Tilstanden må dog ikke forringes. Det skal således sikres, at der ikke ved aktiviteter i oplandet sker en øget tilførsel af næringsstoffer.

Basisanalysen for F63 Sønderådal siger, at vandkvaliteten i Sønderåen gennem de seneste årtier er forbedret, og vandkvaliteten og næringsbelastning anses ikke for at være en trussel mod de fugle, der er på udpegningsgrundlaget (Natura 2000-plan, Sønder Ådal, område nr. 101).

Ifølge basisanalysen for H78 og F57 Vadehavet er den internationale målsætning om, at Vadehavet skal være et "ikke næringsbelastet område" ikke opfyldt pga. de høje kvælstofkoncentrationer. "Opfyldelsen af målsætningen vil som minimum kræve en reduktion af næringsbelastningen med 50 % for kvælstof og 80 % for fosfor i forhold til niveauet i begyndelsen af 1989-90, som oprindeligt fastlagt i vandmiljø-handlingsplanen. Dette mål er endnu ikke nået for den sønderjyske del af det danske vadehav. Det vil derfor være nødvendigt fortsat at reducere især det diffuse bidrag for at nå de internationale, nationale og regionale mål. Det er desuden vigtigt at reducere den atmosfæriske næringsbelastning gennem en indsats overfor kilderne hertil" (Basisanalyse for vanddistrikt 50, Del 2 (s. 37 og 39)).

Ifølge Naturstyrelsens hjemmeside (<http://naturstyrelsen.dk/vandmiljoe/vandplaner/>), under beskrivelsen af naturområdet N89 Vadehavet, beskrives de væsentligste trusler mod naturtyperne og arterne i området som værende bl.a. næringsstofbelastningen, intensiv landbrugsdrift, tilgroning og afvanding.

I vandplanen (2009-2015) er tilstanden i Vadehavet angivet som ringe til dårlig, hvor Lister Dyb er angivet som ringe. Årsagen skyldes for højt indhold af klorofyl (næringsstoffer). For at opnå målopfyldelse kræves mindst at tilstanden er god.

Efter § 11, stk. 1, jf. stk. 3, i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (bkg. nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer) skal der meddeles afslag på en ansøgning om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugslovens §§ 10, 11, 12 eller 16, hvis skærpelsen af harmonikravene efter bekendtgørelsens bilag 3, afsnit D, ikke kan overholdes (det generelle beskyttelsesniveau for nitratudvaskning).

Selv om kommunen konstaterer, at beskyttelsesniveauet for nitrat efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er overholdt, skal det stadig overvejes, om det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt. Der skal således ske en skærpelse af det generelle beskyttelsesniveau eller meddeles et afslag, hvis der vil være en virkning på miljøet, som ikke er i overensstemmelse med reglerne i habitatbekendtgørelsen (bkg. nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter med senere ændringer).

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugslovens §§ 10, 11, 12 eller 16 skal der således efter habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1, jf. § 8, stk. 6, foretages en vurdering af, om det ansøgte projekt i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt. Denne vurdering skal fremgå af afgørelsen, jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 4. I bekræftende fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på det pågældende område under hensyn til bevaringsmålsætningen for området, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 2, og denne konsekvensvurdering skal ligeledes fremgå af afgørelsen, jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 4. Viser konsekvensvurderingen, at projektet vil skade området, må der ikke gives tilladelse eller godkendelse til det ansøgte, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 2.

Ved vurderingen efter habitatbekendtgørelsen skal kommunen bl.a. inddrage viden fra vand- og naturplanerne efter miljømålsloven (lovbekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009 om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder med senere ændringer).

Jf. Miljøklagenævnets afgørelse af 3. november 2010 (MKN-130-00166) er det praksis, at der ved vurderingen af, om udvaskningen af kvælstof fra en bedrift vil skade et Natura 2000-område, der er recipient for udvasket kvælstof fra bedriftens arealer, skal tages udgangspunkt i de retningslinjer, der findes i Miljøstyrelsens digitale vejledning om godkendelse af husdyrbrug samt fortegnelsen over oplysninger fra Det Centrale Husdyrbrugsregister (CHR) om antallet af husdyr fordelt på de kystvandoplande, der anvendes i vandplanlægningen.

Efter vejledningen er det et kriterium (afskæringskriterium pkt. 1), at dyreholdet (antallet af DE) i et aktuelt opland ikke har været stigende siden 1. januar 2007. Et yderligere kriterium (afskæringskriterium pkt. 2A og 2B) er, at kvælstofudvaskningen fra den ansøgte bedrift ikke må udgøre 5 % eller mere af den samlede kvælstofudvaskning til det aktuelle område, dog 1 % eller mere af den samlede kvælstofudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret. Selv om vejledningens kriterier ikke er overholdt, kan der dog efter omstændighederne meddeles godkendelse med skærpede vilkår, jf. Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 24. november 2011 (NMK-133-00068).

Alle bedriftens udbringningsarealer afvander til det internationale naturbeskyttelsesområde nr. 089 Vadehavet, der således modtager udvaskede næringsstoffer fra arealerne. Afvandingen sker via deloplandet Lister Dyb, som udgør en del af hovedvandopland Vadehavet.

Ifølge Miljøministeriets vandplan for hovedvandopland Vadehavet er miljømålslovens miljømål "god tilstand" - bl.a. på grund af udvaskningen af kvælstof fra landbrug i oplandet - ikke opfyldt i området. Aabenraa Kommune finder derfor, at enhver yderligere tilførsel af næringsstof vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning (Effekten af øgede kvælstoftilførsler på miljøet i danske fjorde. Faglig rapport fra DMU nr. 787, 2010) og bidrage til, at den kumulative påvirkning øges i negativ retning.

Kommunen har derfor foretaget en vurdering af den mulige påvirkning af Lister Dyb, der stammer fra kvælstofudvaskning, efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens digitale vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug i overensstemmelse med Natur- og Miljøklagenævnets praksis.

Kommunen har taget stilling til, om udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne - set i sammenhæng med andre kilder til kvælstofudledning i oplandet - forringer tilstanden i vandområdet. Dette kan som udgangspunkt være tilfældet, hvis udviklingen i dyreholdet i oplandet har været stigende siden 2007. Kommunen har ved vurderingen af udviklingen i dyreholdet anvendt Miljøstyrelsens oversigt over udviklingen i husdyrholdet 2007-2014 (<http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>). Denne er offentliggjort på Miljøstyrelsens hjemmeside den 10. december 2014.

Det fremgår af Miljøstyrelsens oversigt, at dyreholdet i oplandet til Lister Dyb er steget i perioden fra 2007-2014, hvorfor det i henhold til vejledningen må lægges til grund, at udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne - set i sammenhæng med andre kilder til kvælstofudledning i oplandet, dvs. kumulativt - risikerer at forringe tilstanden i det internationale naturbeskyttelsesområde Lister Dyb (Vadehavet).

Det følger af Natur- og Miljøklagenævnets praksis, at det ansøgte projekt herefter kun kan godkendes, hvis kvælstofudvaskningen fra udbringningsarealerne reduceres til et niveau svarende til planteavl, dvs. at udvaskningen af kvælstof fra rodzonen nedbringes til et niveau, der svarer til en arealdrift med brug af handelsgødning og et plantesædskifte med 10 % efterafgrøder.

Aabenraa Kommune har fra ansøger modtaget beregninger, der viser, at udvaskningen fra ejendommen i det ansøgte projekt ikke vil overstige den udvaskning, der ville være, hvis ejendommen blev drevet som et planteavlsbrug, uden brug af husdyrgødning. Kvælstofudvaskningen fra udbringningsarealerne er således lavere end et niveau svarende til planteavl.

Kommunen finder herefter, at kvælstofudvaskningen fra udbringningsarealerne i det ansøgte projekt, ved brug af virkemidler, ikke vil modvirke opfyldelsen af bevaringsmål-sætningen for Lister Dyb, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 og 2.

Det fremgår, at det ansøgte husdyrbrug vil have et kvælstofbidrag til Vadehavet mindre end et planteavlsbrug, hvorfor det ansøgte ikke i sig selv har en skadevirkning på det aktuelle Natura 2000 vandområde. I henhold til Miljøstyrelsens afskæringskriterier, som siger, at husdyrbruget ikke må bidrage med over 5 % af den samlede nitratudvaskning til Lister Dyb, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte ikke i sig selv har en skadevirkning på det aktuelle Natura 2000 område.

Vurdering

Vidå udmunder i Lister Dyb tidevandsområde i Vadehavet. Lister Dyb er karakteriseret som et sårbart vandområde og er omfattet af afskæringskriteriet pkt. 1 og 2A, dvs. at en skadevirkning på vandområdet ifølge den elektroniske vejledning kan udelukkes, hvis antallet af dyreenheder jf. CHR i oplandet ikke er steget siden 2007, og hvis projektet i sig selv udgør mindre end 5 % af den samlede udledning af kvælstof til vandområdet.

Det vurderes derfor samlet for nitrat,

- at husdyrbruget ikke i sig selv påvirker Vadehavet med 5 % eller mere af den samlede N-udvaskning,
- At husdyrbruget gennem med 100 % reduceret kvælstofnorm har indarbejdet virkemidler til at nedbringe nitratudvaskningen til minimum et niveau svarende til planteavlsbrug.
- og at husdyrbruget derfor i kumulation med andre husdyrbrug ikke medfører en stigning i nitratudvaskningen.

Bedriften vurderes dermed på baggrund af ovenstående hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter at kunne påvirke Natura 2000 vandområdet væsentligt.

9.7 Påvirkninger af arter med særlig strenge beskyttelseskrav (bilag IV)

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområde ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges.

I det følgende vurderes forekomsten af de bilag IV arter, hvor projektområdet ligger inden for eller i nærheden af artens naturlige udbredelse. Der er søgt efter registreringer inden for de seneste 10 år i Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, *Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007*, og naturdatabaser på www.naturdata.dk. Der er i databaserne ingen registreringer af de pågældende arter i eller omkring projektets udbredelsesområde.

Redegørelse

Spidssnudet frø. Spidssnudet frø er almindelig udbredt over det meste af landet. Den har haft en tilbagegang i de sydøstlige dele af Danmark, men der er ikke længere dokumentation for en tilbagegang i de øvrige dele af landet. Den er derfor vurderet ikke truet i Danmark. Den findes i større eller mindre vandhuller i engområder, moser, dyrkede marker og skovbevoksede områder. På den baggrund vurderes det som sandsynligt, at arten forekommer i projektområdets vandhuller. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhuller gennem øget belastning med næringsstoffer eller dræning og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne.

Arealerne i projektområdet er landbrugsjord i omdrift, og arealerne er i omdrift i både før- og eftersituationen, hvorfor der ikke sker ændringer i arealanvendelsen. Vandhullerne i eller grænsende op til udbringningsarealerne er omfattet af randzonenlovens beskyttelse.

Kommunen vurderer, at randzonerne vil yde vandhullerne beskyttelse mod næringsstoffer tilført via overfladeafstrømning og sikre padderne skjul i den tid, ynglen forlader vandhullet. Derfor vurderes det, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at supplerende anlæggelse af bræmmer samt oprensning (oprensning kræver tilladelse fra kommunen) af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Løgfrø. Løgfrøen er spredt til sjældent forekommende i Danmark og er i tilbagegang. Det er muligt at løgfrøen fortsat er i så stærk tilbagegang på landsplan, at den skal klassificeres som truet. Men der er for få pålidelige data om bestandsudviklingen til at afgøre dette sikkert. Løgfrøen foretrækker lysåbne vandhuller i omgivelser med let jord, hvor den kan grave sig ned om dagen. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne.

Det vurderes, med samme begrundelse som for spidssnudet frø, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at supplerende anlæggelse af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Løvfrø. Løvfrøen er spredt til sjældent forekommende i Danmark. Den findes blandt andet i den østlige del af Sønderjylland mellem Aabenraa og Kolding. Da løvfrøen har været i betydelig fremgang igennem de sidste 10 år, vurderes den ikke truet i Danmark. Løvfrøen yngler i mange forskellige typer vandhuller og vådområder. Mest optimale er lavvandede tidvise vandhuller og oversvømmelser på afgræssede arealer. Uden for yngletiden opholder løvfrøen sig især i brombærbuske i levende hegn, krat og skovbryn.

Det vurderes, med samme begrundelse som for spidssnudet frø, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af supplerende bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Stor Vandsalamander. Den store vandsalamander er udbredt over det meste af Danmark, hvorfor den er vurderet ikke truet, dog er den fåtallig i Jylland vest for israndslinien. Den yngler i solåbne vandhuller med rent vand men kan uden for yngletiden opholde sig i dybere vandhuller og vandhuller med forurenede vand. På land kan den findes nær vandhuller under væltede træer o.l.

På den baggrund vurderes det, at den store vandsalamander kan forekomme i projektområdet vandhuller. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne. Udsætning af fisk vil også være skadeligt, da fiskene æder salamanderens æg og yngel. Udsætning og fodring af ænder har samme negative effekt.

Det vurderes, med samme begrundelse som for spidssnudet frø (se ovenfor), at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af supplerende bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Markfirben. Markfirbenet er udbredt over det meste af landet men noget pletvist. Selv om markfirben fortsat synes at gå lidt tilbage, er der ikke dokumentation for en kraftig tilbagegang. Den vurderes derfor ikke truet i Danmark. Markfirbenet træffes på steder med bar og løs, gerne sandet jord. Det kan være heder, klitter, overdrev, råstofgrave, stengærder og på vej- eller jernbaneskrånninger.

Hasselmus. Hasselmusen er spredt til sjældent forekommende i Danmark. Hasselmusens levesteder er knyttet til en lagdelt og forskelligartet løvskov, rig på frø- og frugtsætning med en mangfoldig underskov bestående af forskellige urter og bærbuske. Hasselmusen kræver stabile og uforstyrrede levesteder, og i Aabenraa Kommune er der kun registreret en bestand i Søgård Skov.

Flagermus. Flagermusene overnatter oftest i huse og hule træer i nærheden af skov. Fourageringsområderne er artsafhængige og kan bl.a. være søer og åer, hvor flagermusene æder insekter, som de fanger over vandoverfladen. Mange arter fouragerer på insekter, de fanger i lysåben løvskov, over marker og skove, i skovkanter, lysninger eller levende hegn.

Projektområdet kan tænkes at indgå i nogle arters fourageringsområder, men med baggrund i at arealerne er landbrugsjord i omdrift, og at arealerne er i omdrift i både før- og eftersituationen, hvorfor der ikke sker ændringer i arealanvendelsen, vurderes det, at der ikke vil være negative påvirkninger.

Odder. Odderen er nu udbredt helt ned til den dansk-tyske grænse i større vandløb og søer. Det må derfor formodes, at den forekommer i vandløbssystemerne i Aabenraa Kommune. Det vurderes, at vandløb og grøfter i projektområdet vil være velegnede som levesteder. Odderen er med sikkerhed observeret i Vidå-systemet.

Andre udvalgte arter tilknyttet vandhuller. Potentielt vil der kunne forekomme arter som butsnudet frø, grøn frø, lille vandsalamander og skrubtudse, der ikke er opført på Habitatdirektivets Bilag IV, men som er fredede herhjemme. For disse arter gælder de samme betragtninger, som nævnt under bilag IV padderne ovenfor. Bjergsalamander er opført på den danske rødliste som sjældent og næsten truet. Rødlisten er en fortegnelse over plante- og dyrearter, der er forsvundet, akuttruede, sårbare eller sjældne i den danske natur. Listen revideres løbende. Ingen af de øvrige paddearter, der kan forekomme i projektområdet eller markfirben har status af truet i Danmark jf. den seneste revision af rødlisten i 2003-2008. Spidssnudet frø, butsnudet frø, løvfrø, løgfrø, grøn frø, skrubtudse og stor – og lille vandsalamander er dog opført på gullisten 1997 som opmærksomhedskrævende. Gullisten er en oversigt over plante- og dyrearter, der er i tilbagegang i Danmark.

Blandt pattedyrene er både odder, hasselmus og ni flagermusarter fredede og opført på rødlisten fra 1997. Listen er under revision og opdatering mangler stadig.

Grøn mosaikguldsmed er ligeledes fredet og rødlistet som næsten truet i Danmark jf. revision af rødlisten i 2003-2008.

Vurdering

Kommunen har ikke registreret planter og dyr, omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets anlæg og udspretningsarealer, og vurderer ligeledes, at nogle arter med meget stor sandsynlighed forekommer i området.

Kommunen vurderer, under forudsætning af at vilkårene overholdes, at driften af areaerne ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter eller andre fredede eller rødlistede arter.

10 Oversigt over bedste tilgængelige teknik (BAT)/renere teknologi

Redegørelse

BAT er en central del af miljøgodkendelsen.

BAT = Best Available Techniques.

BAT-begrebet er nærmere fastlagt i IPPC-direktivet², hvoraf fremgår følgende:

I direktivets artikel 2, nr. 11, defineres "den bedste tilgængelige teknik" som: "*det mest effektive og avancerede trin i udviklingen af aktiviteter og driftsmetoder, som er udtryk for en given tekniks principielle praktiske egnethed som grundlag for emissionsgrænseværdier med henblik på at forhindre eller, hvor dette ikke er muligt, generelt begrænse emissionerne og indvirkningen på miljøet som helhed.*"

Der forstås ved:

"teknik": både den anvendte teknologi og den måde, hvorpå anlæg konstrueres, bygges, vedligeholdes, drives og lukkes ned.

"tilgængelig": udviklet i en målestok, der medfører, at den pågældende teknik kan anvendes i den relevante industrisektor på økonomisk og teknisk mulige vilkår, idet der tages hensyn til omkostninger og fordele, uanset om teknikken anvendes eller produceres i den pågældende medlemsstat eller ej, når blot driftslederen kan disponere over teknikken på rimelige vilkår.

"bedste": mest effektiv teknik til opnåelse af et højt generelt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

Fastlæggelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) og fastsættelse af emissionsgrænseværdier for så vidt angår ammoniakemission fra det samlede anlæg og fosforindhold i den samlede mængde husdyrgødning produceret på anlægget

Sammenfatning

Miljøstyrelsen har i maj 2011 udgivet: *Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) til husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin i gyllebaserede staldsystemer omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12.*

Det fremgår heraf, at den bedste tilgængelige teknik (BAT) skal fastlægges med henblik på fastsættelse af emissionsgrænseværdier for det *samlede anlæg*. Ansøger og godkendelsesmyndighed skal inddrage relevante teknikker og teknologier inden for følgende led i produktionskæden: fodring, staldindretning, herunder svovlsyrebehandling og separering af gylle, biologisk og kemisk luftrensning samt opbevaring af husdyrgødning.

Hvis den faktiske ammoniakemission fra anlægget (det ansøgte projekt) ikke overskrider den vejledende emissionsgrænseværdi fastsat for det samlede anlæg, så overholder projektet husdyrbruglovens krav om, at husdyrbruget skal begrænse ammoniakemissionen mest muligt ved anvendelse af BAT.

Der er ikke udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier for økologiske æglæggerproduktion. Der er i forhold til BAT og ammoniakemission fra hønsstalden derfor taget udgangspunkt i *Teknologibladet Driftssystem, Ægproduktion, økologiske høner*, version 1 af 15. marts 2011. Her er det beskrevet at 1.000 frilandshøner (årshøne) har en ammoniakemission på 296 kg NH₃/år fra stald og 27 kg NH₃/år fra lager. Dette staldsystem anvendes jf. teknologibladet i 95 % af de danske økologiske ægproduktioner.

² Rådets direktiv (96/61/EF) af 24. september 1996 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening, kodificeret ved direktiv 2008/1/EF

Ansøger har *metodefrihed* til selv at bestemme kombinationen af forskellige teknikker og teknologier inden for fodring, staldindretning, herunder hyppighed af gødningstømning samt opbevaring af husdyrgødning, samt hvor på anlægget og til hvilke dyretyper teknikkerne og teknologierne ønskes anvendt.

Miljøstyrelsens "Introduktion til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12" fra 2010

Den bedste tilgængelige teknik (BAT) skal fastlægges med henblik på fastsættelse af emissionsgrænseværdier. Ansøger og godkendelsesmyndigheden skal inddrage relevante teknikker og teknologier inden for følgende led i produktionskæden:

Anlæg

- Fodring
- Staldindretning, herunder svovlsyrebehandling af gylle samt biologisk og kemisk luftrensning
- Opbevaring af husdyrgødning

Udbringningsarealer

- Udbringning af husdyrgødning

Miljøstyrelsen finder, at en kombination af teknologier og teknikker tilsammen kan udgøre den bedste tilgængelige teknik (BAT). Selvom alle led i produktionskæden skal inddrages i vurderingen af den bedste tilgængelige teknik (BAT) er det vigtigt at understrege, at det efter IPPC-direktivet ikke er noget krav om, at den bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug skal bestå af teknikker og teknologier inden for alle led i produktionskæden.

Miljøstyrelsen udleder af IPPC-direktivets³ artikel 8, at den kompetente myndighed meddeler en godkendelse for anlægget indeholdende vilkår, der sikrer, at anlægget opfylder kravene i IPPC-direktivet. Når dette sammenholdes med den kendsgerning, at den bedste tilgængelige teknik (BAT) ikke skal fastlægges for hvert enkelt led i produktionskæden, men som en kombination af teknikker og teknologier, finder Miljøstyrelsen, at emissionsgrænseværdier for de relevante forurenende stoffer efter IPPC-direktivet skal fastsættes for anlægget som sådan.

Miljøstyrelsen finder endvidere, at det er hensigtsmæssigt, at emissionsgrænseværdier på baggrund af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for det enkelte forurenende stof fastsættes for:

- Husdyrbrugets anlæg (på baggrund af en vurdering af teknikker og teknologier inden for fodring, staldindretning samt opbevaring/behandling af husdyrgødning)
- Husdyrbrugets udbringningsarealer (på baggrund af en vurdering af teknikker og teknologier inden for udbringning af husdyrgødning)

Miljøstyrelsen er af den opfattelse, at så længe ansøger samlet set overholder den eller de af godkendelsesmyndigheden fastsatte emissionsgrænseværdi(er), har ansøgeren ret til selv at bestemme:

- Hvilke teknikker og teknologier som er mest hensigtsmæssige for ansøger at anvende i driften af husdyrbruget
- Hvor på anlægget – både nyetablerede og eksisterende dele af anlægget - ansøger ønsker at anvende teknikker og teknologier til opfyldelse af emissionsgrænseværdier.

Aabenraa Kommune har taget stilling til ansøgerens BAT- oplysninger, og Aabenraa Kommune har vurderet, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at

---

³ Nu erstattet af IE-direktivet

forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik i relation til husdyrbrugloven.

Der er redegjort for anvendelse af bedste tilgængelige teknik under de relevante afsnit i miljøgodkendelsen. I de samme afsnit findes ligeledes vurderingerne. Evt. vilkår er stillet i afsnit 2.

I nedenstående tabel vises en samlet oversigt over, hvilke områder BAT-redegørelsen har omfattet og i hvilke afsnit redegørelse og vurdering kan findes.

Tabel 38. BAT oversigt.

BAT områder	Redegørelse og vurdering
Staldindretning	Afsnit 6.1
Foder	Afsnit 6.3
Forbrug af vand og energi	Afsnit 6.6
Reduktion af ammoniakemission	Afsnit 6.1
Affald	Afsnit 6.9
Nødfremgangsmåde, ikke planlagte hændelser	Afsnit 6.11
Opbevaring/behandling af husdyrgødning	Afsnit 7.2
Udbringning af husdyrgødning	Afsnit 7.4
Reduktion af udvaskning af nitrat	Afsnit 9.3 og 9.4
Fosforoverskud og udledning af fosfor	Afsnit 9.5
Management	Se nedenstående

Management

Redegørelse

Management er en beskrivelse af hvilke ledelses- og egenkontrolrutiner, der anvendes for at styre husdyrbrugets miljøforhold herunder rutiner vedrørende de anvendte teknologier.

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt.

Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen (i form af f.eks. kvitteringer og fakturaer fra godkendt vognmand).

Udarbejdelse og ajourføring af en beredskabsplan opfatter kommunen som værende BAT, idet udarbejdelsen af planen gør, at driftsherren får vurderet og gennemtænkt forskellige former for procedurer ved diverse uheld, således at eventuelle skader ved uheld kan minimeres.

Ansøger oplyser

Dagligt tilsyn

Bedriften og produktionen har en opbygning, der gør det nemt at føre tilsyn med dyr og produktionsanlæg hver dag. Der udføres små reparationer, når det er nødvendigt, og såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service.

Det daglige arbejde består i tilsyn med dyr og anlæg. Det skal sikres at der tilføres den ønskede mængde foder og vand, ligesom klima skal være optimal for dyrene. Døde dyr fjernes dagligt og ægtransporten overvåges. En gang daglig indsamles æggene, tidspunktet afpasses så flest mulige æg indsamles og sættes på køl samme dag de er lagt.

Pakkerum rengøres hver dag efter pakning af æg.

Ugentlige arbejdsopgaver

Tre gange om ugen fjernes den fast gødning fra gødningsbånd og transporteres til opbevaring i gyllebeholdere. Kølerum rengøres ca. en gang om ugen.

Der sker datalogning af foderforbrug, antal æg, vandforbrug, dødelighed, kølerumstemperatur og ventilation.

Der er indsendt en generel beskrivelse af produktion af konsum-æg i etagesystem, hvoraf det fremgår at:

Vilkårene for ægproduktion er fastlagt i Bekendtgørelse 533, til beskyttelse af æglæggende høner.

En høne kan producere æg i ca. 60 uger, det er den tid, den holdes i æglæggestalden.

Hønen har altså udført sin mission i løbet af ca. 76- 80 uger, herefter vil den typisk ende som foder til mink eller anden forarbejdet grundsubstans.

Økologiske høner holdes i stalde med forbindelse til en hønsegård. Stalden er indvendig indrettet med skrabearealer, reder og slats (slattet er den del af inventaret, hvor hønerne finder foder og vand). Udearealet er tilgængeligt hele dagen, typisk gennem et antal udgangshuller fordelt langs staldens ydervæg. Udearealet kan være forsynet med træer, græs eller anden bevoksning. Der benyttes normalt foldskifte, så hønerne ikke holdes på samme areal flere år i træk, men skifter mellem to arealer.

Alt ind alt ud, drift.

På ejendommen er der kun en stald i ægproduktion. Derfor foregår produktionen efter alt ind – alt ud, som økologiske æglæggere.

Når de gamle høns er sat ud, starter rengøringen og vedligeholdelsen af anlægget. Det vurderes ud fra tidligere produktions- og veterinære forhold hvorvidt der kræves en grundigere rengøring af hele stalden med vand. Gødningsbånd og gødningstransport rengøres dog altid. Rengøring af staldrum og inventar kan også ske med trykluft. Rengøringen omfatter også udendørs arealer ved porte og døre, ligesom udvendige dele af ventilationen også skal rengøres. Forrum og silo til den enkelte stald rengøres også ved holdskifte. Ægpakkerum, kølerum mm rengøres dagligt.

Rengøringen og vedligehold afsluttes med en desinfektion, hvorefter stalden står tom i en periode. Før indsætning af nye høns gennemskylles vandsystem, foder- og ventilationsanlæg afprøves og stalden tempereres.

Skrabearealet tilføres den nødvendige mængde skrabemateriale i form af sand, halm og strøelse.

Vurdering

Godt landmandskab eller management er en vigtig del af BAT. Selvom det er svært at kvantificere miljøfordele med hensyn til emissionsreduktioner eller reduktioner i brug af energi og vand, er det tydeligt, at ansvarsbevidst driftsledelse vil bidrage til en forbedret miljøpræstation for en bedrift med intensivt husdyrproduktion. Til forbedring af den ge-

nerelle miljøpræstation for et intensivt husdyrbrug, er det BAT at udføre alle følgende punkter:

- identificere og implementere uddannelses- og træningsprogrammer for bedriftspersonale
- føre journal over vand- og energiforbrug, mængde af husdyrfoder, opstået spild og spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne
- have en nødfremgangsmåde til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser
- iværksætte et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene
- planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild, samt
- planlægge gødning af markerne korrekt.

BAT i forhold til management omfatter således procedurer og rutiner, der sikrer at produktionsapparatet altid fungerer optimalt i forhold til ressourceforbrug samt i forhold til mindst mulig påvirkning af det omgivende miljø. Herunder hører det daglige tilsyn med dyrene, med staldanlægget, anlæg til opbevaring af husdyrgødning, vandforsyning mv. Vedligeholdelsesprogrammer for teknisk udstyr sikrer ligeledes BAT i forhold til management. Ansøger har angivet at der føres daglig tjek og løbende service på anlæggene. Ansøger har anført at elforbruget kun opgøres en gang årligt, men da der sker automatisk aflæsning af strømforbruget ved forbrug større end 100.000 kWh vil strømforbruget kunne følges måned for måned.

Det vurderes at ejendommen med de beskrevne tiltag og de vilkår som er angivet i denne godkendelse vil opfylde kravet til BAT for management.

11 Alternative muligheder

Redegørelse (ansøgers)

Alternative placeringer og begrundelse for fravalg:

Der er vurderet på en placering af stalden syd for Flensborgvej dels

1) på de ejede matrikler: 2, 48 og 190 Broderup, Tinglev som samlet set vil have areal nok til udvidelsen. Imidlertid ligger der et beskyttet vandløb lige der hvor stalden ville skulle placeres for at få areal nok til foldene. Derudover er en meget stor del af arealerne lavbundsarealer, hvilket vil gøre det besværligt eller umuligt overhovedet at få lov at bygge på de omtalte matrikler og slet ikke der, hvor det giver mulighed for udendørs folde, der lever op til kravene mht. afstand og størrelse.

2) Det samme gør sig i øvrigt gældende på en anden mulig placering, nemlig på matriklerne 91, 92 og 196 Broderup, Tinglev.

3) Mht. en anderledes placering på den valgte mark 100-0, er der vurderet på placeringer hvor stalden lå på tværs, dvs. 90 grader drejet i forhold til den nuværende og beliggende i nord/sydgående retning (se billede til venstre herunder). Her ville tilkørsel til køre- og vendeplads foran stalden blive længere end optimalt og den ville skulle gå væk fra gården og med indkørsel lige overfor genboejendommen, hvilket ikke blev vurderet som optimalt for genboerne. Placeringen vises på nedenstående skitse:

4) Ved en placering med hønsehuset på tværs og med tilkørsel til eksisterende gård (se billede til højre herunder), ville markarbejdet blive besværliggjort, da der så ikke blev mulighed for at etablere et kørespor uden om indhegningerne/foldene. I både tilfælde 3) og 4) vil arbejdet på pladsen foran stalden betyde flere gener for naboer, som er minimeret ved at flytte pladsen mod vest, så den ligger nord for den eksisterende gård.

Den valgte placering ses i nedenstående skitse. Den imødekommer behovet for at holde alle hønsegårde samlet, så arealet udnyttes optimalt.

Vurdering

Ansøger har redegjort for mulige placeringer af den nye hønsestald, og begrundet fravalget. Aabenraa Kommune vurderer ud fra redegørelsen, at den valgte placering er den mest optimale under hensyntagen til produktionsforhold, miljøet og de omkringboende.

12 Husdyrbrugets ophør

Redegørelse

Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til ny ejer, vil gødning og foderrester blive fjernet, og det vil blive tilført harmoniareal. Stalde vil blive rengjort og desinficeret.

Vurdering

Der stilles vilkår om, at virksomheden ved hel eller delvis ophør skal kontakte Aabenraa Kommune senest 4 uger efter ophøret med henblik på vejledning om nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare.

13 Egenkontrol og dokumentation

Redegørelse

- Pakkeriets egenkontrol-program vil blive fulgt
- Der vil blive benyttet en staldtavle og logbog i tilknytning til produktionen. Daglig vil der føres logbog over produktionsresultater, antal æg, vandforbrug, kølerumstemperatur.
- I logbog noteres uregelmæssigheder i forhold til driften; ex strømsvigt, kølerumsvigt m.m.
- Bedriften vil ved produktionens start deltage i et leverandør HACCP-program. Dette omfatter, hygiejne, egenkontrol af kølerum, vedligehold af produktionsudstyr, indsamling af produktionsdata.
- Der bliver årligt udarbejdet gødningsregnskaber.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at ovenfor nævnte foranstaltninger til egenkontrol tilsammen med vilkår 58-68 sikrer den fornødne egenkontrol på ejendommen. Vilkårene skal sikre at betingelserne for denne miljøgodkendelse overholdes og kan dokumenteres.

14 Bilag

1. Ansøgningsskema, § 11 godkendelse, skemanr. 78315, version 4, genereret og udskrevet fra www.husdyrgodkendelse.dk den 11. august 2015.
  - 1.1. Ansøgers miljøtekniske redegørelse
  - 1.2. Generel beskrivelse af produktionen af konsum-æg i etagesystem
  - 1.3. Situationsplan
  - 1.4. Kort over foldarealer med angivelse af foldenes størrelse
  - 1.5. Afløbsplan (foreløbig)
  - 1.6. Kort over indretning og teknik – opsamlingsbeholdere og ventilation
  - 1.7. Kort med afstande
  - 1.8. Transportruter
  - 1.9. Kort over ejendommens arealer
  - 1.10. Fuldmagt
2. Konsekvensområde for lugt
3. Oversigtskort 1:10.000 over staldanlæggets placering
4. Mail med kommentarer til udkast til miljøgodkendelse af 11. november 2015 fra ansøger og Aabenraa Kommunes svar

husdyrgodkendelse.dk

Ansøgningskema

Type	§11 Godkendelse
Ansøgningsnummer	78315
Version	4
Dato	11-08-2015 00:00:00

Navn	Olaf Petersen
Adresse	Dybbølgårdevej 5
Telefon	26 37 39 77
Mobil	
E-Mail	olafp@live.dk

Kort beskrivelse

TBS Olaf Petersen. 24.000 høner, nyt anlæg, økologisk drift.

1 GENERELLE FORHOLD	3
1.1 Ejer- og driftsforhold	3
1.2 Godkendelsespligt	4
1.3 Godkendelsens omfang	4
1.3.1 Projektets omfang	4
1.3.2 Tidligere godkendelser	4
1.3.3. Biaktiviteter	4
1.3.4 Husdyrbrugets ophør	5
1.4.1 Offentlighed og høring	5
1.4.2 Ikke-teknisk resumé	5
2 ANLÆGGET	6
2.1. Dyrehold og management	6
2.2. Lokalisering	7
2.2.1 Faste afstandskrav	7
2.2.2 Landskabet og planforhold	7
2.3.1 Energiforbrug	8
2.3.2 Vandforbrug	8
2.4.1 Lugt	8
2.4.2 Støj	9
2.4.3 Lys	9
2.4.4 Fluer og skadedyr	10
2.4.5 Støv	10
2.4.6 Transport	10
2.5.1 Restvand	10
2.5.2 Husdyrgødning og foder	10
2.5.3 Affald og kemikalier	11
2.5.4.1 Ammoniaktab	11
2.5.4.2 Påvirkning af natur	12
3 AREALERNE	15
3.1 Markoplysninger	15
3.2 Gødningsregnskab	16
3.3 Nitrat (overfladevand)	18
3.4 Nitrat (grundvand)	19
3.5 Fosfor	19
3.6 Ammoniak fra udbringning	20
3.7 Gener fra udbringning	20
Bilag kort: Samlet visning (automatisk)	
Bilag kort: Staldafsnit og opbevaringslagre (automatisk)	

1 Generelle Forhold

1.1 Ejer- og driftsforhold

Kommunikations-e-mail

Email adresse der bliver brugt til kommunikation mellem ansøger og sagsbehandler:
tbs@khl.dk

Ejendomme og ejendomsnumre

Navn	Ejendomsnummer	CVR/P nummer
Flensborgvej 125	5800012305	12802609
Adresse	Postnummer	By

Matrikler på ejendom Flensborgvej 125

Ejerlav	Matrikel nummer
Broderup, Tinglev	135
Broderup, Tinglev	136
Broderup, Tinglev	141
Broderup, Tinglev	190
Broderup, Tinglev	196
Broderup, Tinglev	2
Broderup, Tinglev	42
Broderup, Tinglev	48
Broderup, Tinglev	63
Broderup, Tinglev	82
Broderup, Tinglev	91
Broderup, Tinglev	92

CHR på ejendom Flensborgvej 125

CHR

Ansøger

Olaf Petersen
Dybbølgårdevej 5
6360 Tinglev

Tlf.nr.: 26 37 39 77

Mobil:

olafp@live.dk

Konsulent

Tine Bunk Schrøder
Niels Bohrs Vej 2
6000 Kolding

Tlf.nr.: 76341710

Mobil:

tbs@khl.dk

Kontaktperson på bedriften

Tlf.nr.:

Mobil:

Bedriftsoplysninger

Ny økologisk ægproduktion
Flensborgvej 125
6360 Tinglev
CVR nummer: 12802609

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.2 Godkendelsespligt

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.3 Godkendelsens omfang

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.3.1 Projektets omfang

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.3.2 Tidligere godkendelser

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.3.3. Biaktiviteter

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.3.4 Husdyrbrugets ophør

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.4.1 Offentlighed og høring

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.4.2 Ikke-teknisk resumé

Projektet og dets miljømæssige konsekvenser beskrives i et ikke-teknisk resumé, der gør det muligt for offentligheden at få indblik i projektet og konsekvenserne af godkendelsen af projektet.

Ansøger tekst:

Se bilag.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2 Anlægget

2.1. Dyrehold og management

Beskrivelse af anlægget:

Økologisk ægproduktion

Oversigt over dyretyper og staldsystemer der indgår i ansøgningen

Tabellen viser hvilke kombinationer af dyretyper og staldsystemer (dyrekategorier), der indgår i ansøgningen. Koden for dyretype og staldsystem (staldsystemkode) erstatter efterfølgende den fulde betegnelse.

Staldsystem kode	Navn på dyretype og staldsystem	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal DE
FjHø08	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd, skræbøne	Nudrift	0	0,00
		Ansøgt	23121	136,01

Produktionsoversigt med angivelse af kode for dyrekategori

Tabellen viser hvilke dyrekategorier, der indgår i ansøgningen i henholdsvis nudrift og ansøgt drift. Staldsystemkoder er forklaret i den ovenstående tabel. Tal i kursiv er standardtal (normalt), som anvendes i beregningerne, når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke vises i kursiv, betyder det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

Staldnavn	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt mælkeydelse (EKM) /ændret fravænningsvægt i alt per årso*	Antal DE
						Ind	Ud		
Ny hønestald	Nej	FjHø08	Nudrift	0	0				0,00
			Ansøgt	23121	24000				136,01
Sum			Nudrift						0,00
			Ansøgt						136,01
Ændring alle produktioner:									136,01

* Ændret fravænningsvægt i alt per årso er beregnet efter formlen: Ændret fravænningsvægt per årso = ((Indtastet vægt ved fravæning - 7,3) x aktuelt antal fravænnede smågrise per årso). Hvor antal fravænnede smågrise per årso enten er den indtastede værdi eller det aktuelle antal smågrise ifølge nyeste N-normer (dvs. systemets standardtal).

Oplysninger om udegående dyr

Produktioner som ikke fremgår af denne tabel er ikke udegående

Staldnavn	Staldsystem kode	Nudrift / Ansøgt	Mdr. udegående uden for udbringningsareal	Mdr. udegående inden for udbringningsareal
Ny hønestald	FjHø08	Nudrift	0	0
		Ansøgt	1	0

Oplysninger om mink

Der er ingen mink på ejendommen.

Normer for beregning af produktionseffektivitet og fodring samt oplysninger om fravæning i soproduktioner

Tal i kursiv er standardtal (normalt), som anvendes i beregningerne når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke vises i kursiv, betyder det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

Staldnavn	Staldsystem kode	Nudrift / ansøgt	FE / dyr eller kg foder per dyr (mink/fjerkræ)	Gram råprotein per FE / Protein % i foder (fjerkræ)	Gram P per FE / fosfor % i foder (fjerkræ)	Proteinprocent i mælk / kg æg per høne (fjerkræ)	Antal fravænnede grise per årso / kg tilvækst per enhed (fjerkræ)	Fravænningsvægt
Ny hønestald	FjHø08	Nudrift	44,60	16,20	0,50	19,00		
		Ansøgt	45,30	16,90	0,57	18,70		

Bedste tilgængelige foderteknologi

Staldnavn	ProduktionsID	Staldsystem kode	Bedste tilgængelige foderteknologi
Ny hønsesald	PR-504910	FjH08	

Produktioner fordelt på dyrekategorier

Dyrekategorier	Nudrift/ansøgt drift	Antal Dyreenheder
Kvæg	Nudrift	0,00
	Ansøgt	0,00
Ændring - Kvæg		0,00
Fjerkræ og andre dyr	Nudrift	0,00
	Ansøgt	136,01
Ændring - Fjerkræ og andre dyr		136,01
Svin	Nudrift	0,00
	Ansøgt	0,00
Ændring - Svin		0,00
Sum	Nudrift	0,00
	Ansøgt	136,01
Ændring - I alt		136,01

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
	Ingen vilkår

2.2. Lokalisering

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
	Ingen vilkår

2.2.1 Faste afstandskrav

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
	Ingen vilkår

2.2.2 Landskabet og planforhold

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår

Ingen vilkår

2.3.1 Energiforbrug

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.3.2 Vandforbrug

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.1 Lugt

Samlet resultat af lugtberegning

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregnings model	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	Ny	233,31	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	131,15	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	Ny	73,78	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

Lugtgeneregninger – Detaljer om staldafsnit

Byzone

Staldnavn	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
Ny hønestald	3480,78	Nej	Nej

Samlet bebyggelse

Staldnavn	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
Ny hønestald	1405,91	Nej	Nej

Enkelt bolig

Staldnavn	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
Ny hønestald	835,88	Nej	Nej

Lugtemission fra produktioner - Ansøgt

Staldnavn	Kode for staldsystem	Antal dyr	Antal stipladser	Ton dyr på stald	Antal måneder udegående	Lugt fra produktion (LE)	Lugt fra produktion (OU)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt emission fra produktion (LE)	Faktisk lugt emission fra produktion (OU)
Ny hønsestald	FjHø08	23121	24000	45,36	1,00	5443,20	7257,60	0,00%	5443,20	7257,60
SUM		23121	24000	45,36	-	5443,20	7257,60	-	5443,20	7257,60

Vejledende konsekvenszone: $1,6 * 5443,20^{0,6} = 279,02$ meter

Lugtemission fra produktioner - Nudrift

Staldnavn	Kode for staldsystem	Antal dyr	Antal stipladser	Ton dyr på stald	Antal måneder udegående	Lugt fra produktion (LE)	Lugt fra produktion (OU)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt emission fra produktion (LE)	Faktisk lugt emission fra produktion (OU)
Ny hønsestald	FjHø08	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00
SUM		0	0	0,00	-	0,00	0,00	-	0,00	0,00

Effekt af miljøteknologi til begrænsning af lugt

Staldnavn	Nudrift ansøgt drift	Supplerende teknologi	Indtastet lugt effekt	Driftstimer pr. år	Resulterende reduktion (%)
Ny hønsestald	Ingen data.				

Oplysninger om ventilation (ansøgt drift)

Staldnavn	Naturlig ventilation	Drifts effekt (%)	Driftstimer pr. år	Højde på afkast
Ny hønsestald	Ingen data			

Afkasttype og øvrige bemærkninger

Staldnavn	Afkast type	Type og øvrige bemærkninger
Ny hønsestald		

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.2 Støj

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.3 Lys

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.4 Fluer og skadedyr

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.5 Støv

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.6 Transport

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.5.1 Restvand

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.5.2 Husdyrgødning og foder

Oversigt over opbevaringslagre

Navn på opbevaringslager	Beskrivelse af opbevaringslager
Gyllebeholder 1030 m3	
Gyllebeholder 450 m3	
Bufferlager hønsemøg	

Detaljer om opbevaringslagre

Navn på opbevaringslager	Nyt/eksisterende opbevaringslager	Drifttype	Lagertype	Dimension	Kapacitet
Gyllebeholder 1030 m3	Eksisterende	Nudrift			0,00
		Ansøgt drift	Møddingsplads	1030 m3	1030,00
Gyllebeholder 450 m3	Eksisterende	Nudrift			0,00
		Ansøgt drift	Møddingsplads	450 m3	0,00
Bufferlager hønsemøg	Eksisterende	Nudrift			0,00
		Ansøgt drift			0,00

Detaljer om fast lager

Navn på opbevaringslager	Drifttype	Lagerandel fast i %	Andel af dybstrøelse der køres direkte ud og pløjes ned
Gyllebeholder 1030 m3	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	77,00	5
Gyllebeholder 450 m3	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	23,00	5
Bufferlager hønsemøg	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	0,00	0

Detaljer om flydende lager

Navn på opbevaringslager	Drifttype	Lagerandel flydende i %	Virkemiddel
Gyllebeholder 1030 m3	Nudrift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
Gyllebeholder 450 m3	Nudrift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
Bufferlager hønsemøg	Nudrift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
	Ingen vilkår

2.5.3 Affald og kemikalier

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
	Ingen vilkår

2.5.4.1 Ammoniaktab**Resultat af beregninger på generelt ammoniakreduktionskrav**

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lagre opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-2186,03 kgN/år

Ammoniaktab i nudrift og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre

	Ansøgt(kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:	0
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:	0
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer)	

udvidelser, ændringer):	1690,23
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:	0
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:	862,77

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

Staldnavn	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m. m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
Ny hønsestald	FjH08	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		6770,05	3036,04	3734,01	55,15%	834,05	-351,01	0,00	2553,00
Sum	Nudrift	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
	Ansøgt	6770,05	3036,04	3734,01		834,05	-351,01	0,00	2553,00

Ammoniaktab pr. DE og pr. produktionsenhed

Staldnavn	Kode for staldsystem	Ammoniaktab pr. produktionsenhed (kgN/år) *	Ammoniaktab pr. DE (kgN/år)
Ny hønsestald	FjH08	0,00	0,00
		0,11	18,77

* Ammoniaktab pr. produktionsenhed er ikke type 1 og type 2 korrigeret.

Effekt af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning (miljøteknologi)

Staldnavn	Nudrift Ansøgt drift	Supplerende teknologi	Indtastet ammoniak effekt (%)	Driftstimer per år / Benzoesyre (gr)	Reduceret ammoniakfordampning (kgN/år)
Ny hønsestald	Nudrift	Kemisk luftvasker	0,00%	0,00	0,00
	Ansøgt	Kemisk luftvasker	36,00%	8760,00	834,00

Effekt af foderoptimering og antal fravænnede smågrise

Staldnavn	Kode for staldsystem	Nudrift Ansøgt drift	FE	Gram råprotein pr. FE	Gram P pr. FE	Antal fravænnede grise	Fravænningsvægt	Effekt foderoptimering
Ny hønsestald	FjH08	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	45,30	16,90	0,57	0,00	0,00	-351,01

Effekt af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning fra lager (miljøteknologi og andel dybstrøelse direkte ud)

Lager navn	Lager type	Nudrift Ansøgt drift	Tiltag	Indtastet emissions effekt (%)	Andel af dybstrøelse direkte ud	Reduceret ammoniakfordampning (kgN/år)
Gyllebeholder 1030 m3	Markstak	Nudrift	Ingen	0,00%	0,00	0,00
	Møddingeplads	Ansøgt	Ingen	0,00%	5,00	0,00
Gyllebeholder 450 m3	Markstak	Nudrift	Ingen	0,00%	0,00	0,00
	Møddingeplads	Ansøgt	Ingen	0,00%	5,00	0,00
Bufferlager hønsemøg	Markstak	Nudrift	Ingen	0,00%	0,00	0,00
	Markstak	Ansøgt	Ingen	0,00%	0,00	0,00

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.5.4.2 Påvirkning af natur

Nøgletal emission

Samlet emission fra stald og lager: 2.553,00 kgN/år

Meremission fra stald og lager: 2.553,00 kgN/år

Oversigt over naturpunkter

Navn	Kategori	Opretter	Kumulationen	Ruhed natur	Merdeposition [kgN]	Total deposition [kgN]
Mose nord	2	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,8	0,8
Mose syd	3	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	+0,2	0,2
Habitatnatur	1	Ansøger	Nul ejendomme	V	0,0	0,0
Overdrev bag skoven	3	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	+0,5	0,5

Naturpunkt: Mose nord Kategori: **2**Opretter: **Ansøger**Kumulationen: **Nul ejendomme**Ruhed natur: **Mk**Merdeposition: **+0,8 kgN**Total deposition: **0,8 kgN**

Kilde	Merdeposition [kgN]	Total deposition [kgN]	Ruhed opland	Kildehøjde [m]	Afstand [m]	Retning [°]
O: Gyllebeholder 1030 m3	+0,2	0,2	Rv	3	330	191
O: Bufferlager hønsemøg	0,0	0,0	Rv	3	347	186
O: Gyllebeholder 450 m3	0,0	0,0	Rv	3	375	183
S: Ny hønsestald	+0,6	0,6	Rv	6	225	161

Naturpunkt: Mose syd Kategori: **3**Opretter: **Ansøger**Kumulationen: **Nul ejendomme**Ruhed natur: **Bn**Merdeposition: **+0,2 kgN**Total deposition: **0,2 kgN**

Kilde	Merdeposition [kgN]	Total deposition [kgN]	Ruhed opland	Kildehøjde [m]	Afstand [m]	Retning [°]
O: Gyllebeholder 1030 m3	0,0	0,0	Rv	3	500	318
O: Bufferlager hønsemøg	0,0	0,0	Rv	3	467	317
O: Gyllebeholder 450 m3	0,0	0,0	Rv	3	437	318
S: Ny hønsestald	+0,1	0,1	L	6	458	346

Naturpunkt: Habitatnatur Kategori: **1**Opretter: **Ansøger**Kumulationen: **Nul ejendomme**Ruhed natur: **V**Merdeposition: **0,0 kgN**Total deposition: **0,0 kgN**

Kilde	Merdeposition [kgN]	Total deposition [kgN]	Ruhed opland	Kildehøjde [m]	Afstand [m]	Retning [°]
O: Gyllebeholder 1030 m3	0,0	0,0	Rv	3	1.130	175
O: Bufferlager hønsemøg	0,0	0,0	Rv	3	1.153	174
O: Gyllebeholder 450 m3	0,0	0,0	Rv	3	1.185	173
S: Ny hønsestald	0,0	0,0	L	6	1.041	167

Naturpunkt: Overdrev bag skoven Kategori: **3**Opretter: **Ansøger**Kumulationen: **Nul ejendomme**Ruhed natur: **Bn**Merdeposition: **+0,5 kgN**Total deponition: **0,5 kgN**

Kilde	Merdeposition [kgN]	Total deponition [kgN]	Ruhed opland	Kildehøjde [m]	Afstand [m]	Retning [°]
O: Gyllebeholder 1030 m ³	+0,2	0,2	Rv	3	370	130
O: Bufferlager hønsemøg	0,0	0,0	Rv	3	410	129
O: Gyllebeholder 450 m ³	0,0	0,0	Rv	3	439	131
S: Ny hønsestald	+0,3	0,3	S	6	446	106

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3 Arealerne

3.1 Markoplysninger

Grundlæggende arealoplysninger

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE: **0,00 DE**

Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder: **Ja**

Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. § 28 stk. 3 om forhøjet harmonital på 2,3 for visse kvægbedrifter: **Nej**

Er bedriften et økologisk landbrug: **Ja**

% af samlet areal med efterafgrøder udover PD-krav: **0,00 %**

Reduceret kvælstofnorm: **100,00 %**

Arealoplysninger

Udbringingsarealer

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd-skifte	Ref. Sæd-skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
17-1	# 1,79	Ja	JB11	Ja	S2	S2	1,79	0,00	0,00	0,00	1,79	1,79	0,00	0,00	0,00
26-1	# 11,36	Ja	JB1	Ja	S4	S4	11,36	0,00	0,00	0,00	0,00	11,36	0,00	0,00	0,00
26-0	# 6,32	Ja	JB1	Ja	S4	S4	6,32	0,00	0,00	0,00	0,00	6,32	0,00	0,00	0,00
3-0	# 4,73	Ja	JB1	Ja	S4	S4	4,73	0,00	0,00	0,00	2,24	4,73	0,00	0,00	0,00
28-0	# 1,87	Ja	JB1	Ja	S4	S4	1,87	0,00	0,00	0,00	0,00	1,87	0,00	0,00	0,00
12-0	# 5,27	Ja	JB11	Ja	S2	S2	5,27	0,00	0,00	0,00	5,27	5,27	0,00	0,00	0,00
27-0	# 6,47	Ja	JB1	Ja	S4	S4	6,47	0,00	0,00	0,00	0,00	6,47	0,00	0,00	0,00
29-0	# 0,69	Ja	JB1	Ja	S4	S4	0,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,69	0,00	0,00	0,00
21-0	# 5,29	Ja	JB1	Ja	S4	S4	5,29	0,00	0,00	0,00	0,00	5,29	0,00	0,00	0,00
22-0	# 5,08	Ja	JB1	Ja	S4	S4	5,08	0,00	0,00	0,00	0,00	5,08	0,00	0,00	0,00
23-0	# 4,30	Ja	JB1	Ja	S4	S4	4,30	0,00	0,00	0,00	0,00	4,30	0,00	0,00	0,00
24-0	# 6,74	Ja	JB1	Ja	S4	S4	6,74	0,00	0,00	0,00	0,00	6,74	0,00	0,00	0,00
25-0	# 6,97	Ja	JB1	Ja	S4	S4	6,97	0,00	0,00	0,00	0,00	6,97	0,00	0,00	0,00
6-0	# 3,79	Ja	JB1	Ja	S4	S4	3,79	0,00	0,00	0,00	0,00	3,79	0,00	0,00	0,00
14-1	# 2,21	Ja	JB11	Ja	S2	S2	2,21	0,00	0,00	0,00	2,21	2,21	0,00	0,00	0,00
14-0	# 2,00	Ja	JB11	Ja	S2	S2	2,00	0,00	0,00	0,00	2,00	2,00	0,00	0,00	0,00
13-0	# 5,08	Ja	JB11	Ja	S2	S2	5,08	0,00	0,00	0,00	5,08	5,08	0,00	0,00	0,00
16-0	# 3,78	Ja	JB1	Ja	S4	S4	3,78	0,00	0,00	0,00	3,78	3,78	0,00	0,00	0,00
17-0	# 4,05	Ja	JB11	Ja	S2	S2	4,05	0,00	0,00	0,00	4,05	4,05	0,00	0,00	0,00
21-1	# 0,72	Ja	JB1	Ja	S4	S4	0,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0,72	0,00	0,00	0,00
7-1	# 0,88	Ja	JB1	Ja	S4	S4	0,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,88	0,00	0,00	0,00
Total	132,16						132,16	0,00	0,00	0,00	65,18	132,16	0,00	0,00	0,00

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd-skifte	Ref. Sæd-skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
7-0	# 2,83	Ja	JB1	Ja	S4	S4	2,83	0,00	0,00	0,00	0,00	2,83	0,00	0,00	0,00
12-1	# 1,02	Ja	JB1	Ja	S4	S4	1,02	0,00	0,00	0,00	1,02	1,02	0,00	0,00	0,00
10-0	# 5,27	Ja	JB1	Ja	S4	S4	5,27	0,00	0,00	0,00	5,27	5,27	0,00	0,00	0,00
9-0	# 3,84	Ja	JB11	Ja	S2	S2	3,84	0,00	0,00	0,00	3,84	3,84	0,00	0,00	0,00
11-0	# 6,85	Ja	JB11	Ja	S2	S2	6,85	0,00	0,00	0,00	6,85	6,85	0,00	0,00	0,00
100-0	# 22,97	Ja	JB1	Ja	S4	S4	22,97	0,00	0,00	0,00	21,78	22,97	0,00	0,00	0,00
Total	132,16						132,16	0,00	0,00	0,00	65,18	132,16	0,00	0,00	0,00

Marker markeret med # er manuelt udpeget til at indgå i beregning af overfladeudvaskning svarende til et plantebrug.

De stjernemarkerede (*) arealer er manuelt redigerede af ansøger til at være beliggende i andre beskyttelsesområder for fosfor, nitrat og grundvand end det fremgår af kortværket til husdyrgodkendelse.dk. Arealerne kan også redigeres manuelt til at ligge udenfor beskyttelsesområderne.

I de efterfølgende beregninger bliver arealerne som er markeret med * behandlet efter de manuelt indtastede oplysninger i arealtabellen.

Aftalearealer

Navn	ha	Områder omfattet af N- eller P-klasse 1- 3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
Ingen data			
Total	0		

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3.2 Gødningsregnskab

Nudrift

Produceret husdyrgødning

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	0,00	0,00	75,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Kvæggylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	0,00	0,00	45,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Fast gødning	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
Ingen adresse	Blandet gylle	17194,57	1719,00	69,46	161,78

Afsat husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen data						

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Blandet gylle	17194,57	1719,00	0	161,78
Total	17194,57	1719,00	0	161,78

Beregning af harmonital

Harmonital: 1,4 DE/ha

Ansøgt drift**Produceret husdyrgødning**

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	0,00	0,00	75,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Kvæggylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	3291,71	1150,14	45,00	0,00	31,16
Ingen adresse	Fast gødning	10932,38	3446,02	65,00	0,00	93,50
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
Fiktiv tilførsel, da fraført 1 mdr. for at kunne beregne udvaskning	Dybstrøelse	296,20	103,49	45,00	2,81
CVR:					
Fiktiv tilførsel, da fraført 1 mdr. for at kunne beregne udvaskning	Fast gødning	983,71	310,07	65,00	8,42
CVR:					
Fiktiv tilførsel op til harmonigræsning Slagtesvinegylle normal CVR:	Svinegylle	5447,46	1185,07	75,00	49,01

Afsat husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen data						

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	3587,91	1253,63	0	33,97
Svinegylle	5447,46	1185,07	0	49,01
Fast gødning	11916,09	3756,09	0	101,92
Total	20951,46	6194,79	0	184,90

Beregning af harmonital

Harmonital: 1,4 DE/ha

Udbringningsteknologi**Generel vurdering:****Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3.3 Nitrat (overfladevand)

Beregning af nitratudvaskning til overfladevand

Tabellen viser det maksimale dyretryk (DE_{max}) og udvaskning svarende til maksimalt dyretryk uden virkemidler, samt det reelle dyretryk (DE_{reel}) for ansøgt drift og den reelle udvaskning med brug af virkemidler i ansøgt drift. DE_{max} bestemmes af dyreholdets sammensætning og reduktionsprocent.

	Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kg N/ha)
DE_{max} : DE reduktionsprocent: 100,00 %	1,40	80,7
DE_{reel}	1,40	71,8

Beregning af nitratudvaskningen til brug for afskæringskriterium 2A/2B

Merudvaskning fra husdyrbrug beregnes som difference mellem udvaskning ved DE_{reel} og udvaskning svarende til et plantebrug.

	Udvaskning (kgN/ha)
Udvaskning svarende til et plantebrug	74,5
Merudvaskning fra husdyrbrug	-2,7

Beregning af maksimal nitratudvaskning på bedrifter med arealer, hvor der er krav om udvaskning svarende til et plantebrug.

Vægtet maksimal udvaskning på bedriften beregnes som et arealvægtet gennemsnit af udvaskning fra arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug og arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. Udvasningen ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug anvendes i vægtningen i de tilfælde hvor denne er lavere end udvaskning svarende til et plantebrug.

	Maksimalt Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kgN/ha)
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 0,00 % Omfatter: 0,00 % af arealet	0,00	0,0
Udvaskning svarende til et plantebrug: 100 % af arealet		74,5
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 100,00 % Omfatter: 100,00 % af arealet	1,40	80,7

	Maksimalt Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kgN/ha)
Vægtet maksimal udvaskning på bedriften		74,5

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3.4 Nitrat (grundvand)

Beregning af N-udvaskning for arealer med nitratfølsomme indvindingsområder via FarmN.

Mark Nr.	Areal (ha)	Ansøgt (mg nitrat/l)	Merbelastning (Ansøgt - Nudrift) (mg nitrat/l)	Udvaskning svarende til et plantebrug (mg nitrat/l)	50% reduktion af husdyrgødning (NK3) (mg nitrat/l)
17-1	1,8	42	-6	43	45
12-0	5,3	42	-6	43	45
14-1	2,2	42	-6	43	45
14-0	2,0	42	-6	43	45
13-0	5,1	42	-6	43	45
17-0	4,0	42	-6	43	45
9-0	3,8	42	-6	43	45
11-0	6,8	42	-6	43	45
3-0	4,7	54	-8	56	58
16-0	3,8	54	-8	56	58
12-1	1,0	54	-8	56	58
10-0	5,3	54	-8	56	58
100-0	23,0	54	-8	56	58

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3.5 Fosfor

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	132,16 ha	0,0 kg P/ha/år	27,5 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	0,0 kg P/ha/år	4,0 kg P/ha/år
Lavbundsjerne og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	0,0 kg P/ha/år	2,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-4,3 kg P.**Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **27,5 kg P/ha/år.**P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **46,9 kg P/ha/år.**

P-raførsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **19,4** kg P/ha/år.
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **27,5** kg P/ha/år.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3.6 Ammoniak fra udbringning

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

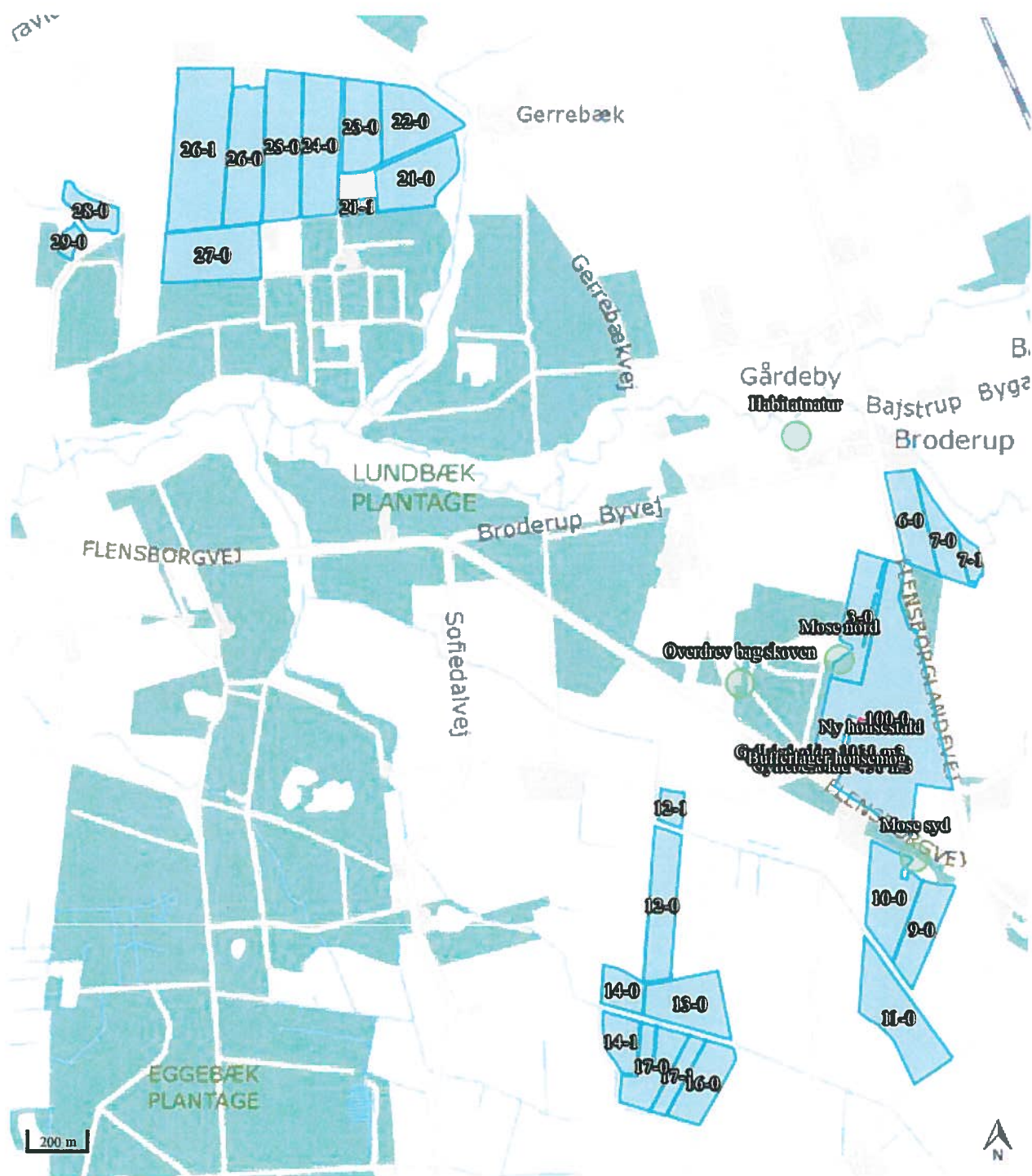
3.7 Gener fra udbringning

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

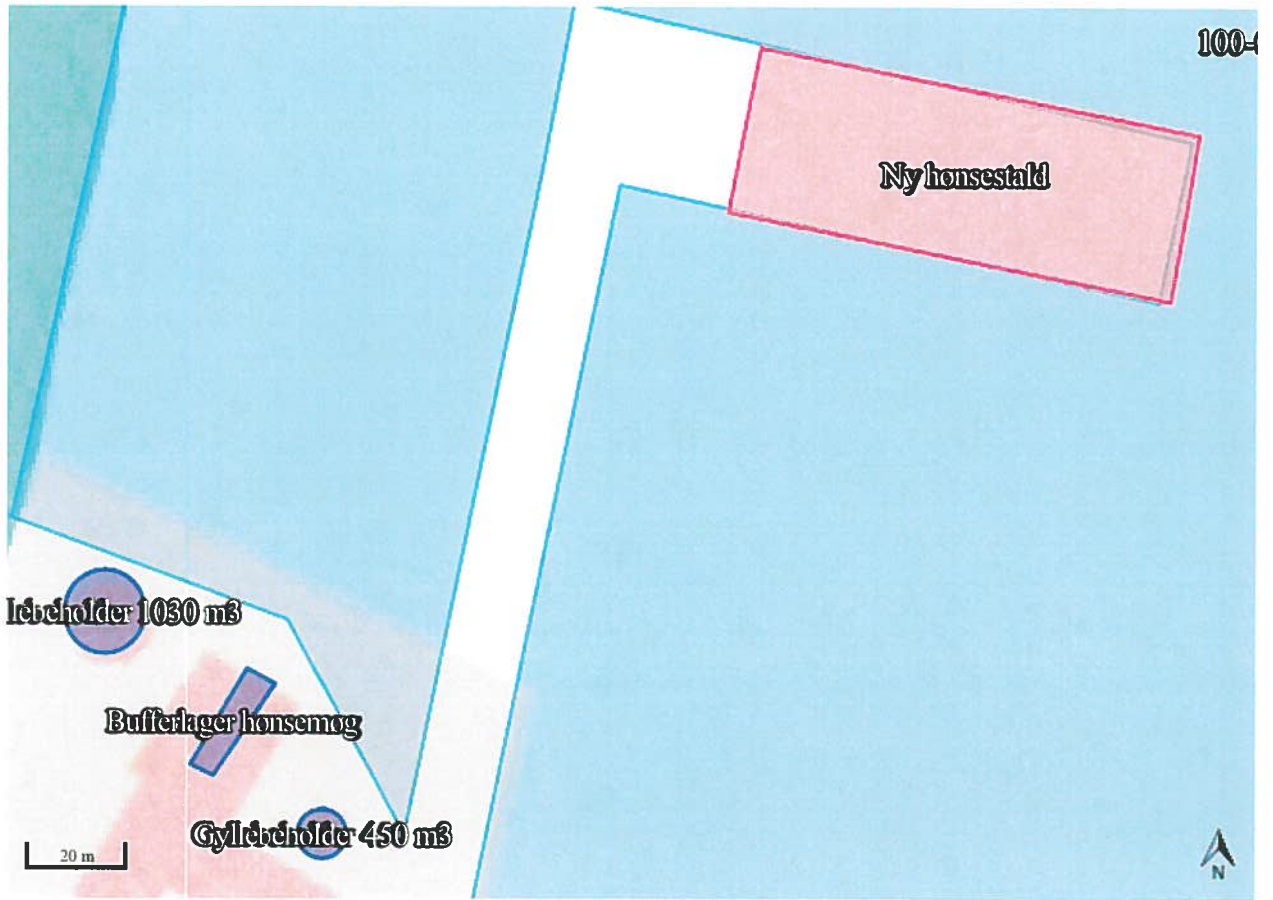
Id	Vilkår
Ingen vilkår	

Samlet visning (automatisk)

Staldafsnit og opbevaringslagre (automatisk)

Ansøgers miljøtekniske beskrivelse

Ansøger

Olaf Petersen

Flensborgvej 125, Broderup Mark

6360 Tinglev

Ejendomsnummer: 5800012305

Bedriftens CVR-nummer: ; 12802609

CHR nummer: -

Indledning

På ejendommen på Flensborgvej 125 er der i dag ingen husdyrproduktion. På ejendommen har der tidligere været kvæghold, men i flere år har ejendommen været drevet udelukkende med planteavl. Ansøger ønsker at etablere en økologisk ægproduktion i et nyt staldanlæg med hyppig udmugning vha. gødningsbåndene i et etageanlæg.

Dyreholdet kommer til at omfatte en produktion på 24.000 hønepladser i ny stald som giver 23.121 årshøner omregnet til 136,01 DE.

Omregningen til årshøner er foretaget med en tongangsperiode på 1 uge og en dødelighed på 4 % sådan at eventuelle effektiviseringer kan indeholdes i godkendelsen.

Der opføres i forbindelse med projektet et nyt hønsehus til 24.000 hønepladser og op til 3 nye fodersiloer.

Der etableres tilkørselsvej og køre- og vendeplads syd for stalden.

En skitse over ønsket placering af driftsbygninger og hønsegårde vises her:

Alternativ løsning

0-alternativet er fortsat drift af gården udelukkende med planteavl.

Der er stramme grænser for placeringen af stalden, da det er nødvendigt at tage højde for placering af hønsegårde hvor der er flere restriktioner i forhold til indretningen af disse. Se bilag for beskrivelse.

Natur, landskab og lokalisering

Indenfor 1000 m fra ejendommen finder flere § 3 beskyttede naturområder. Der er både eng, overdrev, mose, søer og hede. Mosen lige nord for ejendommen er kategori 2-natur jf. kommunens vurdering.

Nærmeste Natura 2000-område er Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen ca. 1.200 m fra anlægget.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser at der maksimalt sker en merbeastning af naturområder med 0,8 kg N/år (mosen nord for ejendommen).

Den ansøgte staldbygning ligger indenfor skovbyggelinje. Der ønskes dispensation til opførelse af nødvendigt byggeri til landbrugsdrift. Det er ønsket at placere bygningen midt på arealet hvorfor dele af det eksisterende læhegn vil blive fjernet. Det pågældende hegn er et plantet hegn og ikke omfattet af digebeskyttelse.

Der er ikke fundet udpegninger af landskabelige værdier eller rekreative områder i umiddelbar nærhed af anlægget.

Stalden skal ligge væk fra eksisterende bygninger af hensyn til driften, der er økologisk og derfor kræver et udendørs foldareal på minimum 1,8 ha for hver 3.000 høner. Se bilag for yderligere beskrivelse af stalde og udeareal. Det er således ikke muligt at placere stalden ved eksisterende bygninger og det vil sjældent være muligt ved nyetablering af en økologisk ægproduktion.

Afstandsforhold

Ejendommen er placeret i landzone. Den nærmeste naboejendom uden landbrugspligt er Flensborgvej 131, som ligger ca. 740 m sydøst for ejendommen. Den nærmeste samlede bebyggelse er ved Bajstrup Bygade 21 i Bajstrup. Nærmeste byzone ligger ca. 3.400 m nord for ejendommen (Tinglev).

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser at lugtgeneafstande er overholdt.

De generelle afstandskrav er overholdt. Afstandene er nedenfor angivet som afstand fra den planlagte staldbygning – se i øvrigt kortbilag.

Afstand fra ansøgte til	meter	Afstand overholdt?
Ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)	33 m	ja
Almene vandforsyningsanlæg (50 m)	Over 5000 m	ja
Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m)	565 m	ja

Offentlig vej og privat fællesvej (15 m)	195 m	ja
Levnedsmiddelvirksomhed (25 m)	Over 25 m	ja
Evt. beboelse på samme ejendom (15 m)	207 m	ja
Naboskel (30 m)	129 m	ja
Nabobeboelse (50 m)	308 m	ja
Eksisterende byzone	Over 3.000 m	ja
Planlagt byzone	Over 3.000 m	ja
Eksisterende sommerhusområde	Over 1.000 m	ja
Planlagt sommerhusområde	Over 1.000 m	ja
Eksisterende rekreativt område	Over 1.000 m	ja
Planlagt rekreativt område	Over 1.000 m	ja
Områder der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv	Ca. 1.600 m (Bajstrup)	ja

Bygninger og gødningshåndtering.

Produktionen vil ske i den nye staldbygning som får dimensionerne 36 x 95 m med en kiphøjde på ikke over 8,5 meter. Stalden opføres i elementer og stålplader/sandwichplader og farver og materialer på den nye bygning afstemmes med omgivelserne herunder evt. de eksisterende bygninger på ejendommen.

I nordenden af bygningen etableres pakkeri samt kontor og personalefaciliteter, herunder bad og toilet. Staldbygningen består således af afsnit på ca. 20 meter for hver 2 x 3.000 høner og dertil en mandskabs- og pakkeafdeling på ca. 15 meters længde. I alt en bygning på omkring 3.420 kvm.

Der etableres opsamlingskølle til håndtering af sanitært spildevand samt opsamlingskølle til vand fra vask af driftsbygning.

Der opstilles op til 3 fodersiloer ved den nye staldbygning vestlige ende. Hver silo kan rumme ca. 40 tons og får en højde på op til 12,5 meter.

Der etableres en pumpebrønd, hvor vaskevand og evt. saftafgivende gødning fra stalden afledes. Tværbåndet der går ud af stalden vil blive tømt over i denne opsamlingsbeholder hvor det blandes med vand (vaskevand fra stald/pakkerum eller opsamlet regnvand fra tagfladerne). Når det er blandet op, pumpes det i gyllebeholderen hvor det opbevares indtil det udbringes på egne arealer.

Den gødning, der afsættes udenfor gødningsbåndene, vil som minimum blive fjernet fra stalden, når et hold høns sættes ud. En del af gødningen afsat udenfor båndene vil kunne tilføres forbeholderen og blive blandet op og tilført gyllebeholderen. Som bufferlager ved defekt pumpe og i andre tilfælde med behov, kan de eksisterende stalde, anvendes til oplag af fast hønsemøg.

Situationsplan fremgår af særskilt bilag.

Dyrehold og staldtype

Ejendommens husdyrhold bliver på 136,01 DE i økologisk konsumægsproduktion. Der anvendes bedste stalddsystem til produktion af frilands- og skrabeæg: etagesystem med gødningsbånd, som er beskrevet i BREF. Gødningsbånd fjerner gødningen fra stalden løbende, minimum 3 gange om ugen. Der er tale om et nyt stalddsystem udviklet til konventionel drift som her søges anvendt til økologisk produktion i tillempet udgave, så økologireglerne overholdes. Produktionen drives efter princippet alt ind alt ud.

Variation: Producenten er underlagt rugeri, opdræt og pakkeriets planlægning for indsætning af høner og ægproduktions længde. Der kan derfor forekomme variationer i antal producerede dyr/år. Antal DE og gødningsmængde varierer derfor også fra år til år.

I ansøgningen er der korrigeret fra hønepladser til antal årshøner idet der regnes med en produktionsperiode på 58 uger, en tomgangsperiode på ned til 1 uge og en dødelighed på 4 % (fordelt over året) hvilket giver følgende regnestykke: antal årshøner = antal hønepladser * produktionsperiode/rotationsperiode * (1 - 0,04/2). Rotationsperioden sættes til 59 uger hvilket giver plads til kortest mulig tomgang uden at produktionstilladelsen overskrides.

I husdyrgodkendelse.dk kan der ikke indsættes økologiske høns i etagesystem. For at beregne på det rigtige stalddsystem er der i stedet sat høns ind i etagesystem og rettet til normerne for økologiske høns og dyrene er sat til at være på græs i 1 måned om året da det omtrent passer med hvor stor en del af gødningen der i følge normtallene afsættes på udearealet.

Der kan i ansøgningssystemet heller ikke regnes på hyppig gødning af gødningsbånd. Effekten heraf fremgår af teknologiblad ”Hyppig fjernelse af gødning fra æglæggende høns som ikke holdes i bur” og er på 36 % reduceret ammoniakemission.

Effekten er derfor sat ind som ”kemisk kluftrener”. Der er altså ikke tale om luftrensning, men om hyppig tømning af gødningsbånd.

Transporter til og fra ejendommen

Til- og frakørsel sker fra Flensborgvej. Se bilag for transportveje til og fra marker. Nedenfor er angivet det forventede antal transportere. Da der er tale om en ny produktion er tallene baseret på tilsvarende produktioner. Tallene kan forventes at skulle tilpasses lidt, når produktionen er i drift.

Art (afhentning / levering)	Ansøgt drift Antal transportere/år samt tidsrum	Angivet pr. uge
Levende dyr til og fra ejendommen	Hønniker: 6 pr. år. Nye dyr indsættes så vidt muligt i dagtimerne på hverdage.	Ca. hver 8./9. uge
Afhentning af æg	156	Ca. hver 2./3. dag
Døde dyr	Ca. 18 årlige afhentninger fra DAKA. Udsætterhøns: 4 læs årligt.	Ca. hver 3. uge
Indkøbt foder/råvarer	52	Hver uge
Renovation	26	Hver anden uge
Diesel / Fyringsolie	3	Hver 17. uge
Husdyrgødning	541 tons fra høner (dvs. fra ejendommen) = 30 transportere	Køres ud i sæsonen.
Andet	50	Ca. 1 pr. uge
I alt	345	

Æg forventes afhentet 3 gange om ugen. Tidspunktet for afhentning varierer efter pakkeriets ønsker og køreplan. Afhentning vil normalt ske mellem 06.00 og 20.00. Øvrige transporter vil så vidt muligt også foregå i dagtimerne på hverdage.

Anvendelse af råstoffer

Opgørelse af anvendelsen af råstoffer for produktionen. Mængder er angivet efter bedste skøn.

Ressource	Nudrift (mængde/år)	Ansøgt (mængde/år)
Elforbrug (kWh) hovedsageligt til ventilation		111.000 kWh (4,63 * 24.000 høner)
Vandforbrug (m3) (drikke- og vaskevand)		1.866 m ³ **
	Heraf til privat	170 m ³
	Heraf til vask	500 m ³
Dieselolie (l)		2.000 l
**Vandforbrug inkl. drikkevand, høner		** (1,8 x foderforbrug (jf. teknologi-blad for økologisk produktion af æg): 45,3 kg/årshøne*x1,8x22885 høner)
*Foderforbrug, normal		45,3 kg pr. årshøne (jf. normal 2014)

Staldene er ikke opvarmede. Det primære el-forbrug er til ventilation. Der planlægges anvendt lavenergiventilation samt LED-lys i staldene.

Affaldshåndtering

Døde dyr

Døde dyr opbevares i lukkede containere indtil afhentning til DAKA. Døde dyr hentes efter behov – ca. en gang om ugen i sommerperioden og ca. en gang hver anden uge i vinterperioden.

Ved udsætning afsættes hønsene til ChickPulp og anvendes til minkfoder eller lignende.

Fast affald

Fast affald sorteres og bortskaffes efter kommunens retningslinjer. Ejendommen er tilmeldt Kommunes dagrenovationsordning.

Olie og kemikalieaffald

Spildolie opbevares i værkstedet.

Ejendommen drives økologisk og der forefindes derfor ikke pesticider på ejendommen.

Affaldsliste findes i særskilt bilag.

Oplag af olier og kemikalier

Olietanke:

Kemikalier: Ejendommen drives økologisk.

Foderopbevaring

Der opstilles op til 3 siloer med en forventet kapacitet på 40 tons. Øvrigt foder/korn ligger i planlægger i eksisterende bygninger.

Spildevand og afløbsvand

Til rengøring af æglæggestalden og servicebygning og markredskaber bruges ca. 500 m³ om året – stalden rengøres ved holdskifte. Servicerum rengøres dagligt. Staldene tørrengøres så vidt muligt. Vaskevand fra stalden og servicebygning ledes til opsamlingskølle. Vaskevandet anvendes bl.a. til opblanding med hønsemøg i gyllebeholder. Evt. overskydende vaskevand udspreddes på harmoniarealet. Jf. Miljøstyrelsens vejledning kan dette procesvand uden særlige krav spredes på marker. Tagvandet vil så vidt muligt blive nedsivet på arealet.

Sanitært spildevand

Der er ikke offentlig kloak på ejendommen. I den nye staldbygning vil der blive etableret personale- rum med toilet. Det planlægges at lede vandet til septiktank.

Støj

Aflæsning og indblæsning af foder giver anledning til støj ca. 45 minutter pr. foderleverance. Ventilation af staldanlæg kan være kilde til støj, hovedsageligt i sommerperioden hvor ventilations- behovet er størst. Ventilationen er frekvensstyret og tilkoblet automatisk styringsenhed, der sikrer mod overventilation af staldene. Øvrige støjklender er kørsel med landbrugsmaskiner, til- og frakørsel af foder og dyr. Leverance af foder og afhentning af dyr foregår så vidt mulig indenfor normal arbejdstid på hverdage.

Lysforhold

Der er installeret lysstyring, således at lyset ikke er tændt unødigt. Der er desuden installeret lys- dæmpning, således at effektforbruget reduceres yderligere. Staldene har lamper ved forrummets ind- gangsparti, samt større lysarmaturer ved porte som anvendes ved ind- og udsætning af dyr. Der er ikke lysplader i taget og fjernvirkningen af lys er derfor begrænset.

Skadedyr

Der er aftale med autoriseret firma om skadedyrsbekæmpelse. Fluer bekæmpes efter gældende retningslinjer.

Landbrugsareal/ harmoniforhold

Ansøger råder over ca. 142,01 ha marker hvoraf de 135,41 ha indgår som harmoniareal. Øvrige marker er naturbeskyttede og vil ikke modtage hønsegødning.

Der er i ansøgningen indsat ca. 15,6 ha til hønsegård. Der er ingen aftalearealer. Da driften forventes at foregå økologisk, ønsker ansøger at modtage husdyrgødning op til harmonigrænsen. Der er derfor tilført knap 54 DE husdyrgødning (svinegylle) udefra så arealerne drives med et dyretryk på 1,4 DE/ha.

Husdyrgødning

Der er kapacitet i eksisterende gyllebeholdere på 1030 m³ + 450 m³ i alt 1480 m³. Det forventes at hønsemøget opblandes med ca. 50 liter vand pr. år pr. årshøne. Hver høne producerer ca. 15,4 kg fast gødning (jf. normtal ab lager hvor den faste del svarer til ca. 66 % af gødningen) og 49,8 kg gødning pr. år i alt ab dyr, dvs. maksimum 0,66 x 49,8 kg = 32,9 kg fast gødning ab dyr pr. år pr. årshøne. Ved en produktion på 23.121 årshøner giver dette en årlig produktion på 1917 m³ gylle, dvs. 1438 m³ pr. 9 måneder. Hermed er krav om 9 måneders opbevaringskapacitet opfyldt.

Der er dog ledige staldbygninger, hvor der under tag og på fast bund kan oplagres fast gødning i særlige tilfælde.

Nedenstående tabel viser hvor meget gødning der produceres på ejendommen i ansøgt drift, og hvor meget der kommer fra de forskellige staldanlæg på bedriften.

Husdyrgødning tilføres til egne arealer herunder 21,84 DE ved græsning indenfor harmoniarealer*.

Ansøgt produktion:	Kg N	Kg P	DE (tons ab lager)
Dybstrøelse, fjerkræ	3291,71	1150,14	31,16 (69,4)
Fast gødning, fjerkræ	10932,38	3446,02	93,5 (356)
Græsning	1301,67	417,70	11,33
Afsat ved græsning – 1 mdr. dybstrøelsesdel	296,20	103,49	2,81
Afsat ved græsning – 1 mdr. fast gødningsdel	983,71	310,07	8,42
Tilført husdyrgødning fra andre bedrifter	5953,19	1295,09	53,56
Samlet udbringning	21.478,95	6.308,95	189,55

*I it-ansøgningskemaet kan udvaskningen ikke beregnes, hvis der afgræsses arealer indenfor harmoniarealerne. Der er derfor sat hak i fraførsel af 1 mdr. gødning til arealer udenfor harmoniarealer. Efterfølgende er lavet en fiktiv tilførsel af gødning svarende til den måned, der er fraført. Den ene måneds fraførsel findes ved at fratække 1 mdr. fra den fulde gødningsmængde dvs. aflæse tal for hhv. 1 mdr. fraførsel til arealer udenfor harmoni og fuld gødningsproduktion.

Husdyrgødning i nudrift: Baseret på den seneste 4 års gødningsregnskaber er der beregnet en gennemsnitlig tilførsel på 121,08 kg N/ha med en udnyttelsesprocent på knap 70. Se data i særskilt bilag.

Ammoniak

Det generelle ammoniakreduktionskrav er overholdt.

Den samlede emission fra stald og lager er i ansøgningsystemet beregnet til 2553 kg N. Da der ikke er dyrehold i nudriften, er dette også lig meremissionen.

Oplysninger om virksomhedens valg af bedste tilgængelige teknik

BAT:

<i>Management</i>		
1	GLP (God Landmands Praksis):	<i>Stald:</i> Datalogning af foderforbrug, antal æg, vandforbrug, dødelighed, kølerumstemperatur og ventilation.
		<i>Mark:</i> Der laves gødningsregnskab.
<i>Anvendelse af bedste tilgængelige teknik inden for områderne:</i>		
2	Foder:	Der anvendes fasefodring. Fytase kan ikke tilsættes da ejendommen drives økologisk – økologiske fodernormer er indsat i ansøgningen.
3	Staldindretning:	Der anvendes etagesystem i besætningen, med gødningsbånd. Disse tømmes 3 gange om ugen. BAT er hyppig udmugning. (teknologiblad Hyppig fjernelse af gødning fra æglæggende høns som ikke holdes i bur.
4	Forbrug af vand og energi:	<i>Vand:</i> Den primære kilde til vandspild er utætte vandnipler. Disse efterses dagligt, så vandspild minimeres. Dette er en del af god management.
		<i>Energi:</i> Lysstyring og lysdæmpning, samt frekvensstyret ventilation gør at strømforbruget holdes på et minimum. Ventilationssystemet er computerstyret og tilpasset produktionen for at sikre optimal køretid.
5	Lager:	Gødningsbåndene tømmes ca. tre gange om ugen.
6	Udbringning:	Al gødning, der ikke afsættes ved afgræsning, bliver udbragt efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler hvilket er BAT.

BAT-niveau

Generelle forudsætninger for anvendelse af BAT i økologiske besætninger:

Miljøstyrelsen har ikke udarbejdet vejledende BAT-emissionsgrænseværdier for økologiske fjerkræbrug. Der gælder for den økologiske produktion særlige lovkrav til indretning, belægning og drift, som adskiller sig fra konventionelle besætninger. Ligeså gælder, at der i fht. anvendelse af fodermidler er stærkt begrænsede muligheder for at optimere og vælge alternative råvarer. Det er eksempelvis ikke tilladt at anvende tilsætningsmidler som syntetiske aminosyrer og fytase for at hæve udnyttelsen af hhv. protein og fosfor. Der således begrænsede muligheder for at nedbringe emissioner og økologiske brug kan således ikke uden videre anvende de emissionsgrænseværdier, som gælder for konventionelle brug. Der er dog mulighed for i visse situationer at anvende elementer fra staldteknologier som også anvendes i konventionelle fjerkræbrug. Vurderingen af om det ansøgte overholde BAT må således bero på en konkret vurdering.

BAT, Ansøgers vurdering mht. ammoniak:

I fht. vurdering af om der i fornødent omfang indgår anvendelse af BAT, kan der tages udgangspunkt i den angivne ammoniakemissionsværdi i Teknologiuudredningen "Driftssystem: Ægprodukti-

on, økologiske høner”, version 1 af 15. marts 2011. Her er det beskrevet at 1000 frilandshøner (årshøne) har en ammoniakemission på 296 kg NH₃/år fra stald og 27 kg NH₃/år fra lager.

Beregning for N:

I Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) er emissionsniveauet for ammoniak for fritgående høner fastlagt til 9,06 kg N pr 100 årshøns. Niveauet er det samme for eksisterende anlæg med etagesystem.

Der er ikke fastlagt noget emissionsniveau for økologiske høns hvorfor der sammenholdes med fritgående høns.

Det beregnede BAT niveau vil være $(23.121)/100 \cdot 9,06 = 2.095$ kg N

I ansøgningen er emissionen fastlagt til 2553 kg N hvilket er 458 kg over BAT for frilandshøns. Forskellen skyldes at der er tale om økologisk produktion hvor normer for foder og produktion er anderledes en for frilandshøns. Hønsene går i det staldsystem der betragtes som BAT hvorfor BAT-niveauet er overholdt.

Ved den ansøgte produktion på Flensborgvej 125 indsættes et såkaldt åbent etagesystem som i store træk svarer til samme anlæg anvendt ved konventionelle bedrifter med skrabeægsproduktion i etagesystem. I etagesystemet afsættes størsteparten af gødningen på et gødningsbånd, som tømmes 3 gange ugentlig. Dette muliggør en markant sænkning af ammoniakemissionen. Der kan ved fastsættelse af miljøeffekten tages udgangspunkt i Teknologibladet "Hyppig fjernelse af gødning fra æglæggende høns som ikke holdes i bur", som anviser at 3 gange udmugning ugentlig reducerer ammoniakemissionen med ca. 36 %. Det er ikke muligt at indtaste tiltaget hyppig udmugning med gødningsbånd i den digitale ansøgning, hvorfor effekten i stedet er anført under rubrikken "kemisk luftvasker".

Andre ammoniakreducerende teknologier (fravalg):

Kemisk luftrensning med syre: Der har på forsøgsbasis været afprøvet kemiske luftrensere til fjerkræ, primært ved slagtekyllinger. Der er ikke luftrensere til fjerkræ i generel produktion da afprøvningen viser en række problemstillinger der skal løses. I fjerkræproduktion er støvet meget fedtet, dette sætter sig i renseren som derved får reduceret effekt. Ved høns er der en betydeligt længere holdrotations periode på cirka 60 uger end kyllinger som har blot 35 dage. Dette vil i sig selv forøge problemer med tilstopninger og reducerede mulighed for rensning. Ligeledes hersker usikkerhed hvorvidt kemisk luftrensning er tilladt ved økologisk drift.

Biologisk luftrensning.

Der findes ingen teknologiblade for biologisk luftrensning til fjerkræ. Biologisk rensning fordrer kontinuerlig produktion uden længere tomperioder. Det er derfor endnu ikke muligt at benytte biologisk luftrensning i stalde med holddrift, hvor staldene står tomme i perioder i forbindelse med skift mellem hold.

På den baggrund er luftrensere fravalgt i denne ansøgning, ud fra at der ikke findes tilgængelige renseløsninger på markedet til økologisk fjerkræ

2 BAT, fosfor

Økologiske besætninger har jf. økologireglerne ingen mulighed for at reducere fosformængden i husdyrgødningen ved traditionelle metoder som tilsætning af fytase til foderet eller anvendelse af

foderfosfater med særlig høj fordøjelighed. Det anses derfor som at være BAT såfremt de gældende fodernormer følges. Der er i det ansøgte taget udgangspunkt i den gældende fodernorm på ansøgningsstidspunktet for økologiske høner.

Beregning for P:

BAT-niveauet for P er for frilandshøns angivet til 23,6 kg P pr DE.

I ansøgningen er P-indholdet beregnet til 36,8 kg P/DE

Igen skyldes afvigelsen at der er tale om økologiske høns og ikke fritgående høns.

Der fodres efter normerne. Der anvendes fasefodring. Der er ikke tilsat fytase til fodret da det ikke er tilladt i forhold til økologireglerne.

Dagligt tilsyn

Bedriften og produktionen har en opbygning, der gør det nemt at føre tilsyn med dyr og produktionsanlæg hver dag. Der udføres små reparationer, når det er nødvendigt, og såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service.

Det daglige arbejde består i tilsyn med dyr og anlæg. Det skal sikres at der tilføres den ønskede mængde foder og vand, ligesom klima skal være optimal for dyrene. Døde dyr fjernes dagligt og ægtransporten overvåges. En gang daglig indsamles æggene, tidspunktet afpasses så flest mulige æg indsamles og sættes på køl samme dag de er lagt.

Pakkerum rengøres hver dag efter pakning af æg.

Ugentlige arbejdsopgaver

Tre gange om ugen fjernes den fast gødning fra gødningsbånd og transporteres til opbevaring i gyllebeholdere. Kølerum rengøres ca. en gang om ugen.

Risici

Redegørelse for mulige uheld

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: ventilationssvigt, forkerte foderblandinger, uheld ved transport eller lagring af husdyrgødning.

Minimering af risiko for uheld

Der bliver etableret en alarm på ventilationsanlægget således, at der i forbindelse med driftsstop bliver iværksat nødventilation i anlæggene. Indlægssedler bliver kontrolleret ved leveringen af foder, og ved driftsstop på foderanlægget bliver alarmer aktiveret. Det tilstræbes at opbevare, transportere og udsprede husdyrgødningen uden spild undervejs. Et eventuelt spild vil efterfølgende blive fjernet.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Forkert foder bliver udskiftet så snart, der er kendskab til fejlliverance. Ventilations- og foderanlægget vil blive tilset umiddelbart efter, at alarm for driftsstop er modtaget. Evt. spild af husdyrgødning bliver opsamlet og der gøres tiltag så videre spredning stoppes. Ved større uheld (f.eks. med gylle) kontaktes myndighederne.

Egenkontrol

- Pakkeriets egenkontrol-program vil blive fulgt
- Der vil blive benyttet en staldtavle og logbog i tilknytning til produktionen. Daglig vil der føres logbog over produktionsresultater, antal æg, vandforbrug, kølerumstemperatur.
- I logbog noteres uregelmæssigheder i forhold til driften; ex strømsvigt, kølerumssvigt m.m.
- Bedriften vil ved produktionens start deltage i et leverandør HACCP-program. Dette omfatter, hygiejne, egenkontrol af kølerum, vedligehold af produktionsudstyr, indsamling af produktionsdata.
- Der bliver årligt udarbejdet gødningsregnskaber.

Ved ophør af drift

Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til ny ejer, vil gødning og foderrester blive fjernet, og blive tilført harmoniareal. Stalde vil blive rengjort og desinficeret.

Ændringer i ejerforhold af produktionen og ejendommen, som vil medføre overdragelse af ansvarlighed for driften og dyrene samt vedligeholdelse af ejendommen, vil straks blive meddelt til tilsynsmyndigheden.

Generel beskrivelse af produktionen af konsum-æg i etagesystem.

En æglæggende høne starter sit liv som daggammel kylling. Kyllingen går i opdrætsstalden i ca. 18 uger før den er udvokset, og klar til at kønsmodne og lægge æg. Kort tid før æglægningen starter, flyttes hønniken over i ægproduktionsanlægget.

En høne kan producere æg i ca. 58 uger, det er den tid den holdes i æglæggestalden. Hønen har altså udført sin mission i løbet af ca. 76 uger, herefter vil den typisk ende som foder til mink eller anden forarbejdet grundsubstans.

Æglæggestaldene.

Produktionen foregår efter alt ind – alt ud. Vilklårene for ægproduktion er fastlagt i Bekendtgørelse 533, til beskyttelse af æglæggende høner.

Høner i etageanlæg.

Når de gamle høns er sat ud, starter rengøringen og vedligeholdelsen af anlægget. Det vurderes ud fra tidligere produktions- og veterinære forhold hvorvidt tørrengøring er tilstrækkeligt eller om der kræves en grundigere rengøring af hele stalden med vand. Gødningsbånd og gødningstransport rengøres dog altid. Rengøring af staldrum og inventar kan også ske med trykluft. Rengøringen omfatter også udendørs arealer ved porte og døre, ligesom udvendige dele af ventilationen også skal rengøres. Forrum og silo til den enkelte stald rengøres også ved holdskifte. Fælles ægpakkerum, kølerum mm rengøres dagligt. Rengøringen og vedligehold afsluttes med en desinfektion, hvorefter stalden står tom i en periode. Før indsætning af nye hønniker gennemskyllles vandsystem, foder- og ventilationsanlæg afprøves og stalden tempereres.

Skrabearealet tilføres den nødvendige mængde skrabemateriale i form af sand, halm og strøelse.

Økologiske høns har der udover et udendørsareal til rådighed. I hønsegården skal der være mindst 4 m² pr. høne og der er krav til foldskifte eller tomgang af udearealet.

I praksis skal der derfor bruges 8 m² pr høne eller 6m² pr høne hvis der laves løbende foldskifte. Der er krav til vegetationen på udearealet, et vist antal skjul pr m² samt maksimal afstand fra udgangshul til ydergrænse for hønsegården.

Vegetationen vil hovedsagelig bestå af græs. Graden af vegetation forskellige steder på arealet afhænger af hønsenes adfærd, i det græsset vil slides af de steder, hvor hønsene færdes særligt meget.

Dagligt tilsyn

Bedriften og produktionen har en opbygning, der gør det nemt at føre tilsyn med dyr og produktionsanlæg hver dag. Der udføres små reparationer, når det er nødvendigt, og såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service.

Det daglige arbejde består i tilsyn med dyr og anlæg. Det skal sikres at der tilføres den ønskede mængde foder og vand, ligesom klima skal være optimal for dyrene. Døde dyr fjernes dagligt og ægge transporten overvåges. En gang daglig indsamles æggene, tidspunktet afpasses så flest mulige æg indsamles og sættes på køl samme dag de er lagt.

Pakkerum rengøres hver dag efter pakning af æg. Kølerum rengøres ca. en gang om ugen. Gødningsbåndene tømmes ca. 3 gange om ugen.

Bilag 1.3

Situationsplan Flensborgvej 125, 6360 Tinglev

KHL, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding Tlf. 76341700

Målforhold: 1:1700

ISO:

Dette kort er opmålingsmateriale efter DBO-land Lufthav
(DBO-land) i samråd med ejers forpagter af arealet. De
angivne mål og arealer på kortet kan afvige i m. en tydelig op-
lysning af de enkelte arealer og mål.

Dato

29.06.2015 12:37:40

Init.

tbs

Køre- og
vendeplads

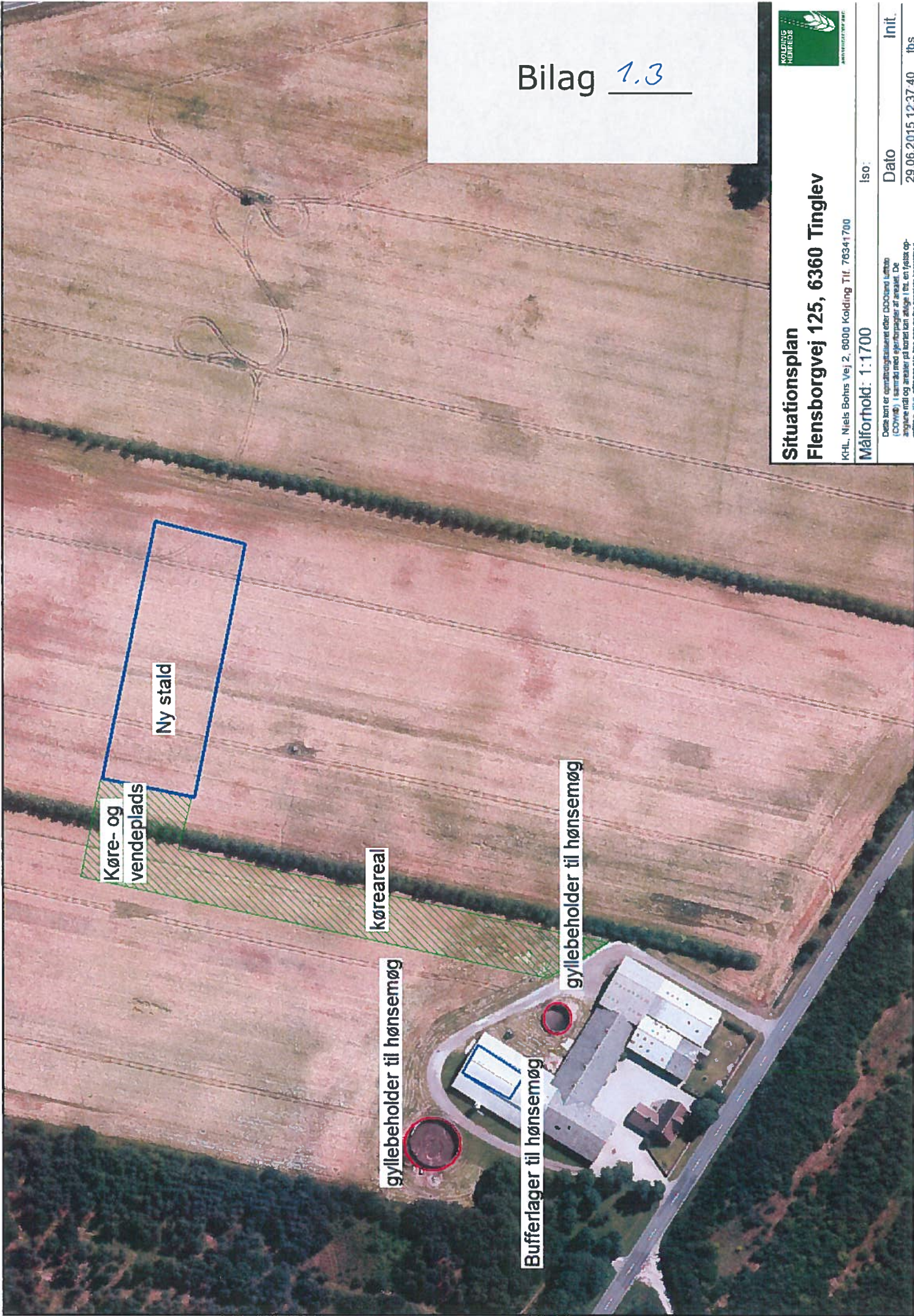
Ny stald

køreareal

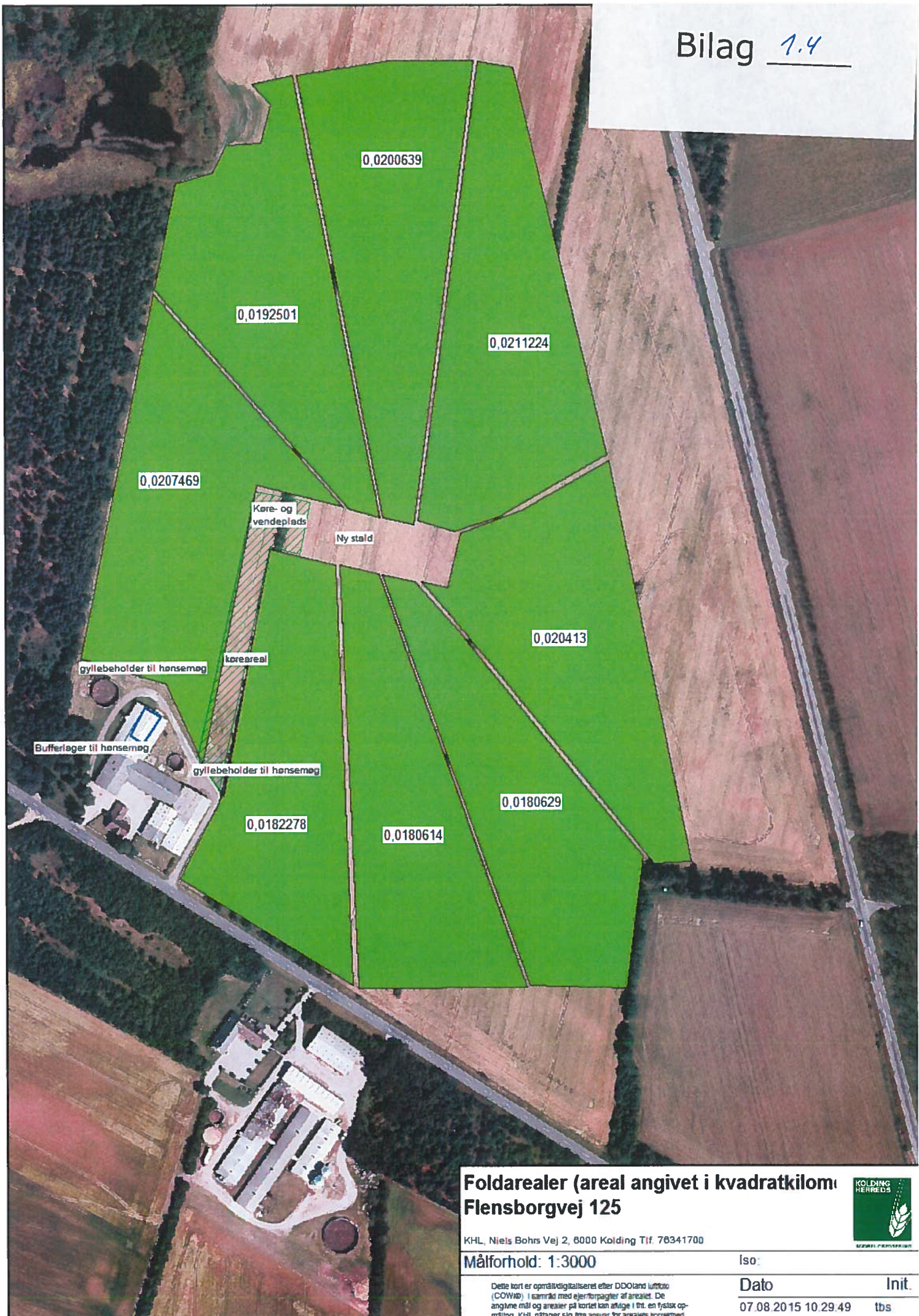
gyllebeholder til hønsemøg

Bufferlager til hønsemøg

gyllebeholder til hønsemøg

Foldarealer (areal angivet i kvadratkilom)
Flensborgvej 125

KHL, Niels Bohrs Vej 2, 8000 Kolding Tlf. 76341700

Målforshold: 1:3000

Iso:

Dette kort er oprått digitaliseret efter DDO-land kortet (COWIB) i samråd med ejerforpagter af arealet. De angivne mål og arealer på kortet kan afvige i tnl. en fysisk opmåling. KHL påtager sig lise ansvar for arealets korrekthed.

Dato

Init.

07.08.2015 10.29.49

tbs

Bilag 1.5

Indretning Flensborgvej 125, Tinglev

K.H.L. Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding Tlf. 76341700

Målforhold: 1:1800

Denne kort er opmålingsmateriale efter DDOland i matrikel (COVMO) i samråd med ejer/brugjer af arealet. De angivne mål og arealer på kortet kan afvige i mtl. en fjerdedel op-

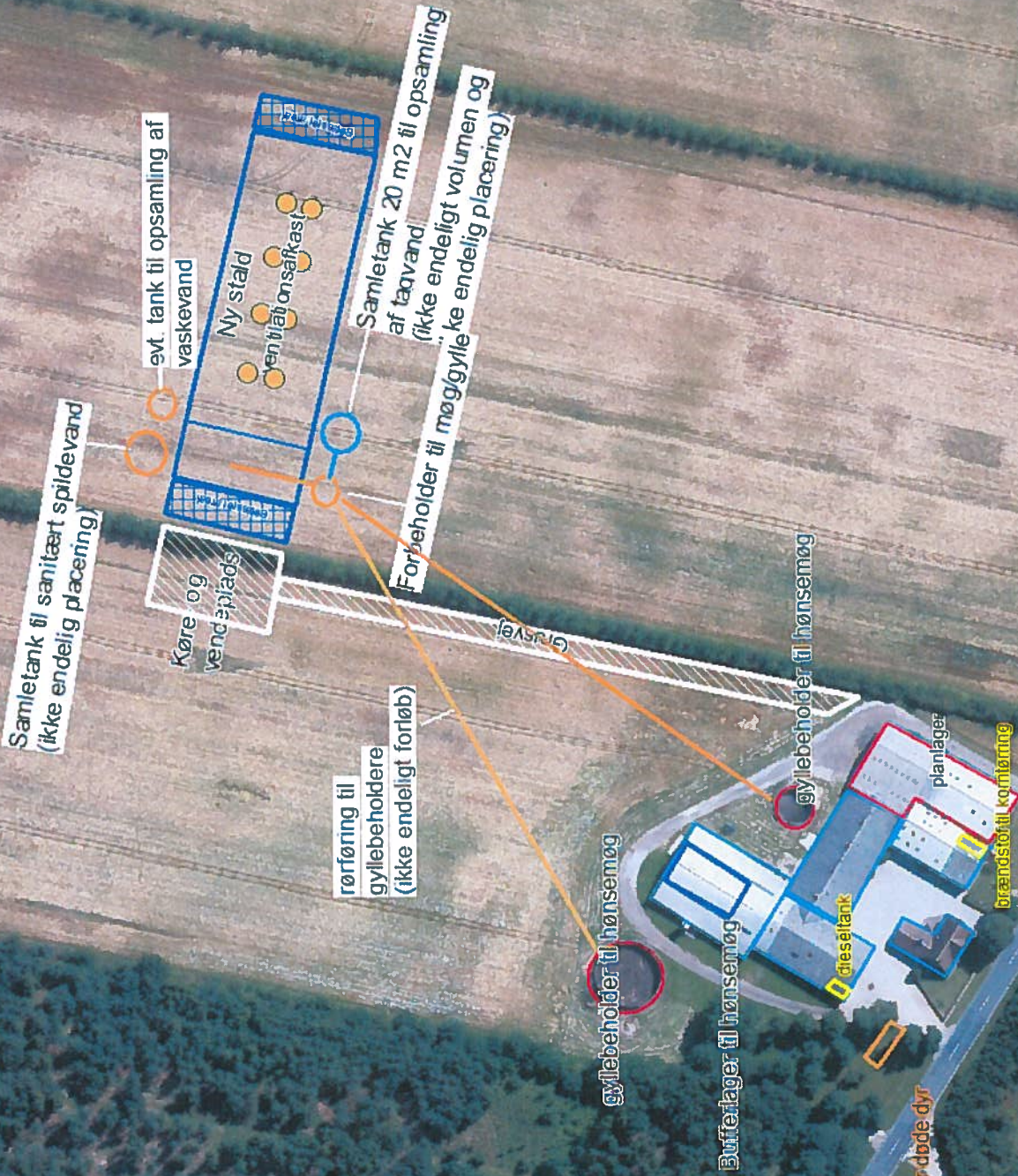
iso

Dato

Intit.

29.09.2015, 15:16:02

thc

Mulig placering af afhentningsplads for døde dyr

Bilag 1.6

Indretning og teknik Flensborgvej 125

KfL, Niels Bohrs Vej 2, 8000 Kolding Tlf. 76341700

Målforskel: 1:1800

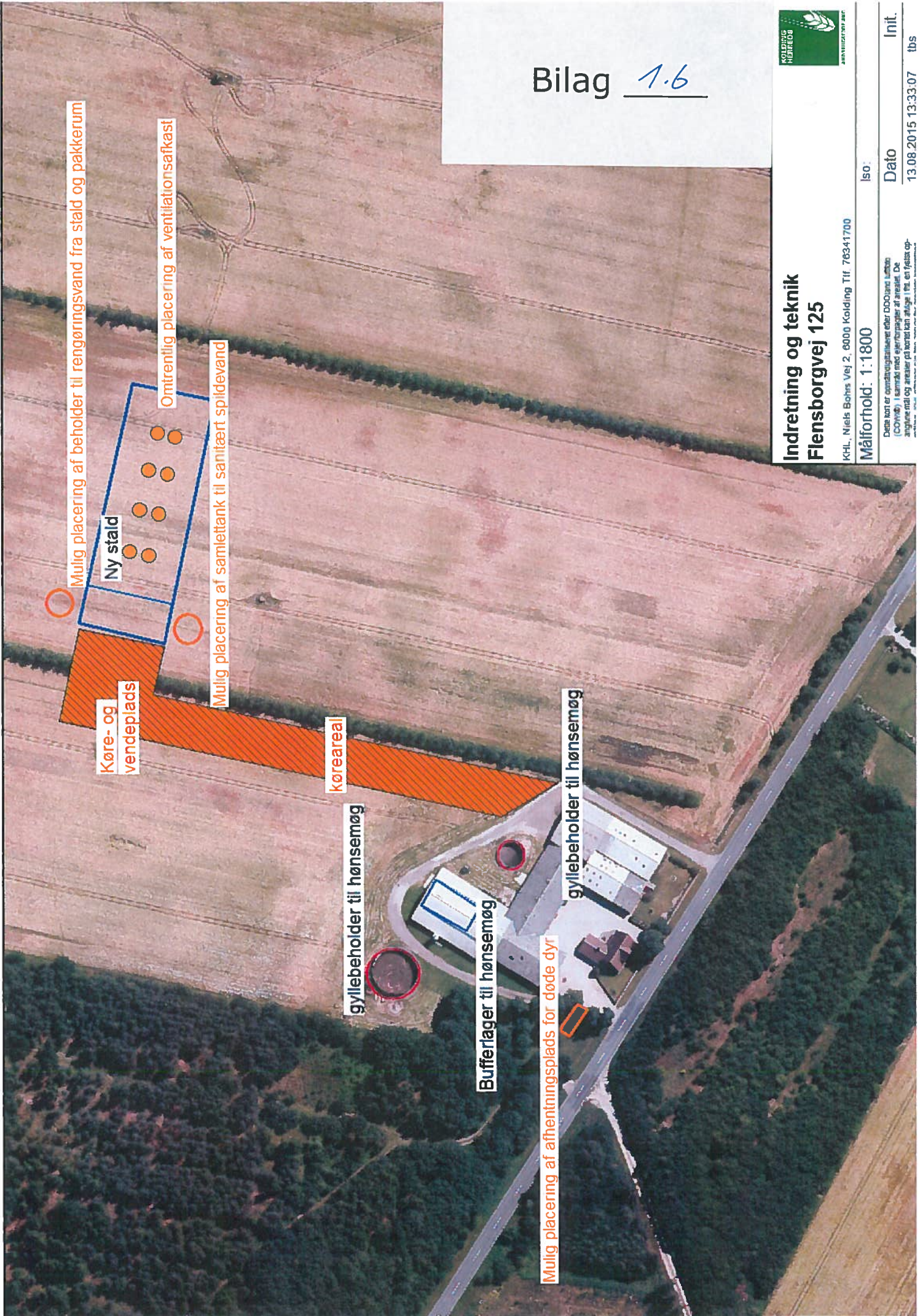
ISO:

Dato

Init.

13.08.2015 13:33:07 tbs

Dette kort er opmålingsmaterialet eller DBO's landkort (COV) i samråd med ejeren og/eller af arealet. De angivne mål og arealer på kortet kan afvige fra de fysiske opmålinger.

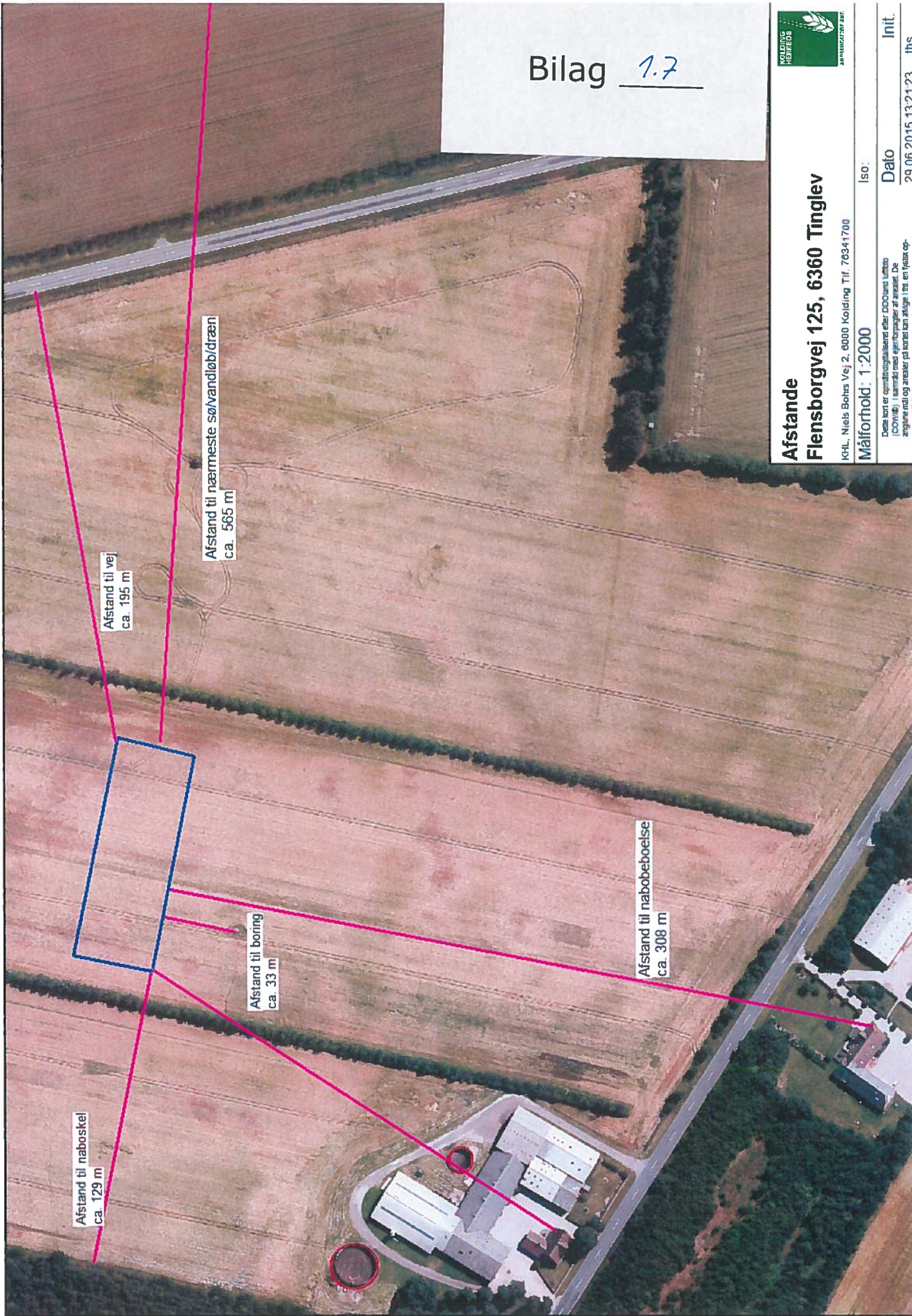
Afstande
Flensborgvej 125, 6360 Tinglev

KHL, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding Tlf. 76341700

Målforhold: 1:2000 ISO:

Dette kort er opmålingsbaseret efter DBOOland Urbino (CONUS) i samråd med ejerskaberne af arealer. De angivne mål og arealer på kortet kan afvige 1 m. en fysiske opmåling. KHL, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding Tlf. 76341700

Dato 29.06.2015 13:21:23
Init. tbs

**Transportsveje
Flensborgvej 125, 6360 Tinglev**

KfHL, Niels Bohrs Vej 2, 8000 Kolding Tlf. 76341700

Målforshold: 1:20000

ISO:

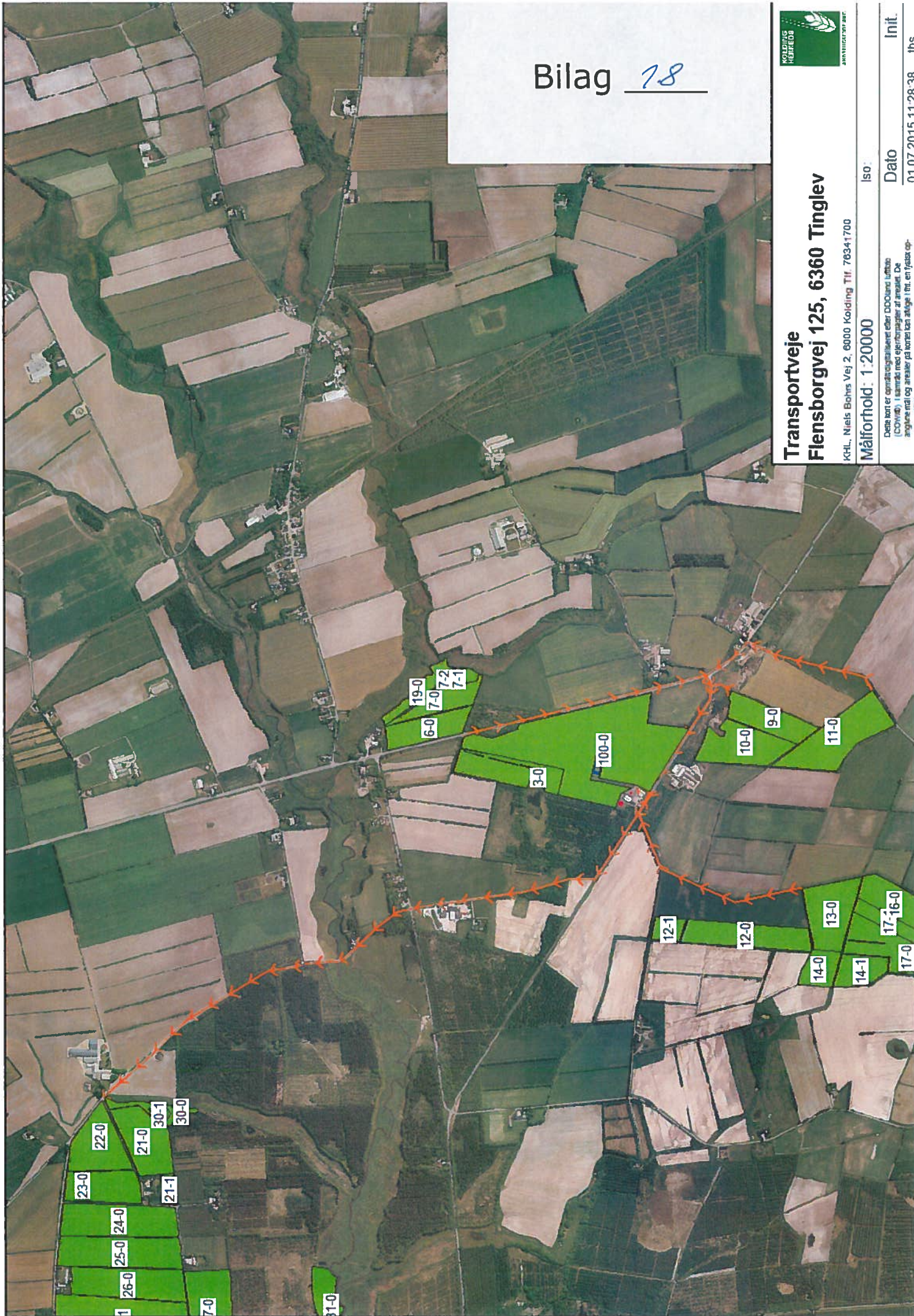
Dette kort er opmålingsmateriale eller DOO-land udarbejdet (DOV) i samarbejde med ejerne/parter af arealet. De angivne mål og arealer på kortet kan afvige i m. en fysisk opmåling.

Dato

01.07.2015 11:28:38

Init.

tbs

Marker
Flensborgvej 125, 6360 Tinglev

KHL, Niels Bohrs Vej 2, 8000 Kolding Tlf. 76341700

Målforshold: 1:20000

Isr.:

Dato

01.07.2015 08:59:48

Init.

lbs

Dette kort er opmålingsstatistik eller DDO-land Lufoto (COVIB) i samråd med ejerforpagter af arealet. De angivne mål og arealer på kortet kan afvige i lidt en tydelig oplysning. © 2015 Kolding Højreås Jordbrug A/S. Alle rettigheder forbeholdt.

Bilag 1.70

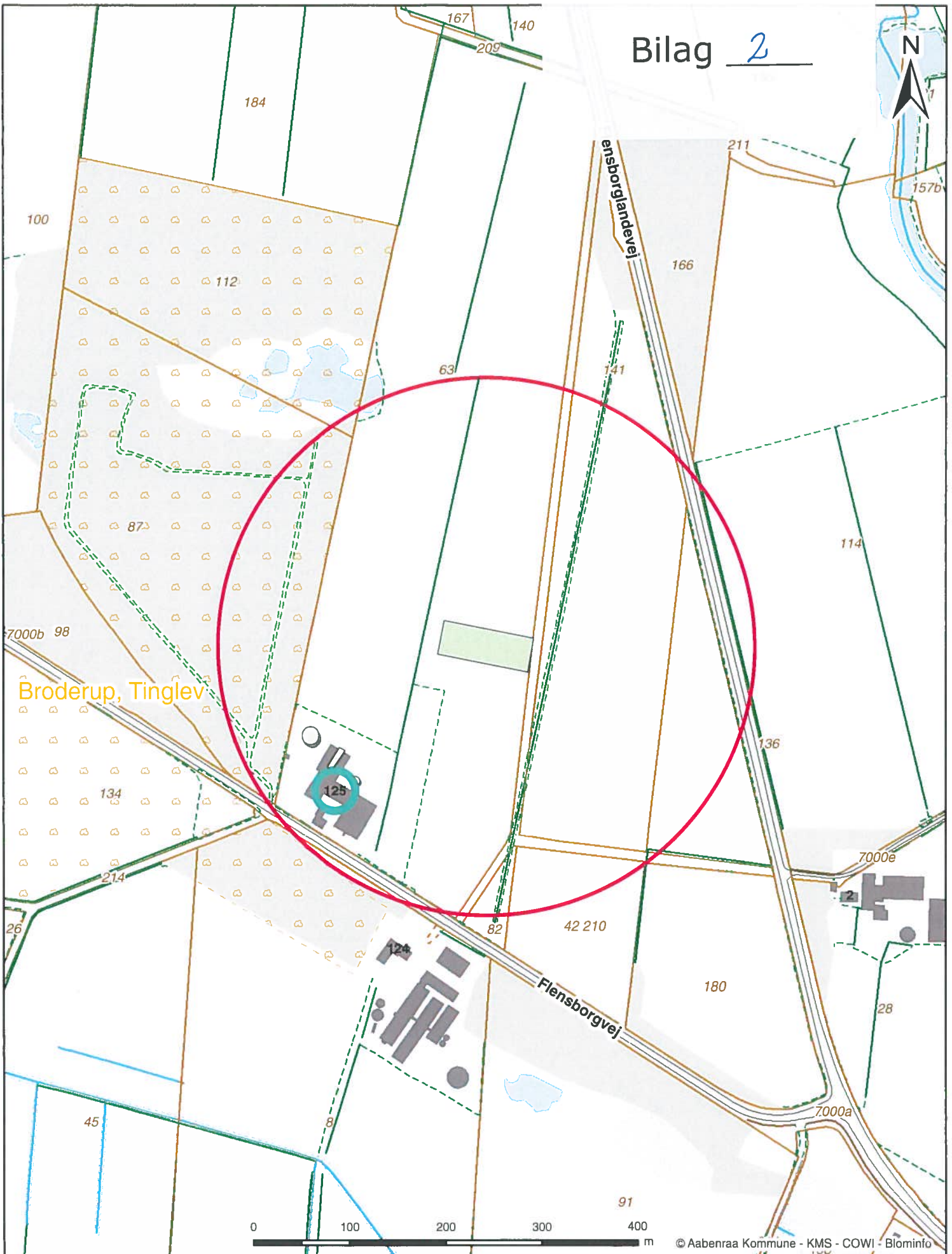
Tinglev den 11. august 2015

FULDMAGT

Hermed giver jeg, Olaf Petersen, Dybbølgårdevej 5, 6360 Tinglev, fuldmagt til at miljøkonsulent hos KHL (Kolding Herreds Landbrugsforening) Tine Bunk Schrøder må se og behandle data i forbindelse med sagen om ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbrug Flensborgvej 125, Tinglev.

11-8-2015 Olaf Petersen

Dato og underskrift fuldmagtsgiver (Olaf Petersen)

Broderup, Tinglev

Flensborgvej 125, 6360 Tinglev
Beregnet konsekvensområde er 279 m

Dato: 28-09-2015   Mål: 1:5.000   Initialer: tket

Aabenraa
Kommune

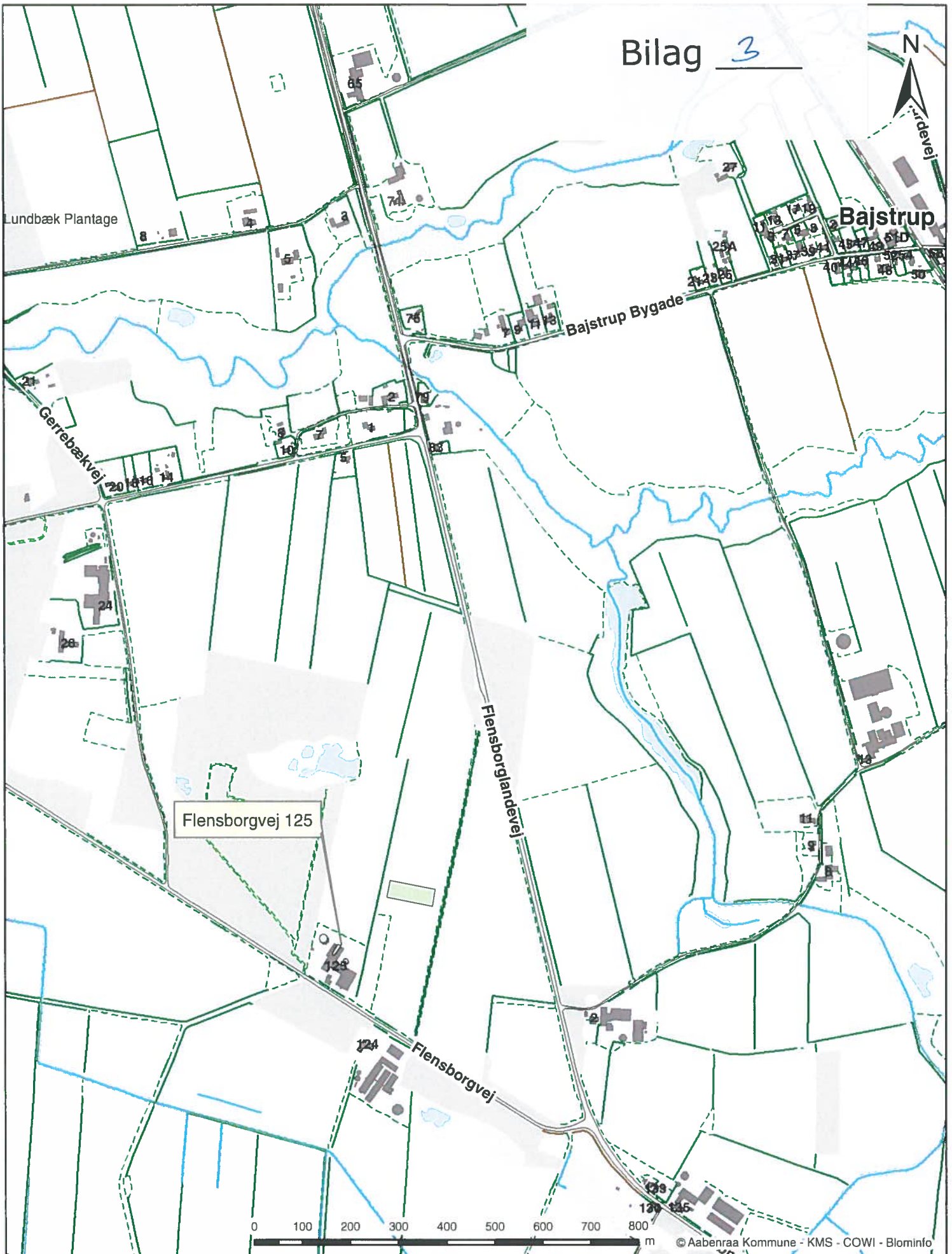

Kultur, Miljø & Erhverv
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa

Bilag 3

N

Flensborgvej 125

© Aabenraa Kommune - KMS - COWI - Blominfo

Flensborgvej 125, 6360 Tinglev
Oversigtskort

Kultur, Miljø & Erhverv
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa

Dato: 28-09-2015

Mål: 1:10.000

Initialer: tket

Fra: Susanne Niman Jensen
Sendt: 12. november 2015 16:13
Til: 'olafp@live.dk'; tbs@khl.dk
Emne: VS: Svar på høring vedr. udkast til miljøgodkendelse Flensborgvej 125

Til ansøgerne Jannich og Olaf Petersen og miljørådgiver Tine Bunk Schrøder!

Vilkår 35 ændres til:

Hvis der undtagelsesvis forefindes fast gødning, der ikke kan opbevares i gyllebeholder, skal det opbevares i de eksisterende stalde på fast bund med afløb til beholder.

Det er et fastholdelsesvilkår; idet I skriver i ansøgningen, at de eksisterende stalde kan bruges. Kommunen godkender de eksisterende stalde til opbevaring af husdyrgødning på betingelse af, at der er fast bund og afløb til beholder. Det sidste følger godt nok af husdyrgødningsbekendtgørelsen; men det er for at undgå misforståelser, at det tilføjes. Alt det om overdækning fremgår også af husdyrgødningsbekendtgørelsen. Det sletter jeg.

Vilkår 36 ændres til:

Kompostlignende dybstrøelse med et tørstofindhold på mindst 30 % i ethvert delparti i markstakke må ikke placeres på arealer, der skrånere mere end 6 grader mod vandløb, søer eller fjorde, og de skal placeres, så de ligger mest muligt i læ.

Har I bemærkninger til det?

Venlig hilsen
Susanne Niman Jensen
Miljøsagsbehandler
Team Miljø
Byg, Natur & Miljø
Dir.tlf. 73 76 74 80

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa
www.aabenraa.dk

Aabenraa
Kommune

Fra: Tine Bunk Schrøder [<mailto:tbs@khl.dk>]
Sendt: 11. november 2015 15:29
Til: Post
Cc: Olaf Petersen
Emne: Svar på høring vedr. udkast til miljøgodkendelse Flensborgvej 125

Kære Aabenraa Kommune:

Vi har et par bemærkninger som er følgende:

35. Hvis der undtagelsesvis forefindes fast godning, der ikke kan opbevares i gyllebeholder, skal det opbevares på fast bund med afløb til beholder, og hvis der ikke er daglig tilførsel, skal det overdækkes med vandtæt materiale. Godningen skal overdækkes med vandtæt materiale, selvom det ligger under tag.

Her mener vi ikke, der er grund til at stille krav idet husdyrgødningsbekendtgørelsen allerede er gældende. Skulle det blive ændret i bekendtgørelsen således at det godt kan ligge uoverdækket, når det er under tag, evt. under forudsætning af at der ikke er ventilation af stalden, så er kravet jo forældet/unødvendigt.

Opbevaring af dybstrøelse og kompost

36. Kompost med et torstofindhold på mindst 30 pct. i et hvert delparti i markstakke må ikke placeres på arealer, der skråner mere end 6 grader mod vandløb, søer eller fjorde, og de skal placeres, så de ligger mest muligt i læ.

Her er vel tale om kompostlignende dybstrøelse?

Med venlig hilsen

Tine Bunk Schrøder

Direkte: +45 7634 1710 |

T: +45 7634 1700

Mail: tbs@khl.dk

Kolding Herreds Landbrugsforening

Niels Bohrs Vej 2

6000 Kolding

Kolding Herreds Landbrugsforening, KHL, er en selvstændig forening, der yder service og rådgivning til landbruget samt til mindre og mellemstore virksomheder. Tænk på miljøet før du printer!

